

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLO

IA R. O.

LETO XIX — ŠTEVILKA 10

OKTOBER 1986

POSTNINA PLAČANA

Nov sistem delitve OD

Izdelava sistema OD je v zaključni fazi. To pa ne pomeni, da se ni potrebno več aktivno vključevati na posameznih področjih, ker je potrebno mnogo sodelovanja, da sploh aktivnosti stečejo.

V TOZD gozdarstva so sprejeli na delavskih svetih grupe predvidenega prispevka in merila ter deleže dejanskega prispevka. Imamo pa še nekaj izjem, ki teh stvari še niso uredili dokončno, oz. so sprejele grupe predvidenega prispevka, ki se razlikujejo od sklepov gozdarskih kolegijev, da se vrednotenje enakih nalog opredeli v enaki višini grupe.

Skoraj vsi delavski sveti gozdarskih tozdov so potrdili nove normative za gozdarstvo. TOZD, ki še niso dostavili sklepa o sprejetju normativov, naj to čimprej opravijo.

Pripravljeni so predlogi razporeditev delavcev za gozdarske TOZD (računalniški izpis), da le-te obravnavajo in potrdijo odbori za delovna razmerja oz. delavski sveti. To bo potrebno izvesti v najkrajšem času, ker se je možno na sklep o razporeditvi delavcev in določitvi OD pritožiti.

Za poskusni izračun bo potrebno pripraviti nove obrazce za zajemanje podatkov, ne samo količine dela, ampak tudi kvalitete in ostalih meril. K tej akciji bomo aktivno vključevali predstavnike sektorja za gozdarstvo in predstavnike na TOZD gozdarstva, ki so že aktivno pripravljali nov sistem.

S poskusnim izračunavanjem OD po dveh načinih bomo poskušali odpraviti razne ano-

malije v sistemu, ki jih nismo mogli predvideti že na začetku.

Panožni sporazumi so nam stvari postavili na glavo. Usklajeni smo z gozdarskim panožnim sporazumom, nismo pa s panožnim sporazumom za lesarstvo. Panožni sporazum za lesarstvo ima visoko vrednoteno kreativno delo in slabo vrednotena težka fizična dela.

Gozdarski panožni sporazum pa postavlja na prvo mesto vrednotenje težkega fizičnega dela (sekači in podobna dela), zato

so se razmerja v predvidenem prispevku v gozdarski panogi med težkim fizičnim delavcem in kreativnim delavcem zblížala.

Čim bomo uveljavili sistem OD za gozdarstvo, pa bomo začeli z uveljavljanjem v lesarskih TOZD, kjer pa moramo uskladiti še nekatera razmerja med nalogami.

Vzporedno z uveljavljanjem sistema OD na TOZD bomo opravili vse potrebno za službe skupnega pomena.

Služba za urejanje OD

Bralcem priloge za kmetijstvo

Zvesti bralci naše priloge ste ob izidu te številke VIHARNIKA gotovo pomislili, da smo prenehali z informiranjem v KKZ. To še zaenkrat ne razmišljamo, čeprav uredniški odbor vedno znova ugotavlja, da bralci premalo sodelujejo. Za to obliko obveščanja se je opredelil tudi na zadnji seji združni svet KKZ.

Običajne priloge tokrat ni, ker bo konec tega meseca izšla posebna jubilejna številka, kjer bomo ocenili delo, uspehe in nanizali probleme v Koroški kmetijski zadrugi ob 10. letnici delovanja.

Jože Krevh

Ukrepi za odstranitev motenj v poslovanju

Po zaključenih razpravah ob polletnih rezultatih Lesne so lesarske temeljne organizacije sprejele kriterije za pripravo ukrepov za izboljšanje poslovanja. Prav tako je delavski svet delovne organizacije na 3. seji s sklepi sprejel zahteve in cilje, da bi poslovanje celotne delovne organizacije prišlo čimprej v načrtovane okvire za leto 1986. Strokovne službe so na osnovi detaljnih analiz rezultatov poslovanja v prvem polletju in ugotovljenih vzrokov za slabo gospodarsko stanje pripravile ukrepe za razpravo v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah Lesne.

Mesečno izdelujemo operative plane proizvodnje in prodaje s predvidenimi rezultati poslovanja ob zatečenih cenovnih razmerjih. Operativne plane pripravljamo s ciljem, da zagotovimo letno planiran obseg proizvodnje in dosežemo predviden rezultat poslovanja. Tedensko spremljamo izvajanje teh planov in sproti ukrepamo za njihovo realizacijo. Mesečno ugotavljamo finančne rezultate poslovanja in sproti korigiramo (glede na vhodne cene) predračunske kalkulacije vseh izdelkov in storitev.

Ob postavljanju politike poslovanja za II. polletje smo glede na

vzpodbudnejše pogoje prodaje v izvoz povečali proizvodnjo za tuja tržišča, da bi s tem nadoknadili izpad izvoza v I. polletju. V mesecu juliju in avgustu smo izvozili več kot v poprečju na mesec v I. polletju, vendar pa je izvoz zaradi politike tečaja dinarja postajal manj zanimiv, saj je inflacija zadnjih dveh mesecev že dosegla povečane stimulacije in s tem zopet zmanjšala ekonomsko uspešnost izvoza.

Za doseganje načrtovanega dohodka smo poleg planirane proizvodnje, ustrezne politike cen, ukrepe usmerili tudi v obvladovanje stroškov na ravni planiranih. Zato smo v proizvodnji ustvarili take pogoje, da je možna večja smotrnost in kontrola pri porabi materialov oz. skrajno varčevanje pri vseh drugih stroških.

Za doseganje planiranih rezultatov smo izdelali kriterije za oblikovanje akontacij osebnih dohodkov. Mesečna masa osebnih dohodkov po TOZD je odvisna od količinskega doseganja operativnih planov, od doseganja načrtovane kvalitete proizvodnje, od doseganja planirane strukture proizvodov in od doseženih finančnih rezultatov poslovanja v preteklem mesecu.

Da bi dosegli kvalitetni dvig izdelkov v smeri izboljšanja fizikalno mehanskih lastnosti, konstrukcij in površinskih obdelav smo z organizacijskimi spremembami

ustvarili razvojni službi boljše pogoje dela, s stimulativnejšimi osebnimi prejemki pa bomo bolj vzpodbujali organizirano množično inventivno dejavnost.

Za odpravo izredno velikega deleža izostankov iz dela, ki so posledica bolezni, bomo skupaj z zdravstvenimi organizacijami pospešili postopke za invalidske upokojitve, ki so sedaj predolgi in bremenijo dohodke delovne organizacije in otežujejo normalno poslovanje.

Iz gradiva za seje DPO:

I. Robnik

Za temeljne organizacije Blagovni promet, TSP Radlje-Podvelka in Novo opremo so bili sprejeti sanacijski programi. Izvajanje ukrepov iz sanacijskih programov preverjajo posebej imenovane komisije in jih dopolnjujejo. Za temeljni organizaciji žago Vuhred in TP Prevalje, ki sta letošnje polletje poslovali z izgubo, pa so bili sprejeti ukrepi za odpravo motenj v poslovanju in za zagotovitev uspešnega poslovanja.

ŽAGA VUHRED

Temeljna organizacija žaga Vuhred je poslovala v prvem tromesečju z izgubo v višini 33.469.000 din. V drugem tromesečju se je rezultat nekoliko izboljšal. Tako je po polletnem obračunu ugotovljena izguba še v višini 24.634.331 din.

Iz analize rezultatov poslovanja v I. polletju ugotavljamo negativni rezultat kot posledico nedoseženega obsega proizvodnje v tem obdobju.

Proizvodnja je bila motena zaradi hude zime, zmanjšane gozdarske proizvodnje, zaradi nizkih prehodnih zalog v gozdarskih TOZD in na žagah ter tehnoloških problemov nove žage.

Poprečno doseganje prodajnih cen žaganega lesa je posledica visoke strukture kratic, slabega vizuelnega iz-

gleda paketov žaganega lesa, slabše strukture hlodovine (smreka, jelka) in izbora kupcev.

Neplačana realizacija je bila po polletnem obračunu višja od stanja 1. 1. 1986.

Produktivnost na zaposlenega je bila v primerjavi z investicijskim elaboratom prenizka.

Ukrepi

Ukrepi za odpravo motenj so zastavljeni na poslovanju za pet mesecev, to je od avgusta do decembra. Za mesec julij so upoštevani dejanski rezultati in učinki v proizvodnji.

Ukrepi, ki jih sedaj zastavljamo, so samo dopolnitev ukrepov sprejetih po periodičnem obračunu za I. tromesečje.

— Obseg proizvodnje bomo v teh mesecih povečali tako, da bomo do konca leta v celoti izpolnili letni plan. Obseg proizvodnje mora biti mesečno za 40 % večji, kot je bil poprečno v prvih sedmih mesecih. Tak obseg proizvodnje bomo lahko dosegli ob normalnih planiranih dobavah hlodovine od družbenega in zasebnega sektorja gozdarstva Radlje. Za izvedbo teh nalog je odgovoren direktor TOZD.

— Na vходу surovine (hlodovine) bomo uvedli kvalitetnejši prevzem hlodovine tako, da bomo sproti izločali neprimerno hlodovino za razrez, neprimerne koli-

čine bomo sproti vračali na skladišče Meles, na koncu meseca pa bomo klasificirali količinski prevzem. Za izvedbo nalog sta odgovorna Karel Gosak in direktor TOZD gozdarstva Radlje.

— Vse subjektivne napake, ki se pojavljajo pri cepljenju na skladišču Meles, bodo v največji meri odpravljene, tehnološke pomanjkljivosti pa bo TOZD gozdarstvo Radlje odpravilo do konca leta. Odgovornost za te naloge prevzema direktor TOZD gozdarstvo Radlje.

— Hlodovino bomo v glavnem sprejemali po načelu skupnega prihodka, izven njega pa le v primeru predhodno ekonomsko utemeljenih dobav. Odgovoren: direktor žage Vuhred.

— Za izboljšanje kvalitete žaganega lesa bomo dosledno sortirali žaganice po kvaliteti in ves žagan les, ki ne gre v takojšnjo prodajo, dosledno letvičili. Odgovorna: Germavc in Bukovnik.

— Še bolj kot do sedaj bomo razžagovali hlodovino namensko, da dosežemo boljši izkoristek. Odgovorna: Germavc in Bukovnik.

— Da dosežemo natančnejši debelinski razrez bomo še bolje vzdrževali stroje in še večjo pozornost posvetili zamenjavi in pripravi žagnih listov. Za to je odgovoren Rudi Ješovnik.

— Z dodatno zaposlenimi delavci bomo proizvajali ladijski pod v višini 130 m³ do konca leta in narezovali morale za TSP Radlje-Podvelka ca. 500 m³ mesečno. Za pripravo pogojev so odgovorni: lesarski sektor — razvojno področje, za izvedbo pa Jože Gosak — vodja odpreme in skladišča.

— Pri razporeditvi žaganega lesa bomo dosledno izpolnjevali obveznosti do finalnih TOZD Lesne, izvoz bomo realizirali do višine letno planiranih količin. Količine za domači trg pa bomo prodajali najboljsemu kupcu in tako dosegli poprečno ceno žaganega lesa žage Otiški vrh. Odgovorni: direktor žage, vodja odpreme, TOZD Blagovni promet.

— Ker v tem letu ne bomo mogli odpraviti tehnoloških pomanjkljivosti pri transportu sekancev, bomo skupaj s tehnologom tovarne ivernih plošč ponovno preverili kvaliteto sekancev in na osnovi ugotovitev oblikovali boljšo prodajno ceno.

— Za odpravo vseh tehnoloških pomanjkljivosti mora lesarski sektor predlagati najboljše rešitve in jih glede na finančne možnosti čimprej realizirati. Odgovoren: šef lesarskega sektorja.

— Še bolj kot do sedaj bomo skrbeli za delovno disciplino vseh zaposlenih. Ob tehnoloških zastojih bomo delavce razporedili na druga dela (skladišče žaganega lesa). Vse odklone od dogovorjenih in že sprejetih disciplinskih norm bo obravnavala disciplinska komisija. Odgovorni: direktor TOZD in vodje služb.

— Takoj je potrebno skupaj s socialno službo Lesne ter s sodelovanjem zdravstvenih ustanov zmanjšati dolgotrajne bolezni in pospešiti postopke za invalidsko upokožitev. Odgovorni: direktor TOZD in socialna služba Lesne.

— Da bomo lahko pravilno in učinkoviteje nagrajevali delavce po delu, mora lesarski sektor pristopiti k merjenju dela v žagalnici in ugotoviti primerne norme (do 30. 10. 1986).

— Delegati delavskega sveta TOZD bomo nenehno spremljali ukrepe sanacije. Če bomo ugotovili, da se ne izvajajo, bodo odgovarjale odgovorne osebe.

Če bi zaradi objektivnih vzrokov nastopali odkloni, bomo ukrepe sproti dopolnjevali in zagotavljali pozitivno poslovanje.

Ob izvajanju vseh ukrepov in iz zatečenih cenovnih razmerij bomo poslovno leto 1986 zaključili s pozitivnim rezultatom in si sami zagotovili najnujnejše sklade.

TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Temeljna organizacija je imela planirano izgubo za prvo polletje 61.040.000 din, ob polletju pa je ugotovila izgubo v višini 98.476.628 din.

Iz analize rezultata poslovanja v prvem polletju ugotavljamo naslednje vzroke za nastalo izgubo:

- prenizek obseg proizvodnje,
- odstopanja od planirane strukture proizvodnje,
- premalo znižanje zalog gotovih izdelkov,
- previsoka neplačana realizacija,
- preseženi splošni stroški

Te negativne vplive pa na druge strani omiljajo pozitivni efekti kot so:

- ugodna cenovna razmerja med nabavnimi in prodajnimi cenami,
- nižja normativna poraba surovin in izdelavnega materiala od planirane,
- nižji stroški amortizacije, interne devizne premije in svobodne menjave dela,
- spremenjen obračunski sistem glede vnosa dela revalorizacije v poslovni rezultat,
- izredni prihodki iz preteklih let in pozitivna odstopanja od vrednotenja zalog,
- nižja poraba dohodka od dinamike plana zaradi neustvarjenega dohodka.

Za odstranitev vzrokov, ki so povzročili izgubo v prvem polletju, je temeljna organizacija sprejela UKREPE:

1. Proizvodno področje

Proizvodnja v mesecu septembru in oktobru bo potekala po investicijskem programu, v mesecu novembru in decembru pa bomo proizvodnjo prilagodili planirani prodaji. Pogoji za doseganje tega so že ustvarjeni z dosedanjim poizkusno proizvodnjo. Odgovorni: direktor TOZD in vsi vodje sektorjev.

2. Kadrovsko področje

Za doseg zastavljenih ciljev v proizvodnji bomo izvedli naslednje kadrovske ukrepe:

- interno bomo prerazporedili delavce v TOZD,
- interno bomo premestili delavce iz TOZD TSP Radlje-Podvelka in ostalih TOZD v TOZD TP Prevalje (13 delavcev),
- delali bomo v podaljšanem delovnem času, oz. uvedli delno tretjo izmeno (akumulacija ur za mesec december),
- zaposlili bomo nove delavce za najnujnejša delovna opravila (10 ljudi). Odgovorni: direktor TOZD in vodja kadrovskega splošnega sektorja TOZD.

3. Zagotovitev ugodne strukture proizvodov

Dosledno bomo izvajali planirano strukturo proizvodnje, kot je opredeljena v prodajnem planu in bo usklajena z operativnimi plani za domači trg in izvoz.

Še nadalje bomo ukrepali tako, da bomo zmanjšali normativno porabo glavnih surovin in materialov, tako da bomo do konca leta iz tega naslova dosegli 4% prihranek.

Dosledno bomo izvajali vse ukrepe za izboljšanje tehnološke in delovne discipline, kar pomeni, da bomo

zmanjšali zastoje v tehnološkem in delovnem procesu. Vse režijske izpade (okvare strojev in strojnih naprav) bomo odklanjali v tretji izmeni in v dela prostih dneh.

Dosledno bomo spoštovali dogovorjene časovne tehnološke pavze in dosledno izvajali samoupravno sprejeto delovno disciplino. Pri proizvodnji bomo dosledno upoštevali dogovorjene roke odprem v ustrezni kakovosti za izvoz in na domači trg. Da bomo to lahko dosegli, je potrebna nemotena oskrba s surovinami in materiali. Odgovorni: direktor TOZD in vsi vodje sektorjev.

4. Splošni stroški

Ob investiciji smo izvedli tudi druga popravila strojev, zato v letnem merilu teh stroškov ne bomo presegli. Odgovoren: direktor TOZD.

5. Prodajno področje

Za angažiranje lastne in tuje prodajne mreže moramo doseči predviden obseg prodaje do konca leta 1986. Ta obseg prodaje predstavlja normalno prodajo, poleg tega pa bomo v mesecu septembru in decembru organizirali razprodajo vrtnih kril nižje kakovosti, kar bo vplivalo na znižanje zaloga. Prodaja do konca leta bo potekala po prodajnih pogojih, ki so dogovorjeni s planom.

Glede na gibanje nabavnih cen in kriterije za oblikovanje cen bomo sproti prilagajali tudi prodajne cene. Prodaja si bo prizadevala, da bo prodajala izdelke, ki imajo boljše ekonomske efekte tako na domačem trgu kot v izvozu.

Obseg prodaje bomo mesečno preverjali in sproti ukrepali pri eventuelnem odstopanju. Pri morebitnih težavah pri prodaji (november, december) se bomo posebej dogovarjali o spremembah prodajnih pogojev.

Za pospeševanje prodaje bomo prisotni na sejnih in prodajo podprli s propagandnimi akcijami.

Neplačano realizacijo bomo zmanjšali na nivo stanja 1. 1. 1986 z ažurnimi podatki interne banke in selekcijo kupcev. Odgovorni: TOZD Blagovni promet in DS Interne banke.

6. Nabavno področje

Na tem področju bomo naredili vse, da bomo pravočasno oskrbeli TOZD z vsemi surovinami in repromateriali za nemoteno proizvodnjo pod najugodnejšimi pogoji in v ustrezni kakovosti. Odgovorni: nabavni sektor v okviru TOZD Blagovni promet.

Oskrba z žaganim lesom mora biti nemotena in v potrebni kakovosti. Odgovorni: lesarski sektor in direktorji TOZD žag.

Sposojeni furnirski listi morajo biti v ustrezni kakovosti. Oskrbovali se bomo s 60 % iz TP Pameč in 40 % od zunanjih dobaviteljev.

Popravila poškodovanih listov bomo organizirali v TOZD, prav tako tudi furnir za robno furniranje. Odgovoren: TOZD TP Prevalje.

7. Vezava obratnih sredstev

Zaloge surovin in repromaterialov se morajo gibati v skladu s sprejetimi normativnimi vezavami v planu, ob inventurah pa bomo izločili materiale, ki jih bomo odprodali iz naših zaloga. Odgovorna: vodja nabave TOZD in vodja proizvodnje.

Na delavskem svetu TOZD bomo nenehno preverjali rezultate. Če ne bomo izvajali ukrepov, bomo odgovorne osebe klicali na odgovornost.

Ob izvedbi vseh ukrepov predvidevamo pozitivno poslovanje ob zaključku leta 1986 v taki višini, da bi si sami zagotovili rezervni sklad in sklad skupne porabe.

Iz gradiva TOZD žaga Vuhred
in TOZD TP Prevalje

PROBLEMI OZ. NEREŠENE NALOGE TOZD TSP RADLJE-PODVELKA, TIP OTIŠKI VRH, TRANSPORT IN SERVISI

TOZD TSP RADLJE-PODVELKA

1. Večja izkoriščenost strojev v TSP Radlje-Podvelka s ciljem povečati proizvodnjo oken.

Opredelitev problema:

— nedosledno izvajanje operativnega plana proizvodnje.

Pričakovane rešitve

— Večja izkoriščenost vgrajenih kapacitet.

Rezultat TOZD je v veliki meri odvisen od stopnje izkoriščanja kapacitet strojev in sicer, čim več jih izkoriščamo, tem večjo količino proizvodov dobimo in s tem povečamo realizacijo, ob enem pa znižamo lastno ceno izdelka zaradi stalnih stroškov, ki jih imamo v zvezi z osnovnimi sredstvi;

— odstranitev ozkih grl v proizvodnji s pregledom obremenjenosti delovnih mest;

— povečanje produktivnosti s tem, da povečamo proizvedeno količino v enoti dela.

2. Tehnološki postopek izdelave polken v DE Podvelka

Opis stanja

Časi izdelave so preveliki glede na ostale konkurente,

transport ni usklajen, preveč delovnih operacij, premajhna izkoriščenost surovine.

Pričakovane rešitve:

— tehnološki proces je potrebno prilagoditi lastnim pogojem proizvodnje, glede na razpoložljivo opremo in po potrebi z zamenjavo opreme,

— tehnološki proces je potrebno oblikovati ob predpostavki, da ne nastanejo ozka grla v proizvodnji, temveč da se jih odstrani ali ublaži,

— izdelava tehnološkega procesa mora vsebovati možnosti odvijanja dela v verižnem sistemu in vzdrževanju ustreznega ritma v proizvodnji,

— določiti način in režim dela, ki bo skrajšal čas izdelave polkna in s tem skrajšal delovne operacije,

— povečati izkoristek materiala z vzdrževanjem predpisanih kvaliteten kriterijev.

3. Organizacija proizvodnega procesa v DE Radlje.

Opis stanja

Ker v DE Radlje izdelujejo več proizvodov, od katerih ima vsak svoj proizvodni proces, ti procesi niso usklajeni. Niso iz-

polnjeni roki dobave glede na predvideni plan.

Pričakovane rešitve:

— usklajitev tehnoloških procesov z usklajenostjo kapacitet in odpravo ozkih grl v proizvodnji,

— za pravočasno in pregledno lansiranje dokumentacije v proizvodnjo je potrebno izdelati določen sistem dela in izbrati ustrezno metodo, ki najbolje odgovarja potrebam delovnih procesov.

TOZD TOVARNA IVERNII PLOŠČ OTIŠKI VRH

1. Odstranjevanje tujkov iz sekancev

Opredelitev problema
Iz sekancev je potrebno izločiti vse tujke kot so: zemlja, kamenje, pesek, kovinski predmeti (posebej problematične so kroglice), večji kosi lesa itd.

Pričakovane rešitve:

— izdelava dokumentacije za sistem čiščenja sekancev v količini 12 t/h.

2. Izboljšanje kvalitete obreza brušenih ivernii plošč.

Opredelitev problema

Pri sedanjem načinu obreza prihaja do krušenja roba na spodnji strani.

Pričakovana rešitev:

— z izboljšanim obrezom moramo dobiti gladek rob iverne plošče brez kakršnihkoli poškodb.

— izdelati je potrebno dokumentacijo za montažo dodatnih žag ali novo napravo za predhodni obrez.

3. Uporaba odpadnih ivernih plošč za različne namene**Opredelitev problema**

Pri proizvodnji ivernih plošč nastane 600-1300 m²/leto odpadnih iverk, ki so uporabne v glavnem za kurjenje. Ker imajo plošče velike dimenzije jih je potrebno zmanjšati na velikost sekancev.

Pričakovane rešitve:

— izdelati napravo oz. linijo za drobljenje ivernih plošč, po možnosti v napadlih dimenzijah.

4. Zmanjševanje nadmere pri surovih ploščah.**Opredelitev problema**

V primerjavi z drugimi proizvajalci dosegamo ca. 0,4 mm višjo nadmero, kar povečuje normativno porabo lesa.

Pričakovane rešitve:

— izdelava tehnoloških parametrov oz. same tehnologije in predlog sprememb za opremo za doseg »normalnih« nadmer.

5. Izdelava stroja za brušenje drsnih čevljev na centrifugalnih iverlnikih**Opredelitev problema**

Sedanji način obnove drsnih čevljev se je pokazal kot negospodaren, netočen.

Pričakovane rešitve:

— izdelati dokumentacijo za napravo za brušenje drsnih čevljev.

6. Računalniško spremljanje kvalitete plošč in tehnoloških parametrov**Opredelitev problema**

S sedanjim načinom spremljanja kvalitete nismo zadovoljni, ker zaradi ogromnega števila podatkov nimamo nad njimi pogleda niti njihovih analiz in še manj takojšnjih povratnih informacij.

Pričakovana rešitev:

— izdelava programa za računalnik, ki bo omogočal spremljanje različnih parametrov in njihovo obdelavo.

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

1. Projekt hidravličnega krmiljenja gozdarske žičnice TVS-1500 in izvedba.

2. Projekt in izvedba hidrostatičnega pogona za gozdarsko žičnico TVS-1500.

3. Izvedba pogona napenjalnega bobna nosilne vrvi, ki bo odpravila pogoste okvare gredi (zvijanje) zaradi nevedčnega upravljanja s strojem predvsem pri demontaži nosilke.

4. Projekt in izvedba stalne kontrole napenjanja nosilne vrvi za gozdarske žičnice.

5. Projekt in izvedba avtomatskega vozička za gozdarske žičnice nosilnosti 1500 kg.

Obrazložitev problema in minimalni parametri, ki morajo biti pri rešitvah doseženi

1. Za upravljanje vitelnega dela gozdarske žičnice TVS-1500 uporabljamo sistem zvozdovja, ki zahteva od strojnika precejšnje potezne sile (do 300 N in več), kar je zelo veliko in s tem je fizični napor zelo velik. Da bi olajšali delo žičničarjev, je potrebno ta sistem preurediti na upravljanje s pomočjo hidravlike. Uporabiti je potrebno obstoječo hidravlično črpalko, ki je vgrajena na pogonskem motorju s pretokom do 25 l/min in pritiska 16 MPa. To črpalko smo sedaj že uporabljali za dvig stolpa in sprednjega dela žičnice in mora to nalogo še naprej obdržati, vendar so te operacije občasne. Potrebna hitrost gibanja krmilnega sistema naj bo vsaj 0,4 m/sek, oziroma čas prekrmljenja 0,5 sekunde. Izvedba mora zagotoviti predvsem varne in mehke vklope vlečnega bobna in to predvsem pri zaviranju oziroma spuščanju praznega vozička po liniji do bremena.

2. Dosedanji način pogona je potekal preko klasičnega menjalnika, ki je imel pet hitrosti v eno smer in eno v drugo smer. Menjavanje hitrosti je bilo izvedeno klasično preko vmesne sklopke. Z izvedbo hidrostatičnega pogona (hidročrpalka in hidromotor) pa bi omogočalo zvezno spremembo hitrosti od 0 ÷ 360 m/min. To je zelo ugod-

no in hkrati omogočamo enake hitrosti v obe smeri. S tem pogonom tudi odpravimo klasično sklopko, saj moramo hidročrpalko direktno (vendar elastično) spojiti z vztrajnikom pogonskega motorja F 3 L 912.

Izvedba s hidrostatičnim pogonom mora omogočiti naslednje karakteristike stroja:

— moment 0 ÷ 550 Nm
— hitrost 0 ÷ 360 m/min s kontinuirano spremembo v obe smeri

— maksimalni pritisk do 42 MPa

3. Pri demontaži nosilne vrvi, ki je prednapeta do 1/3 zrušilne trdnosti vrvi (55.000 N) večkrat pride do zdrsa zavore, kar ima za posledico zvijanje vmesne pogonske gredi. Do tega primera pride tedaj, če ni sinhronizacija izklopa sklopke in zaklopa popolna.

4. Nosilna vrv je lahko glede na obstoječe predpise maksimalno obremenjena z 1/3 zrušilne sile vrvi. Vendar na obstoječih napravah nimamo naprave, ki bi to dovoljeno napetost merila tudi med obratovanjem, saj takrat lahko sile na vrvi zelo nihajo in prekoračijo dovoljeno napetost predvsem takrat, če breme zapne. Sistem merjenja mora omogočiti:

— stalno merjenje natezne sile v nosilni vrvi.

5. Voziček je transportno sredstvo, ki nosi breme po nosilni vrvi. Omogočati pa mora: — avtomatsko blokado in deblokado na nosilni vrvi v poljubni oddaljenosti od žičnice,

— prenos (prevoz) bremena; teža 1500 kg.

6. Izdelava zaščitne (varnostne) kabine za traktor IMT 577 DV z montažo gozdarskega vitla.

Ad 6. Za traktor IMT 577 DV še ni izdelane ustrezne dokumentacije in izvedba varnostne kabine ter elementov za montažo gozdarskega vitla.

Projekt in izvedba mora zagotoviti:

— zaščito v primeru, da se voziček prevrne,

— ergonomске parametre pri upravljanju gozdarskega vitla in ustrezno zaščito.

Marjana Glavnik, dipl. inž. les.

RAZPIS

Komisija za inventivno in inovacijsko dejavnost pri DO razpisuje akcijo »Predlagaj nekaj koristnega«, ki bo potekala od 15. 10. do 15. 11. 1986.

Z akcijo želimo doseči večjo množičnost, saj jo bomo vodili preko seznanjanja DPO, ZK, DS TOZD, internega glasila v Lesni, sredstev javnega obveščanja ter posebnih plakatov in nabiralnikov za inventivne predloge.

Prijavnice za prijavo koristnih predlogov lahko dobite pri svojem delovodji, obratovodji, svojem vodji TOZD, animatorju TOZD, predsedniku osnovne organizacije Zveze sindikatov TOZD in pri predsedniku delavskega sveta TOZD. Vsi ti bodo vsakemu, ki ima katerekoli probleme v povezavi s prijavljanjem predlogov, pomagali.

Prijavnice so neposredno dosegljive tudi v nabiralnikih, kjer si lahko prijavnico vzamete sami, jo izpolnite in spustite v nabiralnik.

Obravnavali bomo vse še nerešene inventivne predloge. Obravnava inventivnih predlogov, ki so že realizirani, pa bo omejena z datumom 1. 1. 1986. Realizirani predlogi starejšega datuma se ne bodo obravnavali.

Centralna komisija za inventivno dejavnost in inovacije bo predloge selekcionirala. Nagrade za pozitivno

**deje ...
zboljšave ...
novacije ...**

obravnavan predlog bodo izplačane v znesku 4.000 din. Po realizaciji bo predlog obravnavan še po samoupravnem sporazumu.

Kriteriji za izbiro najboljšega predloga v akciji bodo objavljeni v naslednji številki Viharnika, prav tako tudi kriteriji za izbiro najuspešnejšega TOZD v akciji oziroma v okviru rešitev razpisanih problemov.

Kršitve delovnih obveznosti

V mesecu aprilu, maju, juniju in juliju 1986 je skupna disciplinska komisija DO LESNE obravnavala naslednje kršilce delovnih obveznosti in izrekla naslednje ukrepe:

TOZD TIP Otiški vrh

1. TRAYER Pavel — neopravičeno izostal z dela 6 dni — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 1 leta, pavšalna odškodnina v znesku 20.065 din
2. ČEVNIK Milan — nevestno in malomarno opravljal svoje delo — opomin
3. RIDL Pavel — nevestno in malomarno opravljal svoje delo — opomin
4. KUHELNIK Primož — odklonil delo v podaljšanem delovnem času — opomin
5. PLANŠAK Ivan — kršil oz. zlorabil organizacijske in interne predpise in s tem povzročil organizaciji materialno škodo — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 1 leta
6. TEJČIČ Ljubo — neopravičeno izostal z dela 1 dan — opomin, pavšalna odškodnina v znesku 3.736 din
7. BUKOVEC Franc — opil na delovnem mestu — opomin
8. PODRŽAVNIK Anton — neopravičeno izostal z dela 2 dni — javni opomin, pavšalna odškodnina v znesku 10.992 din
9. ČURČIČ Ade — prišel na delo v vinjenem stanju — opomin
10. TAVZELJ Vlado — z malomarnim delom povzročil materialno škodo — opomin
11. ŠIJANEC Ivan — ne prihaja več na delo — prenehanje delovnega razmerja
12. TROBEJ Ivan — zapustil TOZD brez dovolilnice med delovnim časom — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 2 mesecev
13. RAZPOTNIK Vinko — zapustil delovno mesto brez dovolilnice, prinesel alkohol v TOZD ter fizično napadel sodelavca — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 3 mesecev
14. TRAYER Pavel — ne prihaja več na delo — prenehanje delovnega razmerja

TOZD Nova oprema

1. ĐURĐIĆ Đuro — neopravičeno izostal z dela 1 dan, odklonil izvršitev delovnih nalog in samovoljno zapustil delovno mesto — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 3 mesecev
2. MUSIČ Mirsad — neopravičeno odklonil izvršitev delovnih nalog in predčasno zapustil delovno mesto — javni opomin
3. ČERJEKOVIČ Ranko — neopravičeno odklonil izvršitev delovnih nalog — opomin
4. ŠTINJEK Janez — pri delu povzročil večjo materialno škodo — opomin

TOK Gozdarstvo Ravne

1. IGERC Jože — protipravno pridobil premoženjsko korist — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 3 mesecev in plačilo materialne odškodnine v znesku 25.500 din

2. LAGOJA Filip — omogočil sodelavcu, da si je protipravno pridobil premoženjsko korist — javni opomin

TOZD Gozdarstvo Slovenj Gradec

1. GATEJ Peter — neopravičeno izostal z dela 7 dni — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 1 leta

TOZD Gozdarstvo Radlje

1. GATEJ Vinko — ne prihaja več na delo — prenehanje delovnega razmerja

TOZD Gozdarstvo Črna

1. GARBUS Gvido — neizpolnjevanje delovne obveznosti — opomin
 2. MARKOVIČ Dušan — ne prihaja več na delo — prenehanje delovnega razmerja
- ### TOZD Centralno lesno skladišče Otiški vrh
1. PRAPERTNIK Dušan — odklonil izvršitev delovne naloge — opomin
 2. GRACEJ Viktor — odklonil izvršitev delovne naloge — opomin
 3. POGORELEC Danilo — sodelavcu pomagal pridobiti protipravno premoženjsko korist — opomin
 4. KONEČNIK Marjan — sodelavcu pomagal pridobiti protipravno premoženjsko korist — opomin
 5. HARTMAN Franc — poskušal pridobiti protipravno premoženjsko korist — javni opomin
- ### TOZD Tovarna pohištva Pameče
1. ERJAVEC Renata — neprimerno in surovo obnašala do nadrejenih — javni opomin
 2. PARADIŽ Elerija — povzročala prepir in se surovo obnašala do sodelavke — opomin
 3. PUNČEC Bernarda — povzročala prepir in fizično napadla sodelavko — javni opomin
 4. MLAČNIK Marta — zamuja na delo — opomin
 5. KAC Milena — odgovornosti se oprosti

TOZD TSP Radlje-Podvelka

1. PEČOLER Maks — neopravičeno izostal z dela 1 dan — pavšalna odškodnina v znesku 2.813 din, opomin
2. TOMAŽIČ Alenka — neopravičeno izostala z dela 3 dni — pavšalna odškodnina v znesku 5.956 din, opomin
3. MAVC Vinko — neopravičeno odklonil izvršitev delovnih nalog — opomin
4. VERDNIK Alojz — neopravičeno izostal z dela 1 dan — opomin
5. GLAZER Ervin — neizpolnjevanje svojih delovnih dolžnosti — opomin
6. JUHART Darja — z malomarnim delom povzročila TOZD-u materialno škodo — javni opomin
7. GMAJNER Alfred — poškodoval službeno vozilo — opomin
8. VALENTI Miran — odšel iz TOZD brez dovolilnice — javni opomin
9. GERM Drago — odšel iz TOZD brez dovolilnice — opomin
10. SKENDERIJA Grujo — neopravičeno izostal z dela 2 dni — javni opomin
11. KELEMBERGER Boris — opil na delovnem mestu — javni opomin
12. GREBENC Damjana — neopravičeno izostala z dela 1 dan — opomin
13. GEROLD Anton — odgovornosti se oprosti
14. VERDNIK Darko — disciplinski postopek se ustavi
15. SUŠEK Dalibor — neopravičeno izostal z dela 2 dni — javni opomin, pavšalna odškodnina v znesku 6.566 din
16. VANCO Ivan — predčasno zapustil TOZD brez dovolilnice — opomin
17. JAMNIK Branko — na delovnem mestu spal — opomin

18. PLANINŠIČ Anton — malomarno izpolnjeval delovne naloge — opomin

19. TERTINEK Jože — ni izpolnil svojih delovnih obveznosti — opomin

20. IRŠIČ Jože — malomarno izpolnjeval delovne obveznosti — opomin

21. OVČAR Mirko — odgovornosti se oprosti

22. OFIČ Srečko — kršil predpise v zvezi z varstvom pred požari — opomin

23. LIPUŠ Darko — neopravičeno izostal z dela 1 dan — javni opomin, pavšalna odškodnina v znesku 3.091 din

24. KAJZER Mojca — neopravičeno izostala z dela 1 dan — opomin, pavšalna odškodnina v znesku 2.875 din

25. MEDVED Ivan — neopravičeno izostal z dela 2 dni — javni opomin, pavšalna odškodnina v znesku 6.148 din

26. PRASNIC Zlatko — neopravičeno ostal z dela 3 dni — javni opomin, pavšalna odškodnina v znesku 6.690 din

TOZD Blagovni promet

1. MIHOLAČ Rudi — neopravičeno izostal z dela 2 dni — javni opomin

2. MERČNIK Dušan — neopravičeno izostal z dela 1 dan — opomin

3. KEKEZ Radoslav — poskušal protipravno prisvojiti družbeno lastnino — prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 1 leta

Zdenka Marinšek-Novak, dipl. iur.

*Glej tam na drugem hribu
imam »skrit zaklad«.
Tja čez rada pogledam,
kako je tam takrat...*

*Moje misli iščejo skrite vezi,
srce mi išče uteho v iskanju lepote.
Pa kaj me veže na zaklad?
Zakladov pa ja več ni.*

*Veliko skritih biserov se zbira,
če našo voljo ljubezen premaga.
Kako lepo je osrečiti ljudi,
koliko jim to za življenje pomaga.*

*Kdor najde prave prijatelje,
je v življenju zelo bogat,
pomagajo mu ustvarjati srečo
in to je »skriti zaklad«.*

Marija ROTOVNIK

ZELJA!

*Vrni se nasmeh na usta moja,
vrni vder se obraz,
vrnite se srečna leta,
da zopet, kot nekoč bom — ja z.*

*Usahne naj studenec solz,
vrne naj lesk se oči,
da prijatelji bodo rekli:
to zopet si — T II!*

Vida Gerl

XVIII. svetovni kongres gozdarskih raziskovalnih organizacij IUFRO

Pričel se je 8. septembra 1986 v Cankarjevem domu v Ljubljani. Predsednik te svetovne znanstvene organizacije je bil zadnjih pet let dr. Dušan Mlinšek, profesor za gojenje gozdov na ljubljanski gozdarski fakulteti. Generalni sekretar kongresa pa je bil naš sodelavec Hubert Dolinšek, dipl. inž. gozdarstva, član poslovnega odbora LESNE za gozdarstvo. O poteku kongresa je v pogovoru povedal naslednje:

1. Bili ste generalni sekretar kongresa in so vse priprave zanj tekale skozi vaše roke, prav tako tudi ves potek kongresa. Povejte, prosim, v zvezi s tem, katero od zanimivosti za bralce Viharnika.

Odgovor: Priprave na sedanji 18. svetovni kongres IUFRO so tekale že od začetka 1982. leta. V Jugoslaviji je bil imenovan obsežen organizacijski odbor s komiteji za raziskovalno delo, za razvoj in za ekskurzije ter po republikah organizacijski odbori z delovnimi komisijami. Kljub tako široko zastavljeni organizacijski shemi je sedaj potrebno ugotoviti, da je pretežni del organizacijskega bremena nosil komite za organizacijo kongresa, ki je delal v Ljubljani.

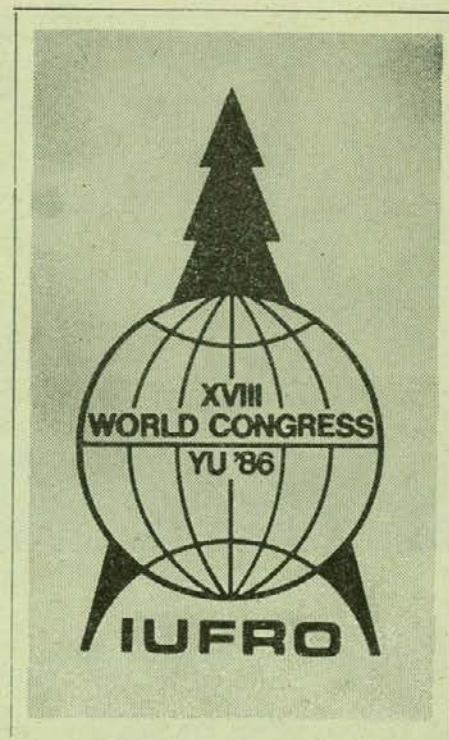
Cilji priprav na kongresu so bili poleg neposredne organizacije kongresa

zastavljeni v smislu razvoja gozdarstva in lesarstva v Jugoslaviji. Priprave na kongres in predkongresno obdobje smo izkoristili za različne akcije, ki niso bile povezane s kongresom, so pa pripomogle k razvoju gozdarstva.

V Sloveniji smo mnogo takih akcij povezali s pripravami na kongres in med zanimivosti sodi gotovo mednarodni natečaj za projekt enodružinske hiše v lesu, ki ga je razpisal Umetnostni paviljon Slovenj Gradec.

2. Moto kongresa je bil: gozdarska znanost v službi človeka. Ali gredo, po vašem mnenju, gozdarske raziskave vstrie z razvojem znanosti v drugih strokah ali zaostajajo?

Odgovor: Kongres je pokazal zavidljiv nivo znanstvenih dosežkov v gozdarstvu in lesarstvu in po mojem mnenju dal pričakovan prispevek k nadalj-

njemu razvoju teh znanosti in raziskav. Poudarek je bil na celovitem — kompleksnem obravnavanju problemov in na povezovanju vseh strok v gozdarstvu v eno samo celoto, ki naj služi boljšemu gospodarjenju z gozdovi. Poudarjene so bile metode, ki bi naj prispevale h pravilnim političnim odločitvam, predvsem v deželah v razvoju. Poudarjeno je bilo tudi interdisciplinarno delo in povezava tudi v drugih strokah z gozdarstvom. Novost na kongresu so bili ključni govorniki, ki so vsak dan prikazali poglede drugih strok na gozdarstvo. Kongres je tako posebej poudaril odpiranje gozdarske znanosti in povezovanje z drugimi.

3. Iz kongresnih poročil smo zvedeli, da je bilo precej poudarka na pomembnosti splošnih dobrin gozda za

Ekološka skupina nad Črno

Med predavanjem o ekologiji

Pri PODKRŽNIKU v Javorju

Inž. Mitja Sipek predstavlja udeležencem Sentanel in svoje »Pavre«

Sentanelski »Pavri« so kosili in peli

življenje človeka v današnjem času. Je kongres pripomogel k prebujanosti človeštva v vseh slojih in družbenih vrstah, o tem vedno bolj očitnem dejstvu?

Odgovor: V nerazvitem delu sveta je še vedno les osnovna dobrina, ki jo daje gozd. Razviti svet, zlasti Evropa, vedno bolj poudarja druge dobrine, ki jih gozd daje človeku. Tudi ta kongres je utrdil spoznanje, da brez gozda ni možen razvoj in napredek človeštva.

Uničevanje gozda v svetovnem merilu je vedno hujši problem. Temu vprašanju je bil posvečen precejšnji del razprav na kongresu, saj v svetu letno izgine okoli 10.000.000 ha gozda, posledice tega so katastrofalne poplave, hudourniki in druge naravne nesreče. V razvitem svetu pa je umiranje gozdov zaradi onesnaževanja doseglo take dimenzije, da je zadnji čas za hitro in učinkovito akcijo.

Kongres je s svojo naravnostjo gotovo prispeval k urejanju teh vprašanj in o tem sprejel posebno kongresno deklaracijo.

4. Umiranje in uničevanje gozdov vedno hitreje zaobjema ves svet. Kam kažejo kazalci pri nas: navzdol, v še hitrejše propadanje človekovega življenjskega okolja ali pa kljub majavemu gospodarskemu stanju navzgor k jasnejšemu in lepšemu horizontu?

Odgovor: Kljub vsem težavam se Slovenija zaveda vrednosti gozdov za njen obstoj in razvoj. Vse kaže, da smo sprožili že v predkongresnem obdobju pa tudi s samim kongresom široko gibanje v naši družbi in da se bo kljub pomanjkanju denarja resno pristopilo k odpravi virov onesnaževanja in postopne sanacije gozdov.

5. Na našem slovenjegraškem gozdnogospodarskem območju so bile štiri ekskurzije udeležencev kongresa. So videli, kar so pričakovali ali morda celo kaj več?

Odgovor: Po celi Jugoslaviji smo organizirali 14 strokovnih kongresnih ekskurzij. To je v bistvu bil drugi terenski del kongresa. Ugotoviti moramo, da so ekskurzije bile strokovno dobro pripravljene. Pri nas smo se na ekskurzije še posebej temeljito pripravili. Posebej smo poudarili cilje gospodarjenja z gozdovi v naših razmerah in povezanost znanstveno-raziskovalnega dela s prakso oz. z vsakodnevnim delom v gozdu. Prikazali smo tudi metode prenosa znanja in raziskovalnih dosežkov v prakso oz. praktično delo in udeležencem smo na ekskurzijah pokazali tudi kulturne in turistične zanimivosti tistih območij v Jugoslaviji, po katerih so tekale ekskurzije. Prepričan sem, da so na našem obmo-

Hubert Dolinšek, dipl. inž. gozd., govori o našem gozdno gospodarskem območju

Nad Tebru nad Črno

Nad dolino smrti

čju udeleženci videli visok nivo gospodarjenja z gozdovi in da je marsikdo bogatejši za nova spoznanja.

Od tujih strokovnjakov smo bili deležni laskavih pohval. Zagotovo to ni bil le izraz vljudnosti, temveč odsev kakovosti našega strokovnega dela.

6. Bo ta prireditev pustila sled in odmev v našem vsakdanjem gozdarskem delu pri nas? Smo zaslutili nekaj vzpodbude in samozavesti v svoji stroki?

Odgovor: Že na začetku kongresnih priprav je med cilji bilo postavljeno, da morajo vse akcije spodbuditi še boljše gospodarjenje z gozdovi. Kongres je imel zelo širok in ugoden odmev v naši družbi in tudi preko meja Jugoslavije. K temu so prispevali radio, televizija ter dnevni časopisi. Kongres je bil vzpodbuden predvsem v ekološkem smislu. Mnogo udeležencev je prišlo na to prireditev tehnolo-

ško usmerjenih in prepričanih, da se s tehniko in tehnologijo da reševati probleme gozdarstva. Če smo 10 % tako naravnanih udeležencev pridobili za drugačen — ekološki pristop pri gospodarjenju z gozdovi, je to uspeh kongresa. K uspehu so prispevali tudi znanstveniki in strokovnjaki izven gozdarske stroke z novimi pogledi in novimi idejami, ki pomenijo osvežitev za gozdarske raziskave. Kongres je še posebej poudaril varovalno vlogo gozda in večnamensko vlogo gozda in gozdarstva.

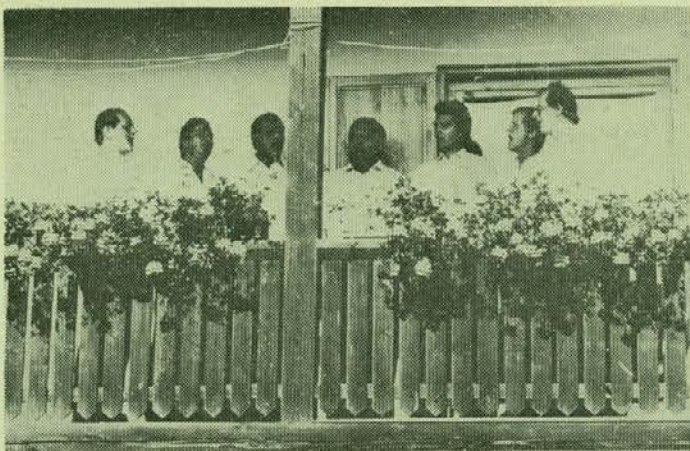
Na kongresu je sodelovalo tudi mnogo mladih strokovnjakov iz Slovenije, seveda tudi iz LESNE. Za moje kolege je bil ta kongres zagotovo vzpodbuda k poglobljenemu strokovnemu delu in hkrati tudi za študij tujih jezikov, saj brez znanja teh ni mogoče spremljati razvoja naše stroke.

Pri tolikšnem številu tujih udeležencev je bila to tudi velika priložnost za

vsakega, da poveže trajne stike z njimi, ki bodo lahko še dolgo odmevali pri vsakdanjem strokovnem delu.

Na koncu tega razgovora se tudi osebno zahvaljujem vsem kolegom in ožjim sodelavcem za pomoč skozi vsa štiri leta, ko smo kongres pripravljali. Še posebej tistim, ki so mi pomagali pripraviti in izvesti strokovne ekskurzije v tujem jeziku.

**DOPISUJTE
V
GLASILO**

Oktet LESNA pri Korošu

Po končanem kongresu so se udeleženci podelili na dvajset skupin in se popeljali na strokovne ekskurzije po celi Jugoslaviji. Tisti, ki jih je zanimala nega in premena gozdov, so prišli k nam v Radlje in Mislinjo. Bilo jih je petnajst in so jim 14. septembra radeljski gozdarji prikazali v revirju Radlje nad Starim gradom gospodarjenje z gozdovi na temelju nege, saj imajo pri nas najdaljše in najboljše izkušnje pri teh načelih. Na šestih, skrbno pripravljenih stojščih, so jim v naravi in na grafikonih pokazali svoje delo in uspehe. Besedo so vodili naslednji inženirji gozdarstva: Hubert Dolinšek, Maks Sušek, Branko Nabernik, Mirko Cehner ter revirni vodja Ivan Hafner. V glavnem so govorili o naravnem pomlajevanju, prekrivanju razvojnih faz v sestoji in s tem v zvezi o vrednostnem prirastku ter o tehniki in stroških obvejevanja kvalitetnega drevja. Prikazali so jim tudi uporabnost žičnega vitla TURMFALKE iz Avstrije, ki je pri naših terenskih razmerah zelo primeren zaradi majhnih poškodb na stoječem drevju.

Naslednji dan se je ta skupina svetovnih gozdarskih strokovnjakov zadržala v Mislinji. Ni bila enostavna naloga, predstaviti dosedanje uspehe gospodarjenja s cilji premenne podobenosti smrekovih monokultur v naraven gozdarski gozd. Inženir gozdarstva Milan Tretjak pove o tem takole: »Ker so bili udeleženci ekskurzije iz različnih evropskih držav in celo iz drugih kontinentov, je bilo potrebno pripraviti razlago v njim razumljivi obliki. Govorili smo jim v angleškem jeziku in pripravili veliko grafikonov in risb, da smo jim čim bolj nakazali bistvo problema in njegovo reševanje. Dodatna ovira med tujimi in slovenskimi gozdarji je bilo še različno gledanje na vlogo gozdov in načine gospodarjenja z njim v svetu.

Priprave na to ekskurzijo so potekale dolgo časa. Razen vidnih ilustracij smo jim pripravili kratke povzetke v tujem jeziku. Na ta način smo uspeli podati v zelo omejenem času, ki so ga imeli na razpolago, obširno problematiko gospodarjenja pri nas. Najprej smo napravili zaporedje vsebine: zgodovino nastanka smrekovih monokultur, dolgoročne cilje gospodarjenja, do sedaj dosežene uspehe in seveda naloge, ki jih bo potrebno v prihodnosti še opraviti.

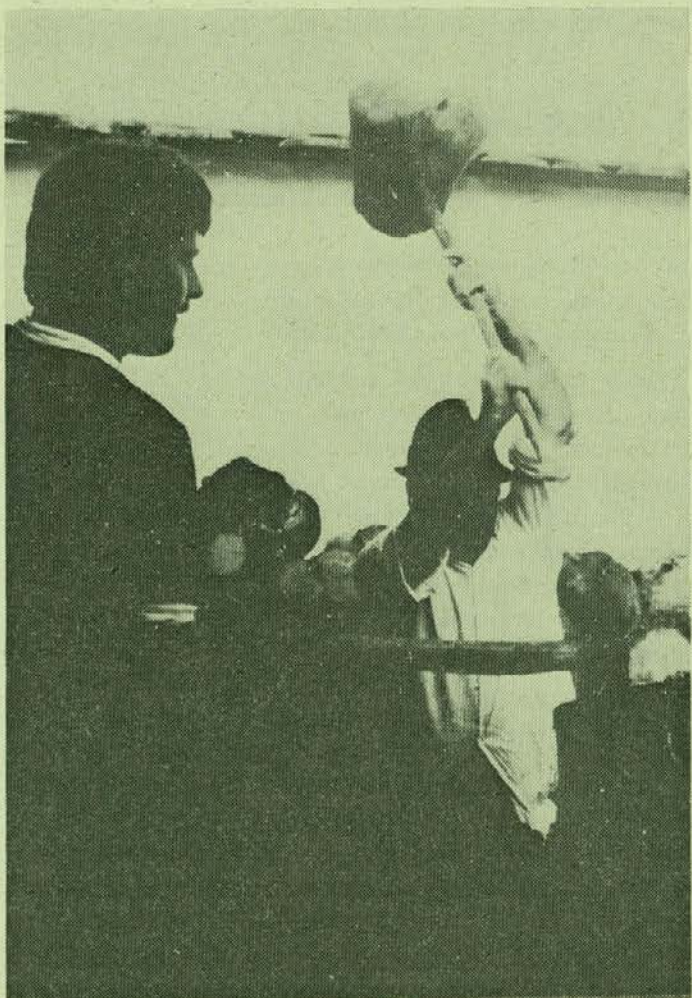
Obiskovalci so bili presenečeni predvsem nad uspehi, ki so bili v povojnem času doseženi z intenzivnim načinom gojenja gozdov. To pa smo dosegli z vztrajnim in načrtnim delom, ki usmerja biološke procese v okvirih naravnih danosti in tako optimalno izkorišča naraven pretok energije ob trajno stabilni energetski bilanci gozdnih ekosistemov. Priznanje, ki so ga dali svetovni strokovnjaki slovenskemu gozdarstvu, je bilo daleč nad pričakovanji. Specifična pot gozdarstva je že v preteklosti pri nas dokazala, da ni mogoče živeti nad naravo, temveč je potrebno v največji možni

meri spoštovati in upoštevati njene zakonitosti, ob tem pa dosegati optimalne in trajne ekonomske uspehe. Mislim, da je to gozdarjem slovenjegraškega gozdnogospodarskega območja, kakor tudi gozdarjem širom po Sloveniji, uspelo.

Nikakor pa ni bilo mogoče odgovoriti na vprašanja udeležencev, ki so bila v zvezi z razvojem in uspehi lesne industrije. Rezultate in razvoj, ki poteka mimo vseh znanih gospodarskih in ekonomskih zakonitosti v svetu, seveda ni mogoče razumljivo razložiti, še posebej ne, ker ga marsikdaj tudi sami ne razumemo več. Na tem področju ni pomagala niti pomoč prof. dr. Dušana Mlinška, ki je bil tudi udeleženec ekskurzije.

Menim, da bi bile takšne ekskurzije primerne tudi za naše lesarske strokovnjake, določene vodilne in politične strukture, ki v tem času niso naklonjene panogi gozdarstva. Za slovensko gozdarstvo pa naj bo kot vzpodbuda za vnaprej to, da je bilo deležno priznanj najimenitnejših tujih strokovnjakov gozdarstva in lesarstva.

Petnajstega in šestnajstega septembra se je pri nas mudila takoimenovana ekološka skupina. Enajst udeležencev kongresa si je ogledalo najprej posledice, ki jih doživlja gozd v šaleški dolini zaradi ogromne količine žveplovega dvokisa iz dimnikov šoštanske termoelektrarne. Čez Slemo so pripotovali k nam v Javorje ter si spotoma v Črni ogledali »Dolino smrti« nad Žerjavom. Tistega popoldneva domnevno pri topilnici ni delal noben filter, saj so se vsi udeleženci dobro nasolžili in kihali. Kljub temu da ob takajšnjem pogledu na naravo okrog ni potrebno dosti besed, so o problematiki umiranja gozdov zaradi onesnaženega

Med drugimi kmečkimi opravili so jim Sentanelčani pokazali tudi cepljenje »šinklov«

Pri Janežu na Strojni

zraka nekateri spregovorili. Inž. Marjan Šolar z ljubljanskega gozdarskega inštituta je govoril o reševanju gozdarske imisijske problematike ob državni meji. Podal je tudi rezultate lanskoletnega sistemskega popisa s pomočjo bio-indikacijske mreže, ki je pokazala, da je naše gozdarsko območje zaradi industrijskih plinov najbolj prizadeto in da je 70 % vseh naših gozdov vidno obolelih. O imisijski problematiki ob državni meji je spregovoril udeležencem tudi meteorolog Hrček. Dr. Blanka Druškovič je postregla s podatki raziskav o citogenetskih in morfoloških spremembah rastlinstva v gornji Mežiški dolini. Poudarila je, da so rastline z večjo genetsko maso bolj občutljive na prisotnost žvepla in drugih škodljivih snovi v zraku. Najbolj občutljiva, je povedala, na onesnažen zrak je jelka, za njo smreka, macesen, bor, bukev ter ostali listavci. V takem zaporedju te drevesne vrste, v ožjem in širšem okolišu topilniškega dimnika, tudi izginjajo. Miran Čas, dipl. inž. gozd., je na Matvozovem dvorišču, odkoder je dober razgled na Rezmanovo pobočje, na podlagi gojitvenega načrta, podal možnosti prilagojenega načina gojenja gozdov v posebnih imisijskih pogojih. Gorazd Mlinšek, dipl. inž. gozd., pa o gozdarjenju v Črni. Pred večerjo je na Rimskem vrelcu inž. Peter Souvent izčrpno seznanil udeležence z dejanskim stanjem onesnaževanja okolja iz topilnice svinca v Žerjavu ter načrti za sanacijo. Naslednje jutro je Hubert Dolinšek, dipl. inž. gozd., prikazal v Okrogelnikovem gozdu na Preškem vrhu uspehe pri obnovi, zaradi onečiščenega zraka propadlih gozdov. Dokumentirano je pokazal, da se to da, vendar le pod pogojem, da se najprej odpravi škodljiva emisija. V

tem primeru je treba omeniti železarno, ki je žveplov dvokis odpravila s tem, ker je prejšnje gorivo zamenjala z zemeljskim plinom. Zaradi takega videnja so udeleženci odšli od nas s precejšnjo mero optimizma.

Še isti dan je temeljno organizacijo kooperantov gozdarstva Ravne obiskala petindvajsetčlanska ekskurzija z namenom, da spozna naše gospodarjenje z zasebnimi gozdovi v gorskem svetu. O tem jim je v zasebnem gozdu spregovoril Janko Mikeln, dipl. inž. gozdarstva. Za izhodišče je najprej razložil dolgoročne in kratkoročne cilje, ki jim pri gospodarjenju z zasebnim gozdom pri nas sledimo. Dolgoročni cilji so za zasebnika in za gospodarsko organizacijo enaki: kvaliteten gozd, ki trajno zadovoljuje potrebe po lesu in hkrati funkcionira v vseh svojih posrednih dobrinah. Pri kratkoročnih ciljih pa je drugače. Interes gozdnogospodarskih organizacij je podoben kot prej. Kmet pa večkrat želi sekati več, kot bi lahko, še posebej takrat, ko obnavlja ali preusmerja svojo kmetijo. Zato mora gozdar v zasebnem sektorju kmetove želje upoštevati in se marsikdaj pri načinu gospodarjenja z gozdom temu primerno prilagajati. Težiti mora za racionalno izrabo gozdnega in kmetijskega zemljišča ter pomagati pri dvigu življenjskega standarda na kmetijah, da bodo kmečki ljudje lahko zadovoljevali svoje in družbene potrebe. Na ta način se kapital iz gozda prelije večkrat v tehnično opremo kmetije, živinorejo, usposobitev za kmečki turizem in podobno. Gozd pa se, čeprav mu lesna zaloga večkrat zaniha, pri načrtnem gospodarjenju le ohrani.

Vmes je, o splošni skrbi gozdarjev za kmeta, večkrat spregovoril direktor TOK Jože Logar, ki je s ponosom omenil desetine kilometrov zgrajenih cest do hribovskih domačij, napeljavo telefonskega omrežja, skrb za obnovo poslopij in širitev kmečkega turizma ter podobnih oblik pomoči k višjemu življenjskemu standardu našega kmeta. Vse to je potrdil tudi kmet Koroš iz Jamnice, ko je udeležencem pripovedoval o svojem življenju in delu na vzorno urejeni kmetiji. Za popestritev med potovanjem po Strojni, Jamnici in Šentanelu, je Andrej Šertel na Janeževem dvorišču spregovoril o kulturni dediščini v Mežiški dolini, Marijan Smode pa jim je na »ganku« zapel nekaj svojih. »Ne umiraj moj gozd zeleni« in »Mrtva reka«, sta jih ganili. V prisrčno dobrodošlico so jim pri Korošu zapeli pevci okteta Lesne, v Šentanelu pa so jim v posrečeni režiji inž. Mitja Šipka pripravili s Šentanelskimi pavri nepozaben sprejem in tudi likof. Je tu kraj tak, ali so ljudje taki? Kdo ve? Menim, da kar oboje pripomore k takemu počutju, da se nobenemu nikamor več ne mudi. Tudi kongresnikom se ni.

Na vseh ekskurzijah pri nas je prejel vsak udeleženec lično monografijo slovenjegraškega gozdnogospodarskega območja. Spisal jo je Karel Zagorc, dipl. inž. gozdarstva, vodja službe za urejanje gozdov. Čudovit zvezek, ki se ga zavemo šele zdaj, ko ga imamo v rokah, kdaj prej bi bili že nekaj podobnega potrebovali! Vse bistvene informacije so notri, podane kratko, pregledno, uporabno. Uvod v monografijo prof. dr. Dušana Mlinška pa ji je pušljec za na pot po domačih krajih in v svet. Objavljamo ga v celoti na strani 6.

Mnogi, v tem zapisu neimenovani, so pri pripravi in izvedbi navedenih programov prav tako zavzeto sodelovali. Vsak je svoje delo opravil vestno in prav je tako. Upamo, da smo se s svojim deležem XVIII. kongresu Mednarodne zveze gozdarskih raziskovalnih organizacij IUFRO dostojno oddolžili, kongres pa naj bi tudi v nas gozdarjih pustil svojo delovno vneto in sled.

Andrej Šertel

Slike: A. Š., Milan Tretjak

Predgovor k monografiji Slovenjegraško gozdnogospodarsko območje

Iz otroških let se spominjam povesti »Postelja gospoda Fibriha«. Oskar Hudales pripoveduje, kako je naš človek z žuljavimi rokami podiral, spravljaj, plavil in splavaril do Beograda in še naprej, vse zato, da bi se preživil, predvsem pa zato, da bi gospod Fibrih tam doli nekje udobno legel v posteljo iz lesa, ki je zrasel nekje pod Raduho, Olševo ali pa pod Uršljo goro. Od tistih časov se je že nekaj spremenilo. Mnoge želje mladinskega pisatelja Hudalesa pa so ostale še danes le želja. Povest, ki jo omenjam, začenja v naši gorati krajini, v povirju Savinje, dagajala pa se je prav tako marsikje drugje; in prav gotovo tudi v krajini, ki ji pravimo zgornje pohorsko podravje, ki so ga gozdarji strokovno krstili za »Slovenjegraško gozdnogospodarsko območje«.

V knjižici, ki je pred vami, je ta gozdnata krajina predstavljena. Prikazani sta predvsem njene gozdne razmere in gozdnogospodarski razvoj od časa nekdanjih gospodov Fibrihov, vse do časov novih Fibrihov. Sleherno gozdnogospodarsko območje (v Sloveniji jih je 14) je velika posebnost zase. Vsaka od teh gozdnatih krajin predstavlja del zgodovine gozdarstva v Sloveniji. Gozd pa ostaja v vsakem območju, da, v vsakem njegovem delu, svojstven in neponovljiv. Koroška gozdnata krajina z vsemi njenimi sooblikovalci je res svet zase.

Ta krajina je rojena za gozd: temnozeleno prostranstvo z »urejeno« razsejanimi svetlozelenimi lisami, kjer je kmet iz gozdnega objema iztrgal zemljo, da na njej prideluje kruh. Gozd, hrib, upognjeno — zabregovje narejeno koleno gorjana, so zrastle v celoto, vse dokler ni industrijski čas posegel v dogajanje v teh goratih krajih. Goratih zato, ker si visoki hribi Peca, Uršlja gora, Raduha, Olševa, Pohorje in Smrekovec kličejo na daleč prek hudourniških voda — Meže, Mislinje in Drave ali pa grozeče bobnijo kot hudourniki iz Uršlje gore, kadar se Urška jezi, če ji gozdar preveč v nedrje sili (slovenski gozdarski seminar z neurjem na Uršlji gori leta 1983).

Gozdarji so to gozdnato krajino že zdavnaj odkrili. Če beremo zgodovino gozdarstva, pisano v teh prostranih gozdovih, izvemo, da je prodrila misel nekoč modernega gozdarstva v te kraje že zelo zgodaj. Stoletja nazaj so gozdarji že spreminjali zgornje podravske mešane listnate gozdove v gozdove smreke in jelke. V kmečkem gozdu je k temu spreminjanju pripomoglo novinarjenje. Kmet je novinaril, z lesnim pepelom krpal rodovitnost tal in nehote pospeševal smreko. Tako je prideloval hrano in zdržal v teh bregovih. Gozd mu je od nekdaj dal zavetje pred ujami in posredno hrano, ko je s takratnim »umetnim gnojem« — z lesnim pepelom

gnojil rži in ovsu. Trdo, toda radoživo je bilo to življenje, ki ga je opisoval pisatelj Prežihov Voranc in se pozneje tudi potegnil za kmeta, ko so mu hoteli vzeti ta gozd.

Po letu 1945 smo koroško gozdnato krajino zopet odkrili. Spet sta postala gozd in les zelo zanimiva. Zloglasne planske sečnje se resda niso proslavile. Vendar takoj za velikimi poseki se začenjajo tudi na Koroškem boljši časi za gozd. Varčen gozdni posestnik, gozdarji Pahernikove sorte, takratna rastna moč gozda in razmeroma ugodna družbenogospodarska klima, so prispevali mnogo za izboljšanje gozda. Gozdarji odkrivajo posebnosti gozda v Mislinji, Radljah, Košenjaku, Strojni, pod Uršljo goro na Peci, Raduhi, Olševi in drugje. Prepovedani so poseki gozdov na golo od gospoda Fibriha. Gozd je na novo zaživel. Gozdarjev raziskovalni duh je hotel v tistih časih izmeriti vsako drevo od Lovrenških jezer tja do Olševe. Tako se je prvič zvedelo koliko je lesa v teh krajih, še vedno pa ne vemo, kako ta gozd v resnici diha in živi, ker je to neizmerljivo. Neizmerljiva je ta prostrana koroška gozdnata krajina — kot neizmerljiva narava nasploh. Kakšna sreča, da je tako.

Podoba koroškega gozda se je začela spreminjati. Gozdne ceste so prepredle vse gozdove in izpeljane so do sleherne kmetije. Harmonično naj bi se zljile s krajino in prispevale k njenemu popolnejšemu gozdpodarskemu utripu. Zadržni koncept gozdnega gospodarstva v tem prostoru je nesebično prispeval k razvoju kmetije in gozda.

Gozdarji so s tem prostorom ponovno zaživel in si pridobili zaupanje s svojim nekomprimiranim delom. Z izboljševanjem gozda se je izboljševalo tudi življenje na hribovski kmetiji. Razmere za gozd so se močno spremenile. Izboljševanje lesnih zalog, zgradbe gozda, vračanje v gozd rastlinskih vrst, ki v koroški gozd po naravi sodijo, so začetki tistega, kar si gozdar predstavlja pod gozdom, ki naj optimalno prispeva h gospodarstvu območja. Ta doba normalnega razvoja za gozd, ki ga na srečo že takratne čudne razmere v splošnem gospodarstvu niso prizadele, je trajalo le slabih dvajset let. Gozd je svoje dajal, toda tudi počasi okrevaj. Gozdar in kmet sta z mirno vestjo, brez škode za gozd, lahko rekla: »Če bo stiska, bom pa v les usekal.« Navezanost na zemljo, ta človeška prvina, ki smo jo tako uspešno zatirali, se je ponovno okrepila. Tudi lep gozd je k temu pomagal. Pohorski gostoljubni kmet in koroški šegavi pauer sta zopet skozi špranjo zagledala lepše čase. Razvoj gospodarske moči v dolini je svoje tu pridjal. Nihče še ni do zdaj izračunal, koliko energije, po količini in po kakovosti, je gozd pritegnil iz svojega okolja, dal, pa se vendar ni razdal. Za

to je poskrbela gozdarjeva roka. Tega prikaza v tem pregledu ni, pa ga bo treba napraviti.

Ta energijski prispevek gospodarstvu je neizračunljivo velik in ima neprecenljivo vrednost. Zato človeški um ne dojema tega, kar se v zadnjem desetletju s koroškim gozdom dogaja. Začelo se je zahrbtno umiranje gozdov. Z žveplenimi strupi smo se spravili nad ustvarjeno ravno v času, ko bi ta gozd-nata krajina zlahka polno zaživela. Gozdovi Slovenjgraškega gozdnogospodarskega območja so danes med najbolj prizadetimi v Sloveniji. Odgovornost in sposobnost tehnikov in njihovih tehnologij — so padle na izpitu. Hudalesov gospod Fibrih je zopet na delu, toda to pot skrit z geslom o napredku in za podobnimi ceneni frazami. Dandanes gre gozdu bolj zares, kot kdajkoli v njegovi zgodovini.

Koroški gozdarji so kljub svojemu ustvarjalnemu zagonu in kljub lepim uspehom nemočni v boju s to »alkemijo« sodobne dobe. Le ob pomoči vse družbe bo uničevanje gozdov lahko prenehalo. Šele tedaj lahko zaželimo koroškemu gozdu spet srečno pot in z njim tudi prebivalcem tega lepega dela naše domovine.

Takšne in podobne misli najdemo med vrsticami števil in suhih ugotovitev v tej razpravi o rasti gozda in gozdarstva na Koroškem. Za mnoge bodo opisani prikazi novost in vzpodbuda, da se bodo za koroški gozd in za njegovo usodo bolj zanimali. Takšne zaveznike gozdarstvo vse bolj potrebuje in njim so namenjena podobna bodoča sporočila, ki jih bodo koroški gozdarji v večjem obsegu pripravljali.

Prof. dr. D. Mlinšek

U gozdu

V gozd je pljusnilo jutro.
Otroški prsti so se dotaknili vej
in potonili v vlažen zrak.
Korenine so, nabrekle od naslade jutra,
stregle z živimi sokovi listju,
ki se je poljubovalo.
Ljubezen jutra je vdana.

Jelka stresa z vej uvele igle.
— Spomine prejšnjega dne polaga k nogam,
saj bodo nova doživetja zapolnila praznine;
nov dan prihaja.

Legel sem med sloke bukve.
Postlale so mi za opoldanski počitek,
za uro pozabljenja,
za uro tihega srečanja, da se spoznamo.
— Telo so prebodle korenine.
Mah se je podaljšal s skale
in prekril dlani.
Tam, kjer sem imel srce,
je vzcvetela ciklama,
— Da boš vedel, da je avgust!
Nikoli ga nisi hotel pozabiti!
Ciklame, avgust, ljubezen z zrelo deklico

— Zdaj je tvoj svet utonil...
Pozabi, da so živeli ljudje!

V gozd se spušča noč.
Zelene straže se gostijo —
drevesa stopajo v krog.
Objemajo se z vejami
trudnimi od poletja,
težkimi od dneva.

Mrak se je splašil v votlih deblih.
Veter mu je snel vrata s tečajev
in ga pihnil med veje,
da bo ptica lahko spala.

Lilija je poveznila čašo med trave.
Vso noč bo kramljala z lati,
s čim naj napije jutri soncu.
Studenec je spočite prsi vzdignil
k ustom vsaki korenini.
Vzdignil bi jih do zvezd,
tako moč mu daje ljubezen.

— Noč je čas zaljubljenih.
Še luna potuje nocoj s soncem,
da je noč temnejša,
da so slutnje močnejše,
da je dotik popolnejši,
da se nehanje lažje prelije v življenje.

V duplih krilijo zaspane sove
in butajo z oteklo glavo v črno.

Globoko v gozdu se je zrušilo drevo.
Čakalo je teme in vetra —
vasovalca, ki je prihajal skozi stoletja.
Vsejal ga je, ko je bilo spočeto,
zibal ga je in hladil...
Zdaj se je slednjič prepustilo
njegovemu objemu.
— Zdaj zlomljeno leži na tleh,
veter pa naprej objema druge.

ANDREJ ŠERTEL

Pri Korošu v Jamnici

Med kongresom IUFRO je RTV Ljubljana organizirala oddajo na temo **ČLOVEK BREZ GOZDA, SVET BREZ ČLOVEKA**. V oddaji so sodelovali strokovnjaki iz vseh kontinentov sveta. Objavljamo nekaj zanimivih misli, ki so jih izrekli:

dr. Anton Trstenjak

XVIII. kongres IUFRO je prelomnica v pojmovanju gozda. Referati in razprave gozda niso več obravnavali toliko s tehnološko gospodarskega vidika, temveč predvsem kot primarno obče splošno človeški problem. K temu problemu danes pristopamo kot k najširšemu antropološko-psihološkemu problemu.

dr. Dušan Mlinšek

Gozd je faktor, ki prispeva k tvorbi okolja. Človek je v vseh obdobjih gospodaril tako, da ni iztrebil zaščitnih delov drevesa: korenin, debla, krošnje, ki ohranjajo življenje.

S tem, ko gozd izginja, se povsem spremeni okolje. Tega se danes še ne zavedamo.

Gozd je zelo senzibilna tvorba, ki nas s svojim vedenjem opozarja, da je v okolju nekaj narobe.

dr. Zigmund Patalas, genetik iz Poljske

Tam, kjer ni gozdov, skorajda ni naseljenih področij. Les lahko nadomestimo z drugimi nadomestki, gozda kot proizvajalca kisika pa ne moremo nadomestiti z ničimer.

Ker organizacija IUFRO nismo politična organizacija, smo uspeli toliko napraviti na področju raziskovanja.

Salleh, dir. raziskovalnega inštituta v Maleziji

Brez gozda bi življenje izumrlo. Stanje gozda je odvisno od ekosistema dežele in okolja, o kateri govorimo. Če gledamo stanje v svetu kot celoti, je katastrofalno, ponekod veliko bolj resno kot drugod.

Odnos do gozda se spreminja, v različnih deželah sveta je različno obravnavan.

Iyamabo, predstavnik Nigerije

Vsaka dežela je odvisna od naravnih virov, ki jih ima na razpolago. Gozd je naravni vir. Nekatere dežele so smotno izkoriščale to naravno bogastvo, druge pa ne.

V Nigeriji smo izdelali poseben program pogozdovanja. V mnogih afriških deželah ni dovolj gozdnih virov, manjka površin za kmetijsko proizvodnjo. 2/3 površin so savne in puščave.

V sodelovanju z mednarodnimi organizacijami, kot je FAO, bi lahko rešili marsikakšen problem, problem tehnologije za naše razmere, odpravljanja boleznih dreves, pogozdovanja itd.

V zadnjih letih poskušamo vzgojiti nove vrste dreves, ki bi bile bolj prilagodljive našemu podnebjju in razmeram nasploh.

dr. Kimmainis iz Kanade

20 % kanadskih gozdov se ne regenerira več, se ne obnavlja. Gozd ustvarja tudi svoje lastno prehrabeno okolje. Izkoriščamo ga že tako dolgo, da ni več neuničljiv vir bogastva.

V Kanadi imamo veliko različnih ekosistemov. Če tega ne bomo upoštevali, ne moremo pričakovati, da se bo gozd še naravno obnavljal.

50 % celotnega našega gospodarstva je odvisno od gozdarstva.

dr. Dušan Mlinšek

Pretežni del biomase na kopnem predstavljajo gozdovi. Gozdarji smo v različnih deželah poskušali z novim načinom pridobivanja lesa, z monokulturami, ki pa niso dale tistega, kar smo pričakovali. Poljaki so npr. po drugi svetovni vojni posadili velike površine borovih kultur. Danes ugotavljajo, da je ca 80 % teh monokultur bolanih in iščejo rešitve.

Vsak tak eksperiment je dolgotrajen, treba je opazovati in čakati, kaj nam bo prinesel oz. dal. Spet pa drugod v svetu uspevajo na določenih plantažah gojiti vrste dreves za čisto proizvodnjo.

dr. Anton Trstenjak

Največji problem predstavlja mentalna polucija. Najprej je onesnažena naša vest, šele potem človek sam in okolje. Najprej moramo ozdraviti človeka v njegovi mentaliteti. Ni samo gozd ogrožen, ogrožena je celotna življenjska atmosfera.

Indirektna premena — posajena bukev z naravnim pomladkom smreke, foto: Milan Tretjak

Gozdarski dom v Komisiji — Mislinja

OKTOBER — MESEC VARČEVANJA

RACIONALIZACIJA ŠTEVILNIH RAČUNOV

Vas zanima, kaj je to?

Kajpak veste — ukiniti želimo račune, ki so jih občani v preteklosti v banki odprli, pa jih zdaj ne uporabljajo več iz kakršnegakoli vzroka.

Naj vas spomnimo.

Doma hranite hranilno knjigo, ki ste jo imeli preden ste organizirano prenesli v banko svoj osebni dohodek in prejeli novo. Ali pa prejimate pokojnino na drug račun kot ste prejimali dohodek?

Veliko občanov je sledilo naši akciji za pospeševanje brezgotovinskega poslovanja in se odločilo za tekoči račun — hranilna knjiga z minimalnim stanjem pa leži doma. Še vedno nanjo pritekajo obresti — morda celo teh še niste vpisali? Več občanov je odprlo devizni račun ali devizno hranilno knjigo, ko so v banki zaprosili za gotovinski kredit na osnovi prodaje deviz, ali pa stanovanjski kredit. Tudi te račune še vedno vodimo kot aktivne. Mogoče ste eden tistih, ki imajo v devizni hranilni knjigi več valut, pa povsod nizko stanje in se vam ne zdi vredno z njo v banko... Prosimo vas, poiščite doma take hranilne knjige, spomnite se starih računov in se oglasite v banki! Ukinili jih bomo, obračunali obresti in prenesli zneske na vaš aktivni račun — tisti, s katerim sedaj poslujete. Mogoče boste prijetno presenečeni, ko boste ugotovili, da imate v banki v bistvu več denarja, kot je videti na prvi pogled.

Povedati vam želimo še, kaj nas vodi v omenjeno akcijo. Priznati moramo, da bi z ukinjanjem takih računov bistveno olajšali računalniške zmogljivosti, v naših evidencah pa bi lažje zagotavljali boljšo preglednost in red. Želimo biti točni, ažurni, poslovni, pri vsem tem pa varčni — in tem ciljem je namenjena opisana akcija.

Ob dnevu varčevanja — iskrene čestitke!

Zvonka Štern

KADROVSKE VESTI

Prišli v TOZD — avgust 1986

Priimek in ime — datum nastopa — naloge in opravila, ki jih bo opravljal — organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA
Jeromež Jože, 15. 8. 1986, gozdni delavec — REK Titovo Velenje

Kotnik Marjan, 15. 8. 1986, gozdni delavec, prva zaposlitev
TOZD GOZDARSTVO ČRNA

Čepin Samo, 1. 8. 1986, delovodja, prva zaposlitev za do-ločen čas

Klavž Marko, 1. 8. 1986, sekač, Rudnik Mežica
Ferlež Edi, 1. 8. 1986, sekač, TOZD Gradnje Slovenj Gradec

Stonožević Slaviša, 4. 8. 1986, skladiščni delavec, Varnost Ljubljana

TOK GOZDARSTVO DRAVOGRAD
Jeseničnik Ljuba, 1. 8. 1986, pripravnik, prva zaposlitev

TOZD ŽAGA MISLINJA
Rošer Leopold, 11. 8. 1986, vezanje in pakiranje obrezlin

TOZD ŽAGA MUŠENIK
Sušnik Mirko, 1. 8. 1986, delavec na skladišču žaganega lesa

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE
Robnik Iztok, 1. 8. 1986, vodja linije brazd., TOZD BP Slovenj Gradec

Marsel Rajko, 1. 8. 1986, pripravnik, prva zaposlitev
Juraja Karel, 4. 8. 1986, pripravnik, prva zaposlitev

Asani Sait, 15. 8. 1986, pom. str. dela, Lepenka Prevalje
Gavrič Bosiljka, 15. 8. 1986, manipul. žag. lesa, Tehno-gradnja Tuzla

Krstič Stojanka, 19. 8. 1986, pom. str. dela, Dolfturist Ravne

Mirosavljevič Zdravko, 21. 8. 1986, pom. stroj. dela, Grafika Prevalje

Bajrektarevič Fatima, 22. 8. 1986, pom. stroj. dela, prva zaposlitev

Gvojič Milanka, 27. 8. 1986, pom. str. dela, prva zaposlitev
TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA RADLJE

Koper Nevenka, 25. 8. 1986, pripravnik, prva zaposlitev
Otič Ferdo, 25. 8. 1986, pripravnik, prva zaposlitev

Prot Zvezdana, 25. 8. 1986, pripravnik, prva zaposlitev
Letica Ivan, 18. 8. 1986, delavec pri iverilniku, —

Bajrami Ismet, 20. 8. 1986, delavec na skladišču lesa, —
Oštr Romana, 1. 8. 1986, kuharica, —

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC
Muhtarevič Musudin, 1. 8. 1986, gradbeni delavec, —

Perko Ivan, 11. 8. 1986, gradbeni delavec, —
Topič Zdenko, 11. 8. 1986, gradbeni delavec, —

Marijevič Ivan, 21. 8. 1986, gradbeni delavec, —
Radičević Radoslav, 22. 8. 1986, gradbeni delavec, —

Hadžić Hasret, 23. 8. 1986, gradbeni delavec, —
TOZD TOVARNA OBLAZINJENEGA POHIŠTVA NOVA

OPREMA SLOVENJ GRADEC
Dražnik Jože, 7. 7. 1986, izvajanje sklad. del na skladišču lesa

Horvat Jože
Krevh Vlasta, 1. 7. 1986, pripravnik, prva zaposlitev

Krevh Sašo, 1. 7. 1986, priprava in odpiranje kalupov, JLA
TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC

Halapa Vera, 1. 8. 1986, administrativna in korespond. dela,
Bilakalnik Koprivnica

Lončarski Gordana, 19. 8. 1986, likvidacija računov, Tehno-grad Novi Sad

ODŠLI IZ TOZD — avgust 1986

Priimek in ime — datum odhoda — dela, ki jih je opravljal — organizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO RADLJE
Gatej Vinko, 27. 3. 1986, vzdrževanje cest, neznano

TOZD ŽAGA OTIŠKI VRH
Matoša Drago, 28. 8. 1986, skobljač, invalidska upokojitev

TOZD ŽAGA VUHRED
Mori Slavko, 8. 8. 1986, elektrovzdrževanje, invalidska upokojitev

Pongrac Anton, 5. 7. 1986, pom. sklad. dela, —

Gosak Veronika, 5. 7. 1986, pom. sklad. dela, —
Gmajner Janez, 5. 7. 1986, pom. sklad. dela, —

Tomažič Iztok, 5. 7. 1986, pom. sklad. dela, —
Dobnik Zoran, 5. 7. 1986, pom. sklad. dela, —

Aplinc Tomaž, 5. 7. 1986, pom. sklad. dela, —
Kristan Robi, 5. 7. 1986, pom. sklad. dela, —

Gros Robi, 5. 7. 1986, pom. sklad. dela, —
TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Krajnc Jakob, 8. 8. 1986, manipulacija žag. lesa, inv. upo-kojitev

Kragelnik Marija, 15. 8. 1986, ročno krpanje lesa, invalid. upokojitev

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
Verhovnik Jožica, 31. 8. 1986, ročno čiščenje, —

Tisnikar Miroslav, 31. 8. 1986, strojno vzdrževanje, —
Ogriz Marta, 31. 8. 1986, embalaranje oblog, —

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA RADLJE —
PODVELKA

Veronik Štefan, 6. 8. 1986, vzdr. kroj. na VKŽ Danck, inv. upokojitev

Vegič Drago, 6. 8. 1986, zab. očes. zeb., invalidska upoko-jitev

Blaznik Janez, 18. 8. 1986, preč. kroj. na Dimter avt. č. Preserl

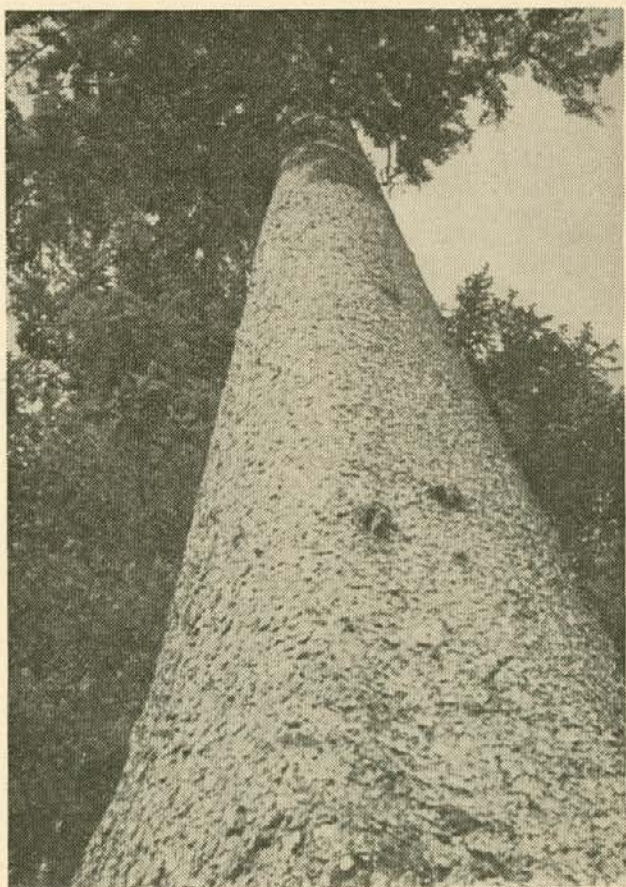
Vegič Marija, 29. 8. 1986, upravlj. str. Hafner, inv. upo-kojitev

TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ OTIŠKI VRH
Strahovnik Marija, 31. 8. 1986, čistilka posl. prostorov, upokojitev

Cehner Zvonka, 31. 8. 1986, pripravnik, TOZD TP Prevalje
TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Raič Branko, 14. 8. 1986, gradbeni delavec, —
TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Mithans Edo, 15. 8. 1986, voznik, Integral

Burjakova smreka v Topli, stara 270 let, visoka 49 m, masa 19 m³, posekana 1982 leta. Foto: Matevž Carf, maja 1979

Gerold Peter, 18. 8. 1986, konstruktor, Stroj Radlje
TOZD CENTRALNO SKLADIŠČE OTIŠKI VRH
Rogina Alojz, 22. 8. 1986, skladiščni delavec, invalidska upokojitev
TOZD TOVARNA OBLAZINJENEGA POHIŠTVA NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC
Kanovnik Jože, 1. 7. 1986, izvaj. sklad. del v sklad., —
Gešman Valter, 6. 7. 1986, pomoč pri vod. v tapetniški, Tekstilna ind. Otiški vrh
Stumberger Leopold, 6. 7. 1986, pomoč pri vod. v miz., Tekstilna ind. Otiški vrh
Krušič Ervin, 14. 7. 1986, izvaj. miz. del, —
Kotnik Franc, 31. 7. 1986, vod. DE v Dravogradu, Tekstilna ind. Otiški vrh
Sveček Anica, 31. 7. 1986, šiv. tapet. mater., invalidska upokojitev
DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA SLOVENJ GRADEC
Kotnik Tatjana, 10. 8. 1986, pripravnik, Urbanistično biro Ravne
Podstenšek Romana, 31. 8. 1986, glavni knjigovodja, VVZ Slovenj Gradec
Kotnik Agata, 10. 8. 1986, pomoč v kopirnici, —
Krenker Alenka, 31. 8. 1986, pomoč v vložišču, —
Pečoler Marija, 31. 8. 1986, pomoč v telefonski centrali, —
TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC
Turnšek Silva, 10. 8. 1986, potnik, Agraria Koper
Darinka Cerjak

ODKUPNE CENE GOZDNIH SORTIMENTOV od 1. 9. 1986 dalje

Gozdni sortimenti	odkupna cena 1. 7.	odkupna cena 1. 9. dalje
smreka		
F	22.700	26.000
F II	18.700	21.000
L	15.200	19.000
hlodi		
H Ia	13.300	17.000
H I	11.700	15.000
H II	9.800	12.000
H III	7.800	9.700
drogi		
smreka do		
7,5 m	10.500	13.100
8 m	11.500	14.200
9 m	12.700	15.400
nad		
9 m		17.100
bor		
8 m	12.700	14.200
9 m	15.000	15.400
tramiči	9.800	12.000
okroglice	9.800	12.000
ostali tehnični les	9.800	12.000
celulozni les I	7.500	10.000
celulozni les II	5.200	7.000
bor		
F I	23.600	28.000
L	18.200	21.000
H Ia	15.000	18.000
I	13.900	15.000
II	10.800	12.000
III	7.800	8.700
macesen		
F	27.500	30.000
L	19.800	21.000
H Ia	16.000	18.000
H I	13.000	15.000
H II	10.800	12.000
H III	8.000	8.700
celulozni les TIP		
trdi listavci	7.700	8.500
drva — listavci	7.700	8.500

Srečanje Razborških upokojencev

Tisto lepo soboto, 23. 8., smo se zbrali na šmiklavški šoli z namenom, da se upokojenci spoznamo med sabo.

Bilo nas je okrog 200, vsi smo z veseljem prisluhnili našemu predsedniku upokojencev tovarišu Avgustu Holcu. Vsem pa je zaigral nasmeh, ko nam je povedal, da bomo tudi upokojenci deležni višje pokojnine. Res je, da so bile nekatere pokojnine tako nizke, da si moral dinar dvakrat pretehtati, preden si si upal kaj kupiti. No, sedaj izgleda, da se tudi nam obetajo boljši časi. Le nekatere žene smo se zamislile. Nikoli ni bilo prilike, da bi postale kmetice, kaj še le, da bi se lahko zaposlile. Živimo preveč odmaknjeni od mest. Na stare dni smo ostale brez pokojnin. Če ne bi za nas skrbeli dobri možje, bi sedle za zapeček brez ficka.

Večkrat slišim, ko pravijo ljudje, kako dobro je tistim, ki imajo priznano dvojno dobo, kako lepe pokojnine in še doma vsa oskrba, a kaj pomaga, če ni nobenih delavskih let. Tudi status borca ti nič ne koristi.

Takšno je pač življenje. Pozabili pa smo na vse, ko smo se ob harmoniki veselo zavrteli. Ko smo se vračali, je sonce s svojimi žarki obsijalo lepe šmiklavške domačije. Tu in tam je veter na lahno pozibal vrhove smrek, kot bi nas vabil naj le še pridemo.

V imenu upokojencev pa se lepo zahvalim za trud, ki so ga imeli s prireditvijo.

Štefka Melanšek

ZAHVALA

Ob težki in boleči izgubi naše drage žene, mame in sestre

MILKE KRENKER

iz BRD, rojene Vinarnik

se vsem, ki so jo spremljali na vse prerano zadnjo pot, ji darovali vence in cvetje, najlepše zahvaljujemo. Prav lepa hvala vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih; zdravnikom in strežnemu osebju kirurškega oddelka slovenjegraške bolnišnice za lajšanje bolečin. Iskrena hvala govnornikoma Ivanu Zormanu in Ivanu Mrzdovniku za ganljivo izrečene besede na domu in ob odprtem grobu. Hvala tudi selskim pevcem za zapete žalostinke ter g. župniku Tonetu Šteklju za opravljen pogrebni obred.

Žalujoči: mož Rudi, sinova Stanko z Vesno in Franci, Vinarnikov sestre in bratje ter ostali sorodniki.

ZAHVALA

Ob vse prerani izgubi našega dragega moža, očeta in dedka **AVGUSTA KONEČNIKA**, p. d. KRBELA iz Šmartna se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, z nami sočustvovali, mu darovali cvetje in vence in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Se posebej se zahvaljujemo za pomoč Lavretovim in Kovačevim.

Iskrena hvala prof. dr. Ivu RAIŠPU za veliko požrtvovalnost in pomoč.

Hvala tudi govnornikom za poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke ter g. župniku Antonu Šteklju za pogrebni obred.

Žalujoči žena, sinova ter hčerka z družino

Turistični nagelj - priznanje slovenskim gozdarjem

Obvestilo o podeljenem priznanju Turistične zveze Slovenije smo slišali pri TV dnevniku 14. septembra 1986. Podeljeno je bilo za dela na področju uvajanja in propagiranja popotništva na Slovenskem, ki ga vodi geslo: POVEŽE NAJ NARODE.

V popotni knjižici »E₇ YU OD SOČE DO SOTLE« pa je avtor dr. Boštjan Anko s sodelavci zapisal naslednje:

Popotništvo pri nas ni več nova rekreacijska dejavnost. Plemenita ideja, zlasti mednarodnega popotništva, ki jo je k nam utrla evropska peš pot št. 6 (od Baltika do Jadrana), raste in se širi. Počasi raste in se širi število popotnikov — širi se tudi evropska mreža poti.

S slovenskim odsekom, ki ga predstavlja ta knjižica, se približuje cilju tudi zamisel, da bi Evropo močnejše povezali s popotniškimi potmi tudi v smeri zahod—vzhod. Tako naj bi evropska peš pot št. 7 (od Atlantika do Črnega morja), katere del je ta naša pot, vodila od portugalske Lizbone, preko Španije in Pirenejev do Nice ob Ligurskem morju in nato preko Genove, Coma in Bergama do Robiča na naši meji. Odtod poteka po nekaterih najlepših pa tudi najmanj poznanih predelih Slovenije, ki jo zapusti pred Kumrovcem. Preko Podravine in Posavine nato vodi do Osijeka, mimo Beograda do Železnih vrat v Djerdapu, prečka ves južni del Romunije in konča v Kostanici na obali Črnega morja.

Popotništvo nikakor ni le športno-rekreativna dejavnost. V enaki meri naj bi služilo tudi seznanjanju z naravo, ljudmi in njihovim delom.

Pokroviteljstvo nad mednarodnimi peš potmi v Sloveniji je prevzelo naše gozdarstvo, zato je razumljivo in prav, če skušamo popotnika seznaniti tudi z gozdom in gozdarjevim delom. Vendar to nikakor ni bil glavni cilj dela na peš poteh: srečanje na samotni gozdni ali poljski poti je vse nekaj drugega kot potovanje v varni lupini »turističnega paketa«. Če tudi brez besed (ki jih morda ne znamo ali ne razumemo), brez vodičev in prevajalcev se tu srečujemo na najelementarnejše načine — s prijazno kretnjo, nasmehom, odkritim pogledom.

Tudi spomini na taka srečanja grade spoštovanje in razumevanje med ljudmi in med narodi; zato to pot

posvečamo tudi XVIII. svetovnemu kongresu Mednarodne zveze gozdarskih raziskovalnih organizacij (IUFRO Ljubljana, september 1986), ki naj bi poleg znanstvenega sodelovanja gradil tudi mostove čisto preprostega medčloveškega razumevanja in spoštovanja.

Slovesna otvoritev evropske peš poti E₇ YU od Soče do Sotle je bila 12. septembra v idiličnem okolju sredi gozdov na Mačkovcu nad Velikimi Laščami. Tu se namreč križata E₆ in E₇, kar nazorno prikazuje novo spominsko obeležje avtorja arhitekta

Daniela Jagriča s ploščo, ki jo je podaril Carl Herman — predsednik avstrijske popotniške zveze. Celoten objekt je izdelan v lesu.

Slovesnost je imela mednarodni značaj, saj je bilo tu od 300 prisotnih več kot polovica udeležencev IUFRO kongresa iz vseh koncev sveta in vseh barv kože. Tako je slovesnost, ki bi bila sicer po naše skromna, prerasla domače okvire in bo ostala v spominu in na posnetih fotografijah marsikaterega novega prijatelja naše dežele.

Ob koncu pa lahko povemo, da je bila ob tej priliki posebna pozornost posvečena tudi nam petim slovenjegraškim gozdarjem, predstavnikom DIT GL Slovenj Gradec, ki smo tik do slovesnosti prehodili prvo polovico poti po rumenordečih markacijah od Robiča do Mačkovca. V spomin na prehojeno pot smo dobili v poklon od planincev Ljubljana-Matica knjigo Zakladi Slovenije.

Ekipo popotnikov v dneh od 6. do 12. septembra so sestavljali: Metod Sekirnik, Janez Pirnat, Karel Hauser, Primož Gregor in Vida Vrhnjak-Du-ler.

V imenu ekipe — Lesni in DIT GL Slovenj Gradec — hvala, da so nam zaupali to nalogo.

V naslednji številki Viharnika pa še nekaj več o E₇ YU.

Vida Vrhnjak

MIŠJA MRZLICA ALI HEMORAGIČNA MRZLICA Z LEDVIČNIM SINDROMOM

je nalezljivo obolenje, ki ga zasledimo po celem svetu. Pri nas se je pojavila v Črni Gori ter v mejnih predelih Bosne, Srbije in Kosova. V Sloveniji obolenja še nismo zasledili.

Povzročitelj obolenja je virus, ki povzroča obolenje pri miših, podganah in njim podobnih glodalcih. Človek se z virusom okuži slučajno, če pride v direkten kontakt z bolno živaljo (z dotikom) ali užije hrano in tekočino, onesnaženo s slino, urinom ali blatom bolne živali. Okuži se lahko tudi z vdihavanjem prahu, v katerem se nahaja virus.

Obolenje se javlja sezonsko v poletnih in jesenskih mesecih.

Ogroženi so v glavnem ljudje na podeželju, ki živijo v naravnih žariščih bolezni (kmetje, pastirji, gozdni delavci, lovci, ribiči itd.). Bolezen se s človeka na človeka ne prenaša!

Znaki obolenja

Obolenje se prične s povišano telesno temperaturo, bolečinami v grlu, v trebuhu in kosteh, nadaljuje se s krvavitvami po koži, sluznici in notranjih organih. Pogosto pride do poškodbe ledvic in do odpovedi ledvične funkcije!

Bolezen se zdravi v bolnišnici!

KAKO SE BOLEZNI OBVARUJEMO?

— Izogibajmo se mest, kjer se nahaja veliko število miši, podgan in njim podobnih glodalcev! (To so mesta, kjer opazimo veliko lukenj na mali površini zemlje oz. tal, ali opazimo glodalce celo podnevi.)

— Izogibajmo se direktnega kontakta z glodalci (ne dotikajmo se jih)!

— Vzdržujmo redno osebno in splošno higieno!

— Živali hranimo tako, da ne pridejo v stik z glodalci!

— Redno uničujemo miši, podgane in njim podobne glodalce po navodilih DDD službe!

Dr. Nadja Negovetič

Tednu boja proti kajenju na rob

Mislim, da ni človeka, ki mu ni znano, da kajenje cigaret poveča obolevnost za nekaterimi boleznimi in povzroča pre-zgodnjo smrtnost. Potrjeno je, da je kajenje vzrok za pre-zgodnjo smrt letno več kot milijon ljudi po celem svetu.

Če bi se na primer zgodilo, da bi v enem letu pomrli vsi prebivalci milijonskega mesta, bi verjetno po celem svetu nastala velika zaskrbljenost in takoj bi se mobilizirala vsa sredstva, da do česa podobnega ne bi več prišlo. Čeprav vsako leto toliko ljudi brez potrebe umre zaradi kajenja, pa so akcije, ki bi ustrezale resnosti problema, še vedno zelo skromne.

Statistiki so izračunali, da v poprečju vsaka pokajena cigareta skrajša življenjsko dobo za 5,5 minut, kar pomeni, da ima poprečen kadilec krajšo dobo preživetja za 5–8 let.

Številne študije po svetu so dokazale, da je 30 % smrtnih primerov zaradi obolenj srca posledica škodljivih učinkov kajenja, prav tako je 30 % smrtnih primerov zaradi rakavih obolenj treba pripisati škodljivostim kajenja. Od tega zavzame skoraj 3/4 vseh rakavih obolenj pljučni rak. Po najnovejših podatkih smrtnost zaradi pljučnega raka narašča hitreje pri ženskah kot pri moških; od leta 1969–1979 je smrtnost pri moških večja za 44 %, pri ženskah pa za 120 %.

Obširna študija, ki je zajela 17,5 milijonov ljudi v 90. letih zasledovanja na petih kontinentih sveta, je nedvoumno pokazala direktno proporcionalno povezavo med rizikom pljučnega raka, številom dnevno pokajenih cigaret in trajanjem kajenja.

V Sloveniji je v letu 1984 na novo zbolelo za pljučnim rakom 9540 ljudi, oziroma 1530 oseb več kot leto poprej. Če ob tem vemo, da je vzrok nastanka pljučnega raka v 80 do 90 % kajenje cigaret, nam je lahko torej jasno, kako nesmiselno si je na takšen način uničevati zdravje.

Pljuča so zaradi cigaretne dima prizadeta tudi drugače. Najpogostejši je nastanek kroničnega bronhitisa in emfizema.

V 80 % nastane kronični bronhitis zaradi direktnega škodljivega učinka cigaretne dima in le v 10–20 % zaradi drugih vzrokov, na katere ne moremo vplivati. Vsi kadilci poznajo kadilski kašelj, ki ga občasno spremlja obilno izločanje sluzi in se pogostokrat nadaljuje z gnojnim izkašljevanjem. Ko pride obolenje v takšno fazo, je to že znak zmanjšane pljučne funkcije.

Rada bi opozorila še na škodljivost neprostovoljnega kajenja, čemur posvečamo premalo pozornosti.

Neprostovoljno-pasivno kajenje opisujemo kot izpostavljenost nekadilcev produktom izgoravanja tobaka v zaprtem prostoru. Glavni tok dima prehaja v okolje potem, ko ga je kadilec povlekel skozi cigareto, filtriral v svojih pljučih in nato izdihnil. Stranski tok dima pa prehaja v okolico direktno iz gorečega roba cigareta. Številne potencialno toksične sestavine imajo večjo koncentracijo v stranskem toku. Ta sestavlja približno 85 % dima v sobnem zraku.

Najpogostejši simptom odraslih nekadilcev pri pasivnem kajenju je draženje oči, glavobol, draženje nosne sluznice in kašelj. Bronhitis in pneumonija ter druge bolezni spodnjega respiratornega trakta so bistveno bolj pogoste v prvem letu življenja pri tistih otrocih, katerih eden ali oba starša kadita. Najnovejše študije so pokazale, da so tudi žene mož kadilcev bolj ogrožene, da bodo zbolele za pljučnim rakom. Pojav raka pri ženah pretiranih kadilcev je dvakrat pogostejši kot pri ženah zmernih kadilcev.

Navada kajenja je že dolgo vpeljana v razvitem svetu in ves svet ta čas že opozarja na njen vpliv obolevnosti in smrtnosti. Obstaja pa resna nevarnost zaradi širjenja kadilske epidemije v državah v razvoju. Tobak raste na 4,5 milijonov hektarjev plodne zemlje. Pri svetovni zdravstveni organizaciji v okviru OZN so opozorili, da je uporaba tako dobre zemlje za vzgojo produktov, ki niso samo brez hranljive vrednosti, ampak celo škodljivi za zdravje, ekonomsko neprejemljiva.

Pravi obseg zdravstvenih in ekonomskih problemov v zvezi s kajenjem je tolikšen, da je povsem upravičena obsežna akcija proti kajenju.

Zato tudi vprašanje: »Ali lahko preprečimo kajenje?«
Dolgoročen odgovor je verjetno: »DA!«

Dr. Diana Jezernik

IVO ROGINA
1931–1986

Mimo hiše Roginovi na Prevaljah je to jesen zataval apokaliptični jezdec. Ni potrkal na vrata, ne na okno, samo zamahnil je in zadel Iva, moža in očeta, naravnost v srce. Res je nekoč že trkal, pa so ga vestni zdravniki s hitro in pravilno diagnozo pregnali.

Majski dnevi 1945 leta, ko je bilo Ivo 14 let, so bili topli in rast je na poljanah in gozdnih poletno buhtela. Na Poljani je utihnila druga svetovna vojna in mavrični lok svobode je od tam zaobjel vso domovino. Uresničeno štiriletno upanje je radost tega dogodka pozlatilo vsem: borcem osvoboditeljem, delavcem, kmetom, starejšim, mlajšim. Med preštete partizanske žrtve so nekaj dni pred svobodo zapisali tudi ime Ivovega očeta. Zato je doživetje svobode bilo pri Lampretovi družini v Podgorju, kljub vseobsegajoči vzhicenosti, v senci zaradi očetove izgube. Vabilo ga je polje, potrebovala ga je živina, klicala ga je družina. V tej trpkosti se je mati modro zavrnila in s pomočjo svojih treh otrok rinila na gruntu naprej. Po-

zneje se je Ivo zaposlil pri domači kmetijski zadruzi v Podgorju, kjer je prevzemal in odpremljal les pri kmetih po Zgornjem in Spodnjem Razboru, v Velunjah, Šmiklavžu in Graški gori. Ob delu je Ivo končal srednjo ekonomsko šolo in je potem vodil pri Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec obračun osebnih dohodkov. Po ozdravitvi od nenadne in težke bolezni je prevzel vodstvo splošnega oddelka v kadrovko-splošnem sektorju. Veliko brigo je vodil okrog vzdrževanja in reda naših počitniških domov.

Zaradi močnega nagnjenja do zanimivosti v naravi je bil vseskozi vnet lovec pri domači podgorski lovski družini, lovski pedagog in funkcionar pri vseh naših višjih lovskih organizacijah. To je ostal tudi po-

zneje, ko se je z ženo Olgo poročil na Prevaljah. Rodila sta se jima Davorin in Boris. Povedati vemo, da je v tej družini bila velika harmonija. To čudovito sožitje so ustvarjali vsi štirje, gojili spoštovanje in ljubezen drug do drugega in zaradi tega je bilo pri hiši radosti vedno obilo.

To jesen je šenturšeljce na Uršlji gori zgodaj vzela slana. Ivo počiva v njenem vznožju, gora okrog katere se je od rojstva do smrti odvijalo njegovo življenje pa je postala spomenik tudi njemu.

Hvala, Ivo, za tvoje vestno tridesetletno delo pri nas, za tvoje tovarištvo in človeško toplino, ki si jo imel za vsakega.

Iskreno sožalje tvoji družini in vsem tvojim!

Andrej Šertel

MILKA KRENKER

Smrt je spet posegla med nas in iz naše sredine iztrgala ženo, mater in sestro. Zaradi zahrbtnje bolezni je morala umreti le nekaj dni pred tem, ko bi praznovala v krogu svojih najdražjih — svoj 49. rojstni dan. Milka KRENKER, Ledinekova iz Brd. Poznali smo jo kot Vinarsko Milko. Kot peti otrok se je rodila na Vinarnikovi kmetiji. Ni imela lepega in veselega

otročstva in ni uživala tisto, kar smo uživali drugi. Živela je med svojimi brati in sestrami, z njimi delila dobro in slabo. Ko je bila stara osem let je izgubila očeta, pozneje jo je pretresla prezgodnja smrt sestre Minke in nenazadnje še huda bolezen matere. Kot otrok ji je stregla, vstajala ponoči in ji lajšala hude bolečine. Nikoli in nikdar ni imela prostega časa, vseskozi jo je spremljalo le delo in trdo življenje.

Ko se je leta 1960 poročila in prišla na Ledinekovo kmetijo, sta si z možem Rudijem lepo uredila zakonsko ognjišče in topel dom. Sinovoma Stanku in Franciju je podarila življenje in jim dajala materinsko ljubezen in skrb.

Zdaj, ko bi te najbolj potrebovali tvoji, pa je morala umreti.

Mirno počivaj v zemlji pod Pohorjem, na kateri si rastle, jo obdelovala in jo ljubila. F. JURAC

VOVK KONRADU-SMOLARJU
1911—1986

Pred kratkim smo se na šentiljskem pokopališču z žalostjo poslovili od gozdnega posestnika Smolarjevega Konrada. Izenada in nepričakovano se je umirilo njegovo življenje.

Časovni in prostorski horizonti marsikdaj pomenijo nekaj negotovega, nekaj kar ne moremo dojeti. Vse preveč je načrtov in želja, pa vendar je čas tisti, ki postavi človekov optimizem ob trdna tla in kliče po resnici, da mora vsak živiti organizem na koncu tudi umreti. Smrt vsakič boli. Bolečina je močnejša, ko poseže po sorodniku, znanecu ali prijatelju in praznina večja, ko nesmiselno ugasne življenje nekoga med nami.

Smolarjeva domačija leži pod vznožjem Pohorja nad Mislinjo. Že kot mlad kmečki fant je spoznal, da je v tistih predvojnih časih gorska kmetija prinašala samo trdo in vztrajno delo. Vedel je, da je bilo potrebno življenje vzeti takšno, kot je bilo: trdo in neizprosno. Tega se je posebej zavedal, ko se je pričela druga svetovna vojna.

Pri Smolarjevi domačiji so se ustavljali in dobivali zatočišče razni aktivisti, kurirji in borci drugih enot. Potrebna je bila pomoč, ki jo ob oboroženem ljudstvu lahko dajejo samo zavedni ljudje, predvsem pa gorske kmetije. Tudi v teh letih je ostal zvest svojim načelom.

Po vojni je bilo potrebno poprijeti za kmečko delo in na kmetijo vnašati napredek, ki ga je s sabo prinašal čas. Konrad ni znal skriti radosti, ko je pripovedoval o svojem kmetovanju in načrtih, ki si jih je trdno postavil v svojo prihodnost. Čeprav je bil še poln idej in živahnosti, je usoda hotela drugače.

Delo pusti sadove in na njih sledovih se nadgrajuje novo delo, nova ustvarjalnost, če je v tem lahko sploh kaj tolažbe, kajti njega ni več. Jože Tretjak

MRAKOVEMU OČETU
V SLOVO!

Jesen, lepa — polna najlepših barv, a za Gostenčnikove, ena sama barva — črnina. Meseca avgusta letos je umrl Gostenčnik Franc, roj. 4. 2. 1914, p. d. Mrak iz Koroškega Selovca.

Morda je to domače ime »MRAK« veliko povezano z življenjem in usodo pokojnega. Leta 1938 je do tal pogorelo vse. Toda delovne

roke so kaj hitro postavile nov dom. Leta 1944 je zaradi sodelovanja s partizani moral zapustiti dom in domače in oditi v gozd. Tu pa je dobil hude ozeblin. To pa je botrovalo njegovi nadaljnji mračni usodi. Leta 1980 so mu odrezali nogo, leto kasneje drugo. Žena, ki bi mu bila v tej težki bolezni v pomoč, je umrla leto prej. Njegovo nadaljnje trpljenje ni potrebno posebej opisovati. Človek, ki mu je bilo kmečko delo veselje, je lahko le opazoval, kako delajo drugi. Kako rad bi bil stopal po svojih travnikih, njivah in gozdu. Toda postelja je bila močnejša in priklenila ga je za stalno. Bolezen je hitela in moral je kloniti. Ne bo več občudoval lepih jesenskih barv Koroškega Selovca, ki je bil za pokojnega najlepši kraj.

Njegovo življenje je bilo trdo in v resnici mračno bolj kot svetlo. Trpeče in izmučeno telo se bo odpotilo. Življenje je podobno jesenskemu listu, ki končno nemočno pade na tla.

Vida Gerl

V SLOVO
FRANCU MRAVLJAKU

V torek, 5. avgusta 1986 se je odlomila nekdanja močna veja, iz rodu Krvavčevih. Kloniti je moral Franc MRAVLJAK, sekač pri gozdarstvu Črna, roj. 21. 12. 1940. leta v Kotu pri Prevaljah.

Veljal je za garača in se praktično izgaral v tem našem lepem koroškem gozdu. Negove roke, lepljive od smole, so podrle na m³ in m³ lesa. Podiral je drevesa, ki jim drugi niso bili kos, toda sedaj je bolezen podrli njega.

Že kot bosonog, slaboten deček je pomagal svojemu očetu — sekaču, takrat še brez motorne žage. Slabotne roke so vlekale »lisičji rep«, kakor so pravili žagam. Kljub temu, da je okusil grenak kruh sekača, se je odločil za delo v gozdu. Za to delo so se odločili vsi štirje fantje in šli po stopinjah očeta.

Pokojni Franc se je invalidsko upokojil letos julija. V samotni, skoraj preskromni, hišici sredi Homa je bil doma. Kljub prigrvarjanju, naj bi se preselil v dolino, tega ni mogel storiti. Le kako bi mogel živeti kje drugje! Tu sredi Homa je poslušal petje ptic, omamljal ga je vonj po smoli. Prisluškoval je podiranju dreves, ki so jih podirali njegovi nekdanji sodelavci. Zanj je bila vedno najlepša pesem ropot motorne žage. Bil je vzor mladim sekačem po svoji pridnosti, tovarištvu in poštenosti. A žal se za ta težak poklic odloča vse manj mladih.

Ker prej ni poznal počitka, bo sredi gozdov na Barbari počival in si odpočil. Vida GERL

MINKA, CIRIL IN FRANC BRODNER — TROJČKI IZ ZAVRŠ:

Skupaj 180 let življenja

Ko je mati Marija Brodner, danes že pokojna, 1. julija 1926 rodila trojčke Minko, Cirila in Franca, ni potožila, pa čeprav je bila samohranilka. Takrat so bili hudi in težki časi za preživljanje enega, kaj šele treh otrok. Oče trojčkov se ni zanimal, kaj bodo jedli ali oblekli. Pustil jih je materi-samohranilki, ki se je s trpljenjem in križi prebijala, da jih je spravila do kruha. Nikoli in nikomur ni potožila, da ji je hudo. Šlo je in uspelo ji je vzgojiti svoje tri otroke. Če ni imela ničesar drugega, je skrbela, da so imeli njeni trije Minka, Ciril in Franc vedno dovolj kruha.

Danes, ko so trojčki (drugi najstarejši v Sloveniji, le mesec dni starejši živijo v Ljubljani) stari že 60 let, ali skupaj 180, se kaj radi spominjajo svoje matere, ki jih je lepo in pošteno vzgajala. »Ne vem kako je to zmogla naša mama, da nas je lahko preživljala, ko pa ni imela ničesar,« pripoveduje najstarejša Minka, ki je le dobre pol ure starejša kot Ciril in Franc. »Bila je samohranilka, brez vsakršnega dohodka, glavni dohodek ji je bil le nabiranje gozdnih sadežev in »taverh« pri kmetih. Ne spominjam se, da bi kdaj »pojamrala«, da ji je hudo. Vedno nam je pripovedovala in dopovedovala, da moramo biti pridni in pošteni. In mi smo našo mamo ubogali. Danes smo ji hvaležni za vse, za materinsko lju-

Ciril, Minka in Franc Brodner: »Ljubi starše dokler jih imaš...«

bezen in skrb, ki nam jo je vlivala. Hvaležni smo in ponosni, da je imela mati široko odprto srce, ki se ni ustrašilo ničesar. Takih mater je na svetu gotovo še veliko. Tako pravijo in pripovedujejo Brodnerjevi trojčki iz Završ pri Mislinji. Ko so dorasli in prišli do svojega kruha, so si poiskali poklice: Minka je bila čistilka, Ciril rudar, Franc pa cestar.

»Nismo imeli denarja, da bi se lahko šolali, mama pa je bila prerevna,« pripoveduje Ciril. »Tudi brez šol lahko opravljaš delo, če ga ljubiš.«

Zgodbe, ki jih piše življenje, so včasih pretresljive in žalostne. Takih zgodb imajo Brodnerjevi trojčki veliko. »Ni nam bilo lahko, včasih nam je zmanjkalo tudi kruha. Ko smo bili malo večji, so nas izselili in odpeljali v taborišče. Mama je ostala sama doma. Ker ni imela denarja je nabirala borovnice, maline in druge gozdne sadeže, da nam je lahko v taborišče poslala kakšen paket. Večkrat pa si je odtrgala od ust, da smo imeli mi,« pripoveduje le dobro uro mlajši Franc. »Šlo je, čeprav trdo in težko. Danes, ko se spominjamo nazaj svojih otroških let, lahko rečemo, da

so bila lepa in zanimiva. Težko smo se prebijali skozi življenje, toda danes smo veseli, da imamo vsak svojo pokojnino in smo preskrbljeni. Naša mama ni imela pokojnine...« pravijo Minka, Ciril in Franc.

Še in še bi lahko zapisali o Minki, Cirilu in Francu. Malo jih sicer jezi, ker pri krstu niso dobili imen Cirila, Ciril in Metod, tako kot si je mati želela. »Veste, tega pa gospod župnik, ki so nas krstili, niso pustili, da bi imeli taka imena. So baje gospod župnik rekli, da ne moremo imeti takšna imena, ko smo »pankarti«, če bi bili pa zakonski, pa bi lahko. No in zdaj se pa jaz tudi čudim, zakaj je meni gospod župnik dovolil ime Marija,« pravi Minka.

Na stara leta, ko je njihova mama onemogla in jo načela bolezen, so ji vsi trije vračali ljubezen in skrb. Pet let je bila priklenjena na bolniško posteljo, popolnoma slepa. Pomagali so ji, še zlasti pa Franc, ki jo je negoval tako kot nekoč ona njega. In na svojo mater Marijo Brodner so njeni trojčki Minka, Ciril in Franc še kako ponosni.

F. JURAC

ŠMIKLAVŠKI FANTJE SO ŠRANGALI

Alenka Globočnik iz Šmiklavža in Janez Rednak iz Raven pri Šoštanju sta se že pred leti spoznala. Njuno prijateljstvo pa se je spletlo v pravo ljubezen in Janez je sklenil, da bo Alenko vzel za svojo življenjsko sopolnico. Ko so šmiklavški fantje zvedeli za namero, da misli Janez Alenko peljati pred matičarja, so mu dejali: »Ne boš jo odpeljal kar tako. Naša je in nanjo smo pazili dolga leta, da je ni odpeljal drugi. Ne branimo ti je. Če jo pa res hočeš, boš pa za njo moral nekaj odšteti...« In tako se je tudi zgodilo. Ko je Janez peljal Alenko pred matičarja, so mu fantje postavili šrango. Barantali so. Janez je hotel nevesto, fantje pa denar. In slednjič je bila kupčija sklenjena. Janez je moral odšteti kar pet starih milijonov. Bili so vsi zadovoljni, ženin in fantje.

F. Jurač

Srečno pot Janez in Alenka

PRILOGA

Z A K M E T I J S T V O

KOROŠKA KMETIJSKA ZADRUGA SLOVENJ GRADEC

LETO VI — STEVILKA 10

OKTOBER 1986

POSTNINA PLAČANA

1976
1986

Skupni gospodarski cilji za hitrejši napredek kmetijstva v mislinjski, mežiški in dravski dolini naj bo naše nadaljne vodilo, zato združimo svoje moči, sredstva in delo v našo skupno korist

VSEM DELAVCEM IN KMETOM — ČLANOM ZADRUGE,
KI ZDRUŽUJEJO DELO V KOROŠKI KMETIJSKI ZADRUGI TER NAŠIM UPOKOJENCEM
ČESTITAMO OB JUBILEJU DELOVNE ORGANIZACIJE

ZADRUŽNI SVET KKZ

Naših deset let

Ko smo pred desetimi leti ustanovili temeljne združne organizacije po teritorialnem načelu (po občinskih mejah) in temeljno organizacijo združenega dela »Mesnina« Dravograd je bila v skupnem interesu osnovna dejavnost delovne organizacije Koroške kmetijske zadruge Slovenj Gradec zastavljena takole:

- kmetijska proizvodnja v družbenem in zasebnem sektorju,
- oskrba kmetov z reprodukcijskim materialom, kmetijskimi stroji in drugim industrijskim blagom,
- klavništvo, predelava in prodaja mesa,
- gospodarjenje z lastnimi gozdovi in
- hranilno-kreditna služba.

Osnovna dejavnost se do danes ni bistveno spremenila; razpravljali pa smo o drugačni organiziranosti TZO (po dejavnostih), vendar smo zaenkrat ostali pri prvotnem modelu.

PROIZVODNE IN DELOVNE ZMOGLJIVOSTI

Na območju vseh treh TZO oziroma občin, obsegajo kmetijska zemljišča 20.068 ha (statistični podatki), od tega v občini Dravograd 4.206 ha (21 %), v občini Ravne 6.396 ha (32 %) in občini Slovenj Gradec 9466 ha (47 %).

S temi površinami, ki ne zajemajo gozdnih površin, gospodari 2196 kmetij, temeljne združne organizacije v okviru družbene kmetijske proizvodnje, del zemlje pa je v upravljanju Kmetijske zemljiške skupnosti.

Kmetov, ki trajno sodelujejo z zadrugo v prireji mleka in pitju živine, je konec leta 1985 že 1683, od tega je 111 članov (7 %) mlajših od 27 let; občasno sodeluje z zadrugo 30 kmetov.

Ob ustanovitvi je bilo v vseh treh temeljnih združnih organizacijah 734 članov, kar pomeni, da se je članstvo v zadrugi do danes več kot podvojilo.

S širjenjem obsega združne proizvodnje pa se je povečalo tudi število zaposlenih v temeljnih organizacijah:

Klavnica in predelava — največja tovarna KKZ

TO	število članov		%	štev. zapos.		%
	1976	1985		1976	1985	
TZO Odor	120	312	160	38	39	2,6
TZO Trata	290	430	48	66	75	13,6
TZO Ledina	324	941	190	76	83	9,2
TOZD Mesnina	—	—	—	72	105	45,8
DSSS	—	—	—	4	12	200,0
KKZ	734	1683	129	256	314	22,7

Pri TOZD Mesnina se je število delavcev povečalo zaradi razširitve obsega proizvodnje z novim obratom za predelavo mesa, v delovni skupnosti pa predvsem zaradi opravljanja poslov za HKS, ki se vodi v okviru DSSS (6 delavcev).

Zanimiva je tudi sestava kooperantov glede na proizvodno usmeritev. V letu 1976 je bilo za pitje živine skoraj enkrat več kooperantov kot za mleko. Skozi vsa ta leta pa je stalno naraščalo število kooperantov za mleko, tako da je danes nekoliko več kooperantov za mleko kot za klavno živino. Skladno s tem so se gibale tudi količine tržnih viškov na kmetijo, čeprav so bila pri obeh vrstah proizvodnje nihanja navzgor in navzdol glede na splošne pogoje gospodarjenja in rentabilnost posameznega tipa proizvodnje:

tržna proizvodnja/kmetijo	leto 1976	leto 1985	povprečna letna rast
mleka	6597 l	8686 l	3,1 %
klavna živina	1134 kg	1290 kg	1,4 %

TRŽNA PROIZVODNJA

V organizirano tržno proizvodnjo je danes vključenih 1683 kmetij, kar je 71 % vseh kmetij in trije obrati družbene kmetijske proizvodnje. Kmetijska proizvodnja je usmerjena v prirejo mleka, pitje živine, prašičerejo (v manjšem obsegu). Na površinah, namenjenih za poljedelstvo, pa pridelujemo hmelj, semenski krompir in žita, vendar v manjšem obsegu.

Rast tržne prireje mleka v zasebnem sektorju (v 000 l)

TZO	1976	1980	1985	povprečna letna rast
Odor	378	765	1243	14,1 %
Trata	855	1583	2138	10,7 %
Ledina	1815	4150	5631	13,4 %
skupaj:	3048	6498	9012	12,8 %

Kmetij, ki oddajajo mleko, je danes 1038, kar je skoraj trikrat več kot v letu 1976. Sorazmerno je naraščalo tudi število krav v kontroli, ki danes obsega 4240 glav; od ene krave bomo oddali letos 2220 litrov mleka.

Tržna prireja mleka v družbenem sektorju

Na združnih farmah na Šrotneku, Poljani, v Starem trgu in Libeličah redimo 290 krav. Od leta 1976 se je osnovna čreda povečala za 50 krav. Prireja mleka je bila naslednja (v 000 l):

TZO	1976	1980	1985	povprečna letna rast
Odor	60	58	45	—
Trata	555	556	715	2,9 %
Ledina	221	287	386	6,4 %
skupaj:	836	901	1146	3,6 %

Mlečnost na kravo je znašala v letu 1976 3483 litrov, za leto 1986 pa načrtujemo 4136 litrov mleka na kravo,

OB JUBILEJU

Hrana ni samo kapital bogatih, ampak tudi sredstvo pritiska in izkoriščanja, zato je v svetu vse bolj prisotno spoznanje, da je neodvisnost v proizvodnji hrane pomemben element gospodarske in politične neodvisnosti vsake države in naroda. Tega se zavedamo tudi pri nas, zato smo v vseh razvojnih načrtih opredelili kmetijstvo kot eno najpomembnejših in ključnih gospodarskih panog.

V SR Sloveniji načrtujemo, da bomo do leta 1990 sami pokrili že 85 % potreb po hrani. Za uresničitev tako pomembne in zahtevne naloge pa so nedvomno potrebna velika prizadevanja vseh, ki hrano pridelujejo in tudi tisti, ki kreirajo razvoj te gospodarske panoge.

Koroška kmetijska zadruga — naš jubilar — pa je nedvomno eden izmed pomembnih dejavnikov za hitrejše doseganje tako načrtovanih ciljev. 10 let je kratko obdobje, še posebej za kmetijstvo, vendar pa so v tem času uspehi Koroške kmetijske zadruge pri razvijanju organizirane kmetijske proizvodnje veliki in opazni. Predvsem je pomembna njena vloga pri dogovarjanju, usklajevanju in povezovanju kmetijskih proizvajalcev ter pri preusmerjanju in modernizaciji kmetij v naši koroški krajini. Na področju treh koroških

občin gospodari danes Koroška kmetijska zadruga s svojimi temeljnimi združnimi organizacijami LEDINO, TRATO in ODOROM ter z okoli 1700 združenimi kmeti — kooperanti na 80 % obdelovalne zemlje. Skupaj pridelajo letno preko 1200 ton mesa in preko 10 milijonov litrov mleka. Vsako leto poprečno pridelajo za 2,6 % več mesa in kar za 12,8 % več mleka, kar je nad republiškim poprečjem. Predelava mesa v TOZD Mesnina uspešno dopolnjuje oskrbo prebivalstva na Koroškem. Stalna rast tržnih viškov mleka in mesa pa samo dokazuje, da so bile naložbe v razvoj kmetijstva v preteklih letih premišljeno načrtovane in opravljene. Za naše težke hribovske pridelovalne razmere so naštet dosežki in uspehi veliki — predvsem plod trdega kmečkega dela naših kmetov-kooperantov in rezultat deset- in večletnih prizadevanj delavcev Koroške kmetijske zadruge.

Za vaše delo, trud in vložene napore pri razvoju naših kmetijskih dejavnosti vam izrekam vse priznanje in želim, da bi bili sadovi vašega dela v prihodnje še bogatejši in obilnejši.

Ob jubileju — 10. obletnici Koroške kmetijske zadruge — vam iskreno čestitam.

Predsednik skupščine
občine Slovenj Gradec
Janez GOLOGRANC

kar je povečanje za 19 odstotkov glede na mlečnost pred desetimi leti.

Tržni viški klavne živine v kooperacijski proizvodnji (ton)

TZO	1976	1980	1985	povprečna letna rast
Odor	165	236	254	4,9 %
Trata	261	328	372	4,0 %
Ledina	484	535	516	0,7 %
skupaj:	910	1099	1142	2,6 %

Število kmetij, ki pogodbeno pitajo govejo živino, se je od leta 1976 povečalo za 85 kooperantov. Rast prireje klavne živine je precej manjša kot pri mleku, saj so posledice neugodnih ekonomskih pogojev pri pitanju živine dolgoročneje.

V zadnjih letih tudi družbeni obrati prispevajo svoj delež pri vzreji govejih pitancev, kar je omogočila izgradnja in modernizacija stojišč na Dobrovškem gradu in v Dravogradu. Delež družbene proizvodnje za letošnje leto naj bi znašal 100 ton klavne živine.

Poleg proizvodov živinoreje je v obratih družbene kmetijske proizvodnje v Slovenj Gradcu in Dravogradu pomemben vir dohodka tudi pridelovanje hmelja in semenskega krompirja. Na prek 40 hektarih hmeljišč v Slovenj Gradcu in Dravogradu pridelamo letno čez 60 ton hmelja. Semenski krompir pridelujemo samo v Dravogradu, kjer na združni ekonomiji pridelajo letno okrog 300 ton semenskega krompirja. Zaradi povečanih zmogljivosti skladišč pa razvijamo tudi kooperacijsko proizvodnjo, ki že presega 100 ton semenskega krompirja letno.

V zadnjih letih v kooperacijski in družbeni proizvodnji pogodbeno pridelujemo pšenico, letos smo oddali mlinski organizaciji prek 200 ton pšenice.

Pomemben vir dohodka za družbeno kmetijsko proizvodnjo je tudi les. V Prevaljah, Dravogradu in Slovenj Gradcu posekamo letno okrog 5000 m³ lesa.

Mesarska dejavnost

Celotna količina oddane goveje klavne živine iz naših temeljnih organizacij se zakolje v TOZD Mesnina. V zadnjih letih, ko v okviru delovne organizacije (kooperacijska proizvodnja in lastna proizvodnja TOZD Mesnina) razvijamo prašičerejo, vedno manj prašičev kupujemo drugod.

Z razširitvijo predelovalnih in zamrzovalnih kapacitet je TOZD Mesnina sposobna opravljati še storitveno klanje za druge organizacije.

Obseg mesarske dejavnosti

		ME	1976	1980	1986	Indeks 86/76
I.	Klanje					
—	goveja živina	ton ž. t.	966	1117	1227	127
—	prašiči		355	282	802	226
II.	Storitveno klanje					
—	goveda	ton ž. t.			924	—
—	prašiči	ton ž. t.			258	—
III.	Proizvodnja mesa in izdelkov					
—	govedina	ton	531	624	685	129
—	svinina	ton	—	143	484	—
—	mesni izdelki	ton	107	188	570	533
IV.	Prodaja mesa in izdelkov					
—	govedina	ton	585	659	735	126
—	svinina	ton	307	357	520	169
—	perutnina	ton	357	338	400	112
—	mesni izdelki	ton	269	206	700	260

Količine prodaje vseh vrst mesa in mesnih izdelkov rastejo, zato moramo za pokrivanje potreb trga nabavljati meso in mesne izdelke še drugod. Zato so kljub štiri (Nadaljevanje na 4. strani)

Ob 10. jubileju naše zadruge

Brez bučnih in dragih slovesnosti obeležujemo letos deseti jubilej Koroške kmetijske zadruge. To je le kratko obdobje v zgodovini združništva na Slovenskem in tudi pri nas na Koroškem. Po hitrem razvoju in velikih spremembah v kmetijstvu pa je to gotovo najbolj intenzivno obdobje v našem združništvu.

Združno gibanje ima v naših krajih že stoletno tradicijo. Razvoj gre od prvih združnih hranilnic in posojilnic, ustanovljenih že v prejšnjem stoletju (v Dravogradu je bila ustanovljena slovenska posojilnica

leta 1888), do najrazličnejših gospodarskih zadrug (živinorejske, pašniške, bikorejske, lesne) izpred prve svetovne vojne in splošnih kmetijskih zadrug med obema vojnoma ter do obnovljenega združništva po osvoboditvi od leta 1948 dalje.

To je bogata zgodovina združništva naših prednikov in sedanjega rodu; bogata po izkušnjah pri združevanju gospodarske moči, krepitvi vzajemnosti in solidarnosti, pri organiziranju medsebojne pomoči ter skupnega načrtovanja pridelave, oskrbe in prodaje. Nadvse dragoce-

ne so samoupravne izkušnje, saj je združništvo od vsega svojega začetka slonelo na enakopravnosti članov in samoupravi. Vsestranske pa so seveda oblike in vsebina združništva v tem zadnjem obdobju, tako po razvejani organiziranosti kot po celovitosti delovanja, od organiziranja proizvodnje za trg na preusmerjenih kmetijah, oskrbe s kmetijskimi potrebščinami do prodaje pridelkov, od strokovnega načrtovanja, financiranja naložb do uveljavljanja socialnega varstva (porodniško in pokojninsko zavarovanje) in sofinanciranja skupnih naprav (ceste, telefon i.p.).

Nekaj jubilejev v povojnem razvoju združništva na Koroškem smo že obeležili.

Leta 1981 smo se spomnili desete obletnice ustanovitve skupne hranilno kreditne službe za Koroško, ki (Nadaljevanje na 5. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

rikratnemu povečanju proizvodnje mesnih izdelkov od 1976. leta še odprte možnosti za večjo proizvodnjo, ki smo si jo zastavili v planu razvoja do leta 1990.

Zanimiv je tudi pogled na »aktivno in pasivo« balance mesa po občinah:

Občina	proizvodnja		delež %	potrošnja		delež %
	gove-	svi-		gove-	svi-	
	dina	nina		dina	nina	
Dravograd	165	42	25,7	75	62	14,4
Ravne na Koroškem	240	—	29,7	287	237	55,2
Slovenj Gradec	318	42	44,6	182	107	30,4
skupaj:	723	84	100,0	544	406	100,0

Presežek proizvodnje nad potrošnjo govejega mesa se porabi v predelavi za mesne izdelke, pri svinjskem mesu pa je potrebno manjkajoče količine za končno potrošnjo svežega mesa in za predelavo v mesne izdelke nabaviti drugod.

Oskrba kmetov z reprodukcijskim materialom in mehanizacijo

Trgovska dejavnost je bila v okviru temeljnih združnih organizacij organizirana z namenom, da oskrbuje kmete-kooperante z vsem potrebnim materialom za kmetijsko proizvodnjo, to je predvsem z umetnimi gnojili, zaščitnimi sredstvi, semeni, koruzo in močnimi krmili, kmetijsko mehanizacijo in gradbenim materialom; v oddaljenih krajih pa oskrbuje tudi z življenjskimi potreb-

Vrsta blaga	ME	1976	1980	1985	Indeks 85/76
Umetna gnojila	t	1478	2371	4177	283
Zaščitna sredstva	t	29	29	55	192
Semena	t	27	43	105	389
Industrijska krmila	t	1615	2255	2104	130
Koruzi	t	1599	2253	1746	109
Cement	t	3384	2197	4767	141
Traktorji	kos	131	72	165	126
Kosilnice	kos	63	99	56	89
Nakladalne prikolicе	kos	35	56	54	154
Sodi za gnojevko	kos	16	29	40	250
Silokombajni	kos	13	7	18	138

ščinami. Količinski podatki o obsegu trgovske dejavnosti od leta 1976 do konca leta 1985 nam kažejo, kako se je združna trgovina prilagajala pospešenemu razvoju in intenziviranju kmetijstva na našem območju.

Iz prikazanih količin prodaje posameznega blaga je razvidna tudi usmeritev naše kmetijske proizvodnje, ki z večjo porabo umetnih gnojil, zaščitnih sredstev in semen vseh vrst, kaže na intenziviranje travništva oziroma večjo pridelavo lastne krme. To se na drugi strani že odraža v nekoliko manjši prodaji industrijskih krmil in koruze (ki ju zaradi ekonomičnosti v živinoreji nadomeščamo z doma pridelano krmo). Prodaja kmetijske mehanizacije in gradbenih materialov pa je v veliki meri odvisna od danih kreditnih pogojev in finančnih možnosti za nakup, pri čemer ima pomembno vlogo naša hranilno-kreditna služba.

Ce bi ob zaključku hoteli pogledati naše dosežke skozi deset let še v luči ustvarjanja in razporejanja celotnega prihodka, dohodka in čistega dohodka zadruga, nam absolutne številke zaradi velikega vpliva inflacije in nekaterih bilančnih sprememb v teh letih ne bi povedale veliko. Zato morda samo prikaz sestave celotnega prihodka in ostanka čistega dohodka za sklade po dejavnostih v letu 1985:

	% v celotnem prihodu	% ostanka za sklade
— kmetijska proizvodnja	25,1	31,9
— mesarstvo	31,8	19,3
— trgovina	39,7	25,3
— storitve	3,4	23,5

Razmerje posameznih dejavnosti v celotnem prihodu se v vseh teh letih ni bistveno spremenilo. Izboljšal se je finančni položaj temeljnih organizacij, ki v zadnjih letih ne prikazuje negativnih rezultatov.

Ob pomoči širše družbe si moramo ob danih ekonomskih pogojih z boljšim delom in pravilnim razporejanjem dohodka prizadevati za izboljšanje življenjskega standarda zaposlenih v kmetijstvu in izboljševanje materialne osnove gospodarjenja v naših temeljnih organizacijah.

Marjana Sušec, oec.

danes združuje hranilniško in posojilniško dejavnost vseh združnih in gozdno-gospodarskih organizacij v koroški krajini. Danes je ta skupna združna finančna ustanova pri Koroški kmetijski zadrugi nepogrešljivi finansier vseh skupnih in posamičnih naložb v kmetijstvu in gozdarstvu. Hkrati pa zagotavlja tudi likvidnost vsem svojim ustanoviteljem in financira tržno proizvodnjo pri kmetih.

Leta 1978 smo z veliko razstavo plemenske živine in z osrednjo slovesnostjo obeležili 30. obletnico povojne zadružnosti na Koroškem.

Ob 10. obletnici Koroške kmetijske zadruge se želimo spomniti našega desetletnega razvoja, dela, uspehov in težav.

Skupni gospodarski cilji za hitrejši napredek kmetijstva v Mislinjski, Mežiški in Dravski dolini so nas pred desetimi leti spravili skupaj; bivše kmetijske zadruge ter trgovsko podjetje »MESNINA«. Združili smo se v prostoru, ki premore okrog 20.000 ha kmetijskih zemljišč, z nad 2000 kmetijami in tremi združnimi ekonomijami ter 256 zaposlenimi delavci. Združitev je bila samo nadaljevanje že nekajletnega skupnega sodelovanja koroških zadrug in trgovskega podjetja Mesnina iz Raven na Koroškem.

Skupna hranilno-kreditna služba je delovala že od leta 1971 in je potrebovala osrednjo organizacijsko streho v okviru skupne zadruge.

Z združevanjem denarja in kreditov smo leta 1972 zgradili skupno klavnico v Otiškem vrhu. Za usklajeno delovanje, smotrno delitev dela in večjo učinkovitost je bilo nujno potrebno združiti mesarsko dejavnost iz štirih organizacij v enotno temeljno organizacijo, ki danes uspešno posluje in oskrbuje koroško krajino z mesom in mesnimi izdelki ter storitveno kolje za Radlje in Tičovo Velenje.

Vse zadruge in trgovsko podjetje Mesnina so leta 1975 ustvarile nad eno tretjino celotne realizacije preko skupne hranilno kreditne službe in skupne klavnice. Celotna prireja, predelava in prodaja mesa je takrat predstavljala 47 % vsega prihodka, od tega 31 % v zadrugah (prireja glavne živine in drobna prodaja mesa) ter 16 % v klavniški dejavnosti.

Ker je govedoreja osnovna dejavnost naših rejskih usmeritev; prireja mesa pa je takrat predstavljala nad polovico prihodka v živinoreji, je bilo nujno, da smo z združitvijo povežali prirejo, predelavo in prodajo

Kmetija v idilični legi pod Uršljo goro

mesa v skupno organizacijo z ustrezno delitvijo dela. Tako smo v vseh občinah dolgoročno zagotovili vsem rejcem klavne živine prodajo, delavcem mesarske dejavnosti pa specializiran razvoj in gospodarsko ter socialno zagotovilo v skupni organizaciji, prebivalstvu pa boljšo oskrbo z mesom.

Združitev pa so narekovale še druge potrebe in dolgoročni cilji kot so:

- hitrejši skupni razvoj in enotna politika pri načrtovanju kmetijske proizvodnje,

- učinkovita delitev dela,

- možnost združevanja sredstev za naložbe in tekoče potrebe,

- večja strokovna učinkovitost, zlasti na področju pospeševanja zasebnega kmetijstva,

- ustrezna specializacija proizvodnje v skladu z naravnimi pogoji,

- enotno nastopanje na tržišču pri nabavi reprodukcijskega materiala, mehanizacije, gradbenega materiala in drugih kmetijskih potrebščin,

- skupno in enotno sodelovanje z gozdarstvom, s skladi za pospeševanje kmetijstva, strokovnimi ustanovami in drugimi kmetijskimi organizacijami ter živilsko industrijo.

Poleg naštetega je lahko skupna zadruga racionalno zaposlila tudi ustrezne kadre za pravno, komercialno in plansko analitsko službo.

Vseh naštetih ciljev seveda še nismo uresničili. Zlasti so naši člani, trajni tržni pridelovalci, nezadovoljni z oskrbo z reprodukcijskimi po-

trebščinami za skupaj načrtovano tržno proizvodnjo. Krivda je na obeh straneh. Kmetje se ne odločajo pravočasno, na začetku proizvodnega leta, za trdna naročila; združni pospeševalci in trgovci pa na drugi strani niso povsod in vedno enotni pri skupnem naročanju in enotnih pogojih oskrbe.

V tem obdobju tudi niso bile uresničene nekatere skupne naložbe v centralno skladišče za koruzo in krmila ter skupno servisno službo za kmetijsko mehanizacijo. Vzroki so različni: premalo denarja, drugačne razmere in potrebe, večkrat pa tudi premalo poguma in vztrajnosti odgovornih.

Pretežno vsa organizacijska strokovna in poslovna prizadevanja so bila v tem obdobju usmerjena v povečanje tržne prireje na kmetijah in na združnih ekonomijah. Ves razpoložljiv denar in krediti so bili usmerjeni k temu cilju. V tem obdobju smo bistveno povečali svoje pridelovalne zmogljivosti in obseg tržne predelave. Povečalo pa se je tudi število članov zadrug: od 734 na 1683, porast je 129 %. Število zaposlenih pa se je povečalo od 256 na 314, to je za 22,7 %.

Pomembno je povečanje pridelovalnih zmogljivosti in preusmeritev proizvodnje:

- moderniziranih je nad 15.000 stojišč za govejo živino z zgrajenimi pomožnimi objekti, silosi in gnojnicami,

- kmetije imajo nad 2000 traktorjev s številnimi priključki,

— v rodovniško kontrolo in intenzivnejšo prirejo mleka je vključeno nad 4240 krav,

— v vzreji za pitanje je okrog 5000 glav goveje živine,

— urejeno je okrog 400 ha planinskih pašnikov,

— družbeni sektor kmetijstva je moderniziral 750 stojišč,

— v Dravogradu je posodobljeno skladišče za semenski krompir z zmogljivostjo ca. 600 ton,

— osušili smo 150 ha zamočvirjenih zemljišč,

— zgradili novo predelovalnico mesa z zmogljivostjo 850 t in potrebno zamrzovalnico.

V tem obdobju je preusmerjena tudi izraba kmetijskih zemljišč v pretežno pridelovanje krme za tržno pridelavo mleka in mesa. Bistveno je povečana intenzivnost pridelave na kmetijskih zemljiščih, saj smo povečali porabo gnojil od 1.500.000 kilogramov na preko 4.000.000 kg. Povečanje je trikratno in s tem so pomembno povečani pridelki krme. Vse naštetje je omogočilo bistveno povečanje tržne proizvodnje:

— mleko od 3.884.000 l na 10 milijonov 158.000 l — povečanje za 161 odstotkov,

— klavna živina od 910.000 kg na 1.142.000 kg — povečanje za 25 %.

Dnevno odda preko 1000 tržnih pridelovalcev mleka in tri zadružne mlečne farme 27.830 l mleka. V zadružnih pitališčih in na preusmerjenih kmetijah priredijo dnevno preko 3000 kg mesa.

To so za naše hribovske pridelovalne razmere dokaj vzpodbudni proizvodni uspehi.

Tudi mesarske predelovalne zmogljivosti dajejo večjo proizvodnjo. Proizvodnja mesa znaša preko 1169 ton, v desetih letih povečana za 29 odstotkov. Predelovalci mesa bodo letos izdelali preko 500 t mesnih izdelkov. Obseg prodaje mesa pa bo letos presegal 1600 t.

Naši trgovci so bistveno povečali količinski obseg prometa. Samo gnojil preskrbijo 3-krat več kot pred desetimi leti. Našteti so le najvažnejši proizvodni, pridelovalni in oskrbni rezultati, ki so sad naložb, delavnosti kmetov in delavcev, pospeševalne službe in tudi gmotnih vzpodbud občinskih intervencijskih skladov ter drugih intervencij koroških občin (davčne olajšave, blagovne rezerve ipd.). Pri razvoju živinoreje pa ima pomemben delež tudi veterinarska služba.

V tem obdobju so bili uvedeni tudi nekateri socialno varstveni ukrepi za kmete. Tako je pokojninsko zavarovano 1176 kmetov. Pravice iz porodniškega varstva je do letos uveljavilo že 141 kmečkih žena. Z namenskimi združevanjem denarja že nekaj let teče kreditiranje stanovanjske izgradnje. Za organizirano in cenejšo stanovanjsko izgradnjo smo ustanovili stanovanjsko zadružno Domačija.

Tudi sodelovanje z gozdarstvom se je v tem času poglobilo in okrepilo. Sodelovanje s TOK za gozdarstvo preko hranilno-kreditne službe, namenskega združevanja za stanovanjsko izgradnjo in napeljevanje telefonskega omrežja na kmetijah je vedno bolj pomembno.

Naš desetletni razvoj, proizvodni in poslovni rezultati pa so seveda tudi odsev družbeno-gospodarskih razmer za kmetijstvo. Ekonomski pogoji so se v tem obdobju iz leta v leto slabšali, predvsem na področju cenovnih razmerjih v škodo kmetijstva, zadnja leta pa tudi pri naložbah zaradi previsokih obrestnih mer, ki jih kmetijstvo težje prenaša kot druge gospodarske panoge. Za naše hribovske razmere so problemi še težji, ker so stroški pridelave za 30—40 % večji. Ob takih razmerah seveda gmotne vzpodbude občinskih intervencijskih skladov in republiškega nimajo popolnega učinka, ker večji del služijo za kompenzacijo neurejenih cen, ne pa za dodatne vzpodbude, za kar so namenjeni. To je tudi razlog, zakaj so naše posodobljene pridelovalne zmogljivosti slabše izkoriščene.

Naš prihodnji razvoj je v intenzivnejšem izkoriščanju kmetijske zemlje, posodobljenih hlevih in kmetijski mehanizaciji ob večji uporabi znanja v kmetijski stroki. Ob ustrenejši gospodarski politiki do kmetijstva lahko naše pridelovalne zmogljivosti izrabimo še večjo proizvodnjo in s tem večji dohodek za boljši gospodarski in socialni položaj 1683 združenih kmetov in 314 delavcev naše zadruge.

Vsem našim združenim kmetom in zaposlenim delavcem ob 10. obletnici Koroške kmetijske zadruge čestitam k doseženim uspehom z željo, da bi v prihodnosti bil naš skupni razvoj še uspešnejši.

Direktor KKZ:
Ivan URŠIČ, dipl. inž. agr.

O zadruzi to in ono

RUDI KOTNIK
obratovodja »Predelave« TOZD MESNINA KKZ v Otiškem vrhu

Ob letošnjem desetletnem jubileju naše delovne organizacije Koroške kmetijske zadruge lahko rečem, da je bila združitev zadrug pred 10 leti pravilna. Poprej je bilo skoraj nemogoče delati. Ni bilo strojev, ne prostorov ne prave tehnologije za moderno mesarsko dejavnost. V teh desetih letih smo prišli do vsega tega, kar potrebujemo za svoje delo. Pogoji našega dela so se neprimerno izboljšali, tako da lahko rečem, jih ni mogoče primerjati.

Naši koroški mesarski izdelki so bili že od nekdaj zelo dobre kakovosti. Ze v prejšnjih nemogočih pogojih dela so dobivali nagrade in priznanja za kakovost.

Lahko trdim, da je tako ostalo tudi v novih modernih pogojih naše proizvodnje. Mesni izdelki naše Mesnine v sklopu KKZ so zelo iskani in jih vse premalo lahko naredimo, da bi zadostili povpraševanju. Naj povem še to, da smo samo letošnje leto na sejmu v Gornji Radgoni prejeli eno zlato, dve srebrni in eno bronasto priznanje za naše mesne izdelke.

Da bomo v bodoče prejeli še več priznanj, pa je poleg našega dela in strokovnega znanja potrebno še več boljšega in tesnejšega sodelovanja med rejci živine in našo Mesnino. Tega si želimo, zakaj za kakovost in kvaliteto je potrebna tudi primerna krma, ob kateri zraste žival. Krmila, ki jih kupujemo pa za kvaliteto mesa niso vedno najbolj primerna. Zato mislim, je potrebno tesnejše sodelovanje med kmeti rejci živine in pospeševalnimi službami ostalih zadrugnih enot KKZ

na eni strani in TOZD »MESNINA« na drugi strani.

Da smo lahko v preteklih 10 letih zgradili vse objekte, s katerimi danes razpolaga TOZD MESNINA KKZ v Otiškem vrhu, gre največ zaslug našemu neumornemu direktorju ing. Mirku Grabnerju, ki je v gradnjo vložil vse svoje sile in znanje, in je neumorno iskal in tudi našel potrebna finančna sredstva.

Upam, da bo razvoj šel naprej in bomo uspešni tudi v naslednjih 10 letih našega skupnega dela. Upam in prepričan sem, da se bomo v tem času tudi preselili v večje razširjene prostore MESNINE, kajti potreba po širitvi je vsak dan bolj očitna — narekuje jo rast povpraševanja za našimi mesarskimi izdelki na eni in vse večja prireja pitane živine na drugi strani.

ROK GORENŠEK

NAJUSPEŠNEJŠI REJCI V KOROŠKI KMETIJSKI ZADRUGI

Seznam proizvajalcev smo sestavili po posameznih proizvodnih okoliših. Do količin smo prišli tako, da smo pri posameznem rejcu sešteli tržno oddajo kmetijskih pridelkov za obdobje 1981 do leta 1985 in izračunali poprečno letno oddajo v tem obdobju. Velja pa do-

dati ugotovitev, da je marsikateri rejec v posameznem proizvodnem okolišu dosegel večjo proizvodnjo in ga ni v tem pregledu, vendar menimo, da je potrebno zajeti vse okoliše, saj so povsod dobri proizvajalci, ki pa glede na razmere, v katerih kmetujejo, ne bi prišli po količinski oddaji v seznam najboljših.

Seznam posameznih rejcev so pripravile pospeševalne službe v TZO.

TZO »ODOR« DRAVOGRAD

Tek. št.	Domače ime	Bivališče	Mleko l	Gov. pit. kg	Semenski krompir kg	Pšenica kg	Pujski kg
Priimek in ime							
KS LIBELIČE							
1. Uranšek Maks	Sevčnik	Lib. gora		3.901			
2. Knez Franc	Buč	Libeliče 16	10.872	3.535	10.730	2.533	
3. Horvat Vinko		Libeliče 34	22.617	627		2.744	
4. Duler Betka	Pšeničnik	Gorče 2	16.896	739		1.265	
KS ČRNEČE							
1. Kogelnik Jože	Klančnik	Podklanc 5	44.814	2.512	12.172	8.730	
2. Kogelnik Ivan	Robin	Podklanc 11	20.621	1.235			
3. Kadiš Vinko	Močič	Dobrava 5	19.952	1.149			
4. Preglav Franc	Aži	Črneče 24	16.729	2.212	7.018		
KS ŠENTJANŽ							
1. Goršek Milan	Tavbenvirt	Šentjanž 1	29.198	3.794			
2. Konečnik Anton	Dobrovnik	Selovec 9	41.751	5.149		1.132	
3. Guzej Ivan	Smuk	Buk. vas 16	21.776	3.273		1.219	
4. Bart Adolf	Oglovec	Šentjanž 20	19.773	1.452		2.400	
KS TRBONJE							
1. Lužnic Mirko	Lauk	Trbonje 23	2.175	2.819	11.292		
2. Korat Anton	Vidl	Danijel 11		2.499	3.656		
3. Valenti Nežka	Korat	Trbonje 24	3.536	1.983	8.473		2.828
4. Mori Jože	Leonik	Danijel 30	5.572	2.295			
KS DRAVOGRAD							
1. Bart Friderik	Urk	Vič 2	19.663	1.717		4.777	
2. Vivod Franc	Becl	Gor. vrh 17		2.550			579
3. Čeru Oto	Zajnsnik	Ojstrica 11	6.488	4.000			
4. Kališnik Kristina		Vrata 5		2.425			

TZD »LEDINA« SLOVENJ GRADEC

Proizvajalec	Bivališče	Domače ime	Mleko litrov	Gov. pit. kg
SMARTNO				
Gams Franc	Šmartno 10	Lenart	29.382	2.832
Tovšak Alojz	Golavabuka 55	Turičnik	24.388	1.806
Strmčnik Franc	Legen 125	Šumej	19.765	1.778
PODGORJE				
Štumpfl Milan	Podgorje 81	Breznik	74.413	1.021
Smrekar Jože	Podgorje 6	Čevnik	54.608	1.150
Vrčkovnik Ivo	Podgorje 44	Novak	40.778	3.658
Verdnik Albert	Šmiklavž 4	Lakovnik	37.852	1.788
STARI TRG				
Popič Peter	Raduše 16	Bošnik	45.277	2.028
Gams Pavel	Stari trg 14	Lenart	40.759	1.086
SELE				
Prednik Ivan	Vrhe 70	Prednik	35.029	5.373
Krančan Stefan	Vrhe 17	Blatnik	23.111	2.445
PAMEČE				
Hrastel Viktor	Troblje 27	Fancat	20.631	254
Šavc Franc	Pameče 70	Mikij	16.637	319
MISLINJA				
Tovšak Zora	Šentilj 79	Kralj	29.919	3.440
Večko Franc	Završe 91	Pristovnik	15.287	2.720
DOLIČ				
Ošlak Franc	Paka 34	Ošlak	26.803	1.244
Večko Anton	Kozjak 6	Pečovnik	12.933	1.525

TZO »TRATA« PREVALJE

Priimek in ime	Domače ime	Bivališče	Mleko litrov	Gov. pit. kg
proizvodni okoliš I CRNA				
1. Kočnik Ivan	Končnik	Topla		3.084
2. Kordež Jani	Kordež	Topla		2.809
3. Fajmut Miha	Fajmut	Topla		2.793
4. Stakne Benjamin	Pukl	Javorje		2.511
5. Kompan Marjan	Kavnik	Javorje		2.503
proizvodni okoliš II MEŽICA-PREVALJE				
1. Močilnik Rok	Škof	Lokavica	72.727	
2. Gradišnik Rudi	Gradišnik	Lokavica	65.486	
3. Vogel Rudolf	Vetih	Dolga brda	38.936	3.617
4. Klavž Franc	Obretan	Onkraj	15.538	3.318
5. Navršnik Ivan	Merva	Lom	45.951	450
6. Vogel Ivan	Ferjak	Lom	2.702	2.034
proizvodni okoliš III PREVALJE				
1. Čas Milan	Pečnik	Šentanel	27.941	1.107
2. Čas Valentin	Zabrnjak	Suhi vrh	26.466	740
3. Danijel Pavel	Pogač	Dolga brda	5.076	3.252
proizvodni okoliš IV RAVNE-KOTLJE				
1. Kotnik Beno	Lubas	Podkraj	73.582	
2. Merkač Stefan	Meležnik	Stražišče	51.429	1.969
3. Hudopisk Tone	Mihev	Preški vrh	46.297	
4. Rezar Peter	Sp. Lečnik	Tolsti vrh	37.374	2.034

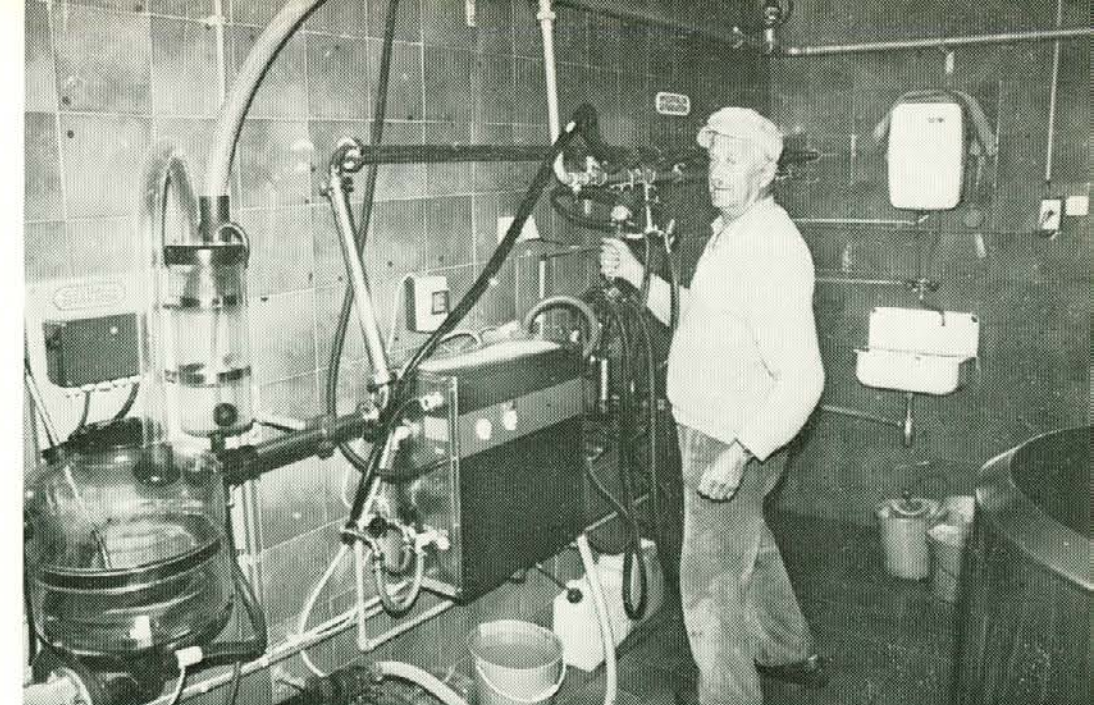
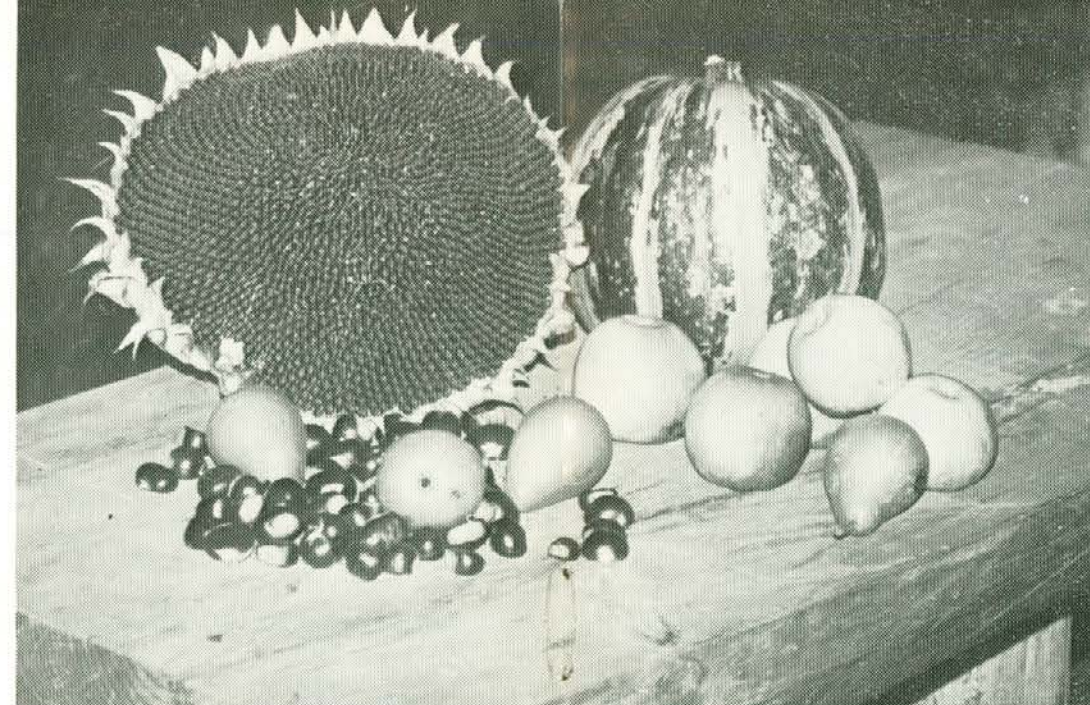
MORDA VSE NI PRAV ZAPISANO

Prikazati 10-letno delovanje posamezne organizacije v celoti je vsekakor težko, še posebej pa v pisni obliki. Če pa se predstavlja Koroška kmetijska zadruga, pa je to tem težje, saj lahko večkrat upravičeno rečemo, da je to največja tovarna na Koroškem, pa še ta deluje v odprtem prostoru. Besedo smo dali strokovnim delavcem,

samoupravljalcem, kmetom in delavcem. Vsi so o zadrugi zapisali, oziroma povedali marsikaj zanimivega. Glede na pestro dejavnost in razprostranost terena pa je še gotovo marsikaj nedorečenega, morda se z nekaterimi izjavami vsakdo ne strinja.

Zato naj bo ta jubilejna številka našega glasila izziv, da o zadrugi v prihodnje še kaj zapišete.

Uredniški odbor

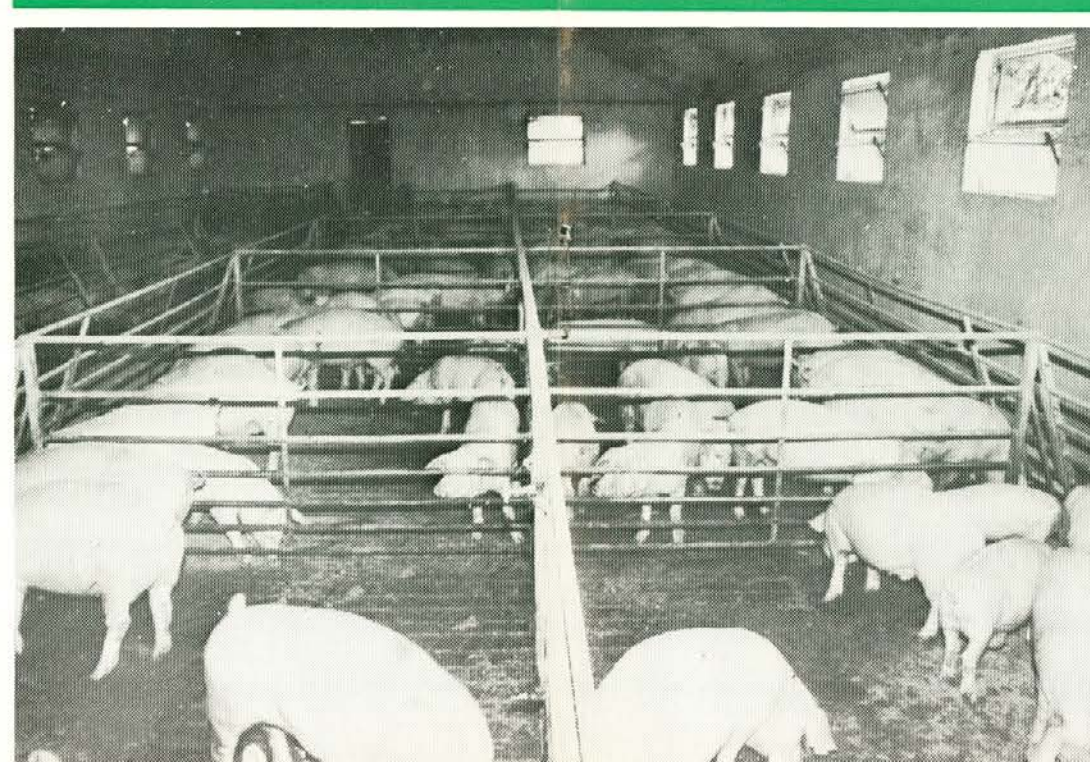
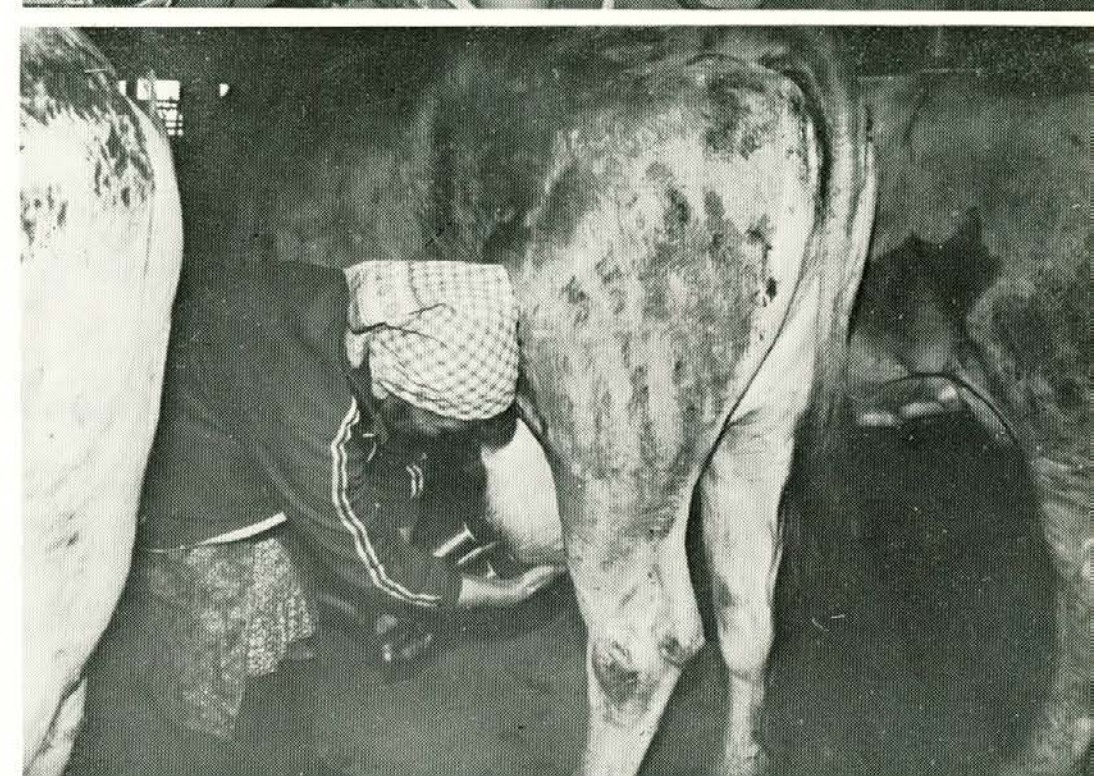
Tihozitje

ZADRUGA V SLIKI

Tu nastaja končni izdelek živinoreje
Klobas ni nikoli preveč
V lepi embalaži in nežnih rokah
izgledajo strupi manj nevarni

Tudi kmet se mora spoznati
na zapletene stroje in naprave
Rekorderka s Trate — 40 l mleka
na dan
Treba je uživati in prežvekovati

Tudi na Koroškem jih znamo zrediti

Zadružništvo in hranilnica

Že iz davnih osemdesetih let prejšnjega stoletja do danes se kot rdeča nit zadružništva vpleta, sploh v slovensko zadružništvo, hranilništvo. V tistih prvih časih so bile zadruge in hranilnice predvsem izraz boja proti potujčevanju, proti vplivom tujega kapitala in raznarodovanja, še posebej na naših obmejnih tleh. Danes se nam ni potrebno boriti proti vplivom tujega kapitala, tudi narodnostne pravice si je naš živelj pridobil, ostala pa je tradicija zadružništva in hranilništva.

Tradicija je v tem, da kmet, ki potrebuje kakršnokoli novo orodje ali bolj sodobno delovno pripravo, pa tudi sredstva za zadovoljevanje drugih svojih potreb, dobro ve, kam mora, da lahko svoje želje izpolni.

Petnajst let je že tega, kar smo na Koroškem v okviru hranilnice združili sredstva kmetov, tako tista, ki izvirajo iz kmetijske pridelave, kot iz gozdov. Vsi vemo, da je v naših goratih predelih, kmet brez gozda siromak in da sredstva iz obeh virov služijo le enemu namenu in so last iste osebe. Tako združena sredstva so večja in je z njimi možno dosegati boljše rezultate. Če že ves čas govorim o prednosti sredstev, ki se zbirajo v hranilnici, pa moram bolj podrobno povedati kakšne konkretne koristi imajo varčevalci.

Vsak kmet, ki je kooperant zadruge ali temeljnega obrata za kooperacijo gozdarstva in je hkrati varčevalec pri hranilnici, saj prejema plačila za tržne viške kmetijskih pridelkov in les preko hranilnih knjižic, ima pravico do naslednjih kreditov:

1. investicijskega kredita za izgradnjo gospodarskih poslopij,
2. investicijskega kredita za nabavo kmetijske mehanizacije,
3. investicijskega posojila za nabavo plemenske živine,
4. investicijskega posojila za izvedbo hidro- in agro-melioracij ter urejanje skupnih planinskih pašnikov,
5. investicijskega posojila za izgradnjo stanovanjske hiše,
6. investicijskega posojila za izgradnjo strelododa,
7. investicijskega posojila za kmečki turizem,
8. kredita za dokup let za pokojnino,
9. potrošniškega kredita,
10. namenskih kratkoročnih kreditov za obratna sredstva (seme, zaščitna sredstva, umetna gnojila, krmo),
11. akontacij na les in kmetijske pridelke.

Seveda mora vsak kmet za sleherni, zgoraj naštet, kredit izpolnjevati določene pogoje, kar predstavlja lažjo selekcijo, kdo je bolj ali manj opravičen, da si takšna sredstva pridobi. Vseh naštetih kreditov pa ne odobrava hranilnica le iz lastnih sredstev, ampak predstavljajo hranilne vloge kmetov le 40–45 odstotkov vsega kreditnega potenciala, ostala sredstva so družbenega značaja in so le s posredništvom hranilnice plasirana v kmetijsko proizvodnjo.

Nikakor ne smemo pozabiti teh približno šest desetih družbenih sredstev, ki so na najrazličnejše načine plasirane v pridelavo hrane. Družba ves čas daje za tovrstno proizvodnjo tudi nekatere prednosti, do leta 1981 je bila zaradi tega regresirana obrestna mera za investicijske kredite, v letih '85 in '86 pa so za kmetijsko proizvodnjo občutno znižane obresti za kratkoročne proizvodne kredite. Ko že omenjamo, kaj prispeva širša družba za lažje delo v kmetijstvu, nikakor ne smemo mimo intervencijskih skladov, ki so vir dodatnih stimulacij ob družbeno reguliranih cenah kmetijskih proizvodov.

Da se ne bomo hvalili, za kakšne investicije je hranilnica prispevala sredstva v zadnjih petnajstih letih, le z besedami še nekaj števk o tem.

Zgrajenih je bilo 4241 novih stojišč za govejo živino, adaptiranih pa 14.778 govejih stojišč, kmetje so zgradili 875 silosov s povprečno prostornino 40 m³ in 573 jam za gnojevko s povprečno

Z uporabo novih strojev je postal krompir za našega kmeta spet zanimiv

90 m³ prostornine. S sredstvi kreditov je bilo napravljenih 32 prevetrovalnih naprav, 233 mlekarnic in 39 strojnih lop. Hkrati so kmetje s sredstvi kredita kupili 371 plemenskih telic in 318 molznih strojev. V prašičereji je bilo zgrajenih 2300 novih ležišč za bekone in 163 ležišč za plemenske svinje, kupljenih je bilo tudi 113 plemenskih svinj.

V piščančereji je bilo zgrajenih 80.300 stojišč za brojlerje.

V konjereji smo kreditirali le nabavo plemenskih kobil haflingerjev 10 komadov.

V ovčereji je bil le en poizkus gradnje hleva za 300 stojišč ovac, žal je investicija zaradi malomarnosti kooperanta propadla.

V hmelnarstvu je bilo novo zgrajeno hmeljišče v izmeri 4,5 ha.

V gobarstvu je bilo zgrajenih 6 objektov s skupnimi površinami 1755 m².

V teh petnajstih letih je bilo s sredstvi kreditov urejenih 112 ha planinskih pašnikov in 85 turističnih kmetij. Dodeljenih je bilo 510 posojil za stanovanjsko izgradnjo kmetov in 115 posojil za izgradnjo strelododov.

Kmetje so s pomočjo hranilnice kupili še naslednjo mehanizacijo: 1331 traktorjev, 6 kombajnov za žito, 2 kombajna za krompir, 330 samonakladalnih prikolic, 203 cisterne za gnojevko, 125 trosilcev za hlevski gnoj, 98 trosilcev za umetni gnoj, 395 obračalnikov, 396 kosilnic, 52 puhalnikov za seno, 112 škroplilnic, 120 bran, 152 plugov, 145 silokombajnov, 142 traktorskih prikolic, 580 motornih žag in 680 raznih priključkov in strojev.

Menim, da se s takšnimi številkami lahko ponaša le nekaj hranilnic na Slovenskem in smo lahko vsi skupaj zelo ponosni na opremljenost naših kmetij, saj lahko mirno trdimo, da je bilo zgrajeno ali kupljeno vsaj še eno tretjino več osnovnih sredstev iz lastnih virov kooperantov. Ob tem naj pripomnim, da hranilnica ne pomaga le posameznim kmetom in njihovim skupnostim, ampak tudi temeljnim zadružnim organizacijam in temeljnim organizacijam kooperantov, preko obojih pa sodeluje tudi pri izgradnji skupne infrastrukture na podeželju; predvsem pri izgradnji vaških vodovodov, elektrifikacij, telefonskega omrežja in drugem.

Vse skozi govorim le o kreditih, kakšne je možno in koliko so jih pridobili kmetje. Na koncu pa moram povedati tudi kakšne so možnosti za varčevanje. Na podlagi sporazuma med poslovnimi bankami in Zvezo hranilno kreditnih služb Slovenije so kriteriji za vse varčevalce enaki, ne glede, kje sredstva varčujemo, pri hranilnici ali na banki. Edina razlika je v tem, da hranilnice nimamo deviznega varčevanja in tekočih ter žiro računov. Obrestne mere za vse ostale vrste dinarskega varčevanja so enaki.

Za konec bi morda kazalo dodati naslednjo ugotovitev: vsi varčevalci še ne čutijo v celoti pripadnosti hranilnici in se večkrat zanimajo, oziroma angažirajo le za posle, ki so njim v prid, premalo pa se zavedajo medsebojne solidarne pomoči, čeprav je ta včasih prostovoljna in vede, včasih pa morda tudi nekoliko prisilna, ampak vedno z enim ciljem...

Magdalena KORENT, oec.

Delo stanovanjske zadruga Domačija

S tem člankom želimo seznaniti vse tiste kmete, ki proizvodno sodelujejo s TZO v KKZ Slovenj Gradec in TOK Gozdarstvo pri LESNI Slovenj Gradec in delavce, ki združujejo svoje delo v omenjenih delovnih organizacijah, da je v februarju 1985 bila ustanovljena stanovanjska zadruga »DOMAČIJA« z začetnim številom 35 članov s sedežem v Dravogradu, Meža 21.

Dejavnost stanovanjske zadruga:

— organiziranje graditve stanovanjskih hiš z organiziranim nakupom gradbenega in drugega materiala ter stavbnih elementov, ki so potrebni za graditev, prenovo ali vzdrževanje stanovanjskih hiš članov zadruga;

— združevanje sredstev za graditev, nakup in prenovu stanovanj in stanovanjskih hiš ter za gospodarjenje s stanovanji in stanovanjskimi hišami v lasti članov zadruga;

— organiziranje različnih oblik stanovanjskega varčevanja in pridobivanje kreditov za njene člane;

— opravljanje investicijskih del, nadzor pri gradnji, prenovi stanovanj in stanovanjskih hiš.

Članstvo v zadrugi

Članstvo v zadrugi je osebno in prostovoljno. Vsakdo je lahko član le ene stanovanjske zadruga.

Občan, ki želi postati član zadruga, mora pred podpisom članske pogodbe izpolniti naslednje pogoje:

— podpisati izjavo, da je seznanjen s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi in s statutom stanovanjske zadruga ter, da ju sprejema;

— da za vstop v stanovanjsko zadruga plača ustanovitveni delež v višini 5000 din;

— da predloži gradbeno dovoljenje za novo gradnjo ali potrdilo o prigrisatvi gradbenih del za adaptacijo;

— predloži detajlno izpolnjeno specifikacijo gradbenega materiala in izdelkov, ki jih bo uporabil pri novi gradnji ali adaptaciji.

SREDSTVA STANOVANJSKE ZADRUGE

Materialno osnovo zadruga sestavljajo naslednja sredstva:

— sredstva članov zadruga za njeno ustanovitev (ustanovitveni delež),

— lastna sredstva članov zadruga, ki jih združujejo v zadrugi,

— bančna namenska kreditna sredstva ter druga sredstva.

Stroški poslovanja zadruga so s sklepom ustanovne skupščine določeni v višini 2% od skupnega prometa, ki ga imajo člani z zadrugo. Obračunavajo se ob priliki, ko prispe obvestilo o vplačilu na račun stanovanjske zadruga.

Od ustanovitve stanovanjske zadruga Domačija do 30. 6. 1986 so skupno včlanjeni 204 člani-kmetje in delavci zaposleni v TZO in TOK.

Pomembno je to, da število članov, predvsem kmetov, nenehno narašča, kar pomeni, da se kmetje maksimalno prizadevajo urediti tudi stanovanjski prostor in ne samo gospodarske objekte, kot sedaj in s tem pridobiti vse primerne pogoje za življenje na kmetiji. Vsa pretekla leta so bili družbeni ukrepi pozitivno usmerjeni v pospešen razvoj kmetijstva, v celoti pa smo zanemarjali ureditev življenjskih pogojev za primerne stanovanjske prostore, saj je znano, da je poprečna starost naših objektov od 70 do 150 let.

Ob takšni ugotovitvi je bila ustanovljena stanovanjska zadruga, ki ima nalogo, da nudi vsestransko pomoč: kot organizacijo, načrtovanje, pridobivanje investicijskih sredstev in le na ta način je mogoče koristiti družbeno pomoč. Iz finančnih pokazateljev je razvidno, da stanovanjska zadruga uspešno gospodari, saj je bilo do 31. 12. 1985 doseženo prihodkov 60.347.000 din, ostanek dohodka v istem obdobju pa je znašal 1.351.551 din.

Na drugem obnem zboru je bil sprejet sklep, da se ostanek dohodka ne razdeli med člane, temveč se uporablja za lastna obratna sredstva in usmerja za tiste primere, ko posamezen član ne more takoj poravnati obveznosti zaradi administrativnih zadržkov, vendar največ za 30 dni.

Prihodek do 30. 6. 1986 znaša 84.360.664 din, ostanek dohodka pa 4.022.487 din.

Povečan finančni obseg poslovanja se predvsem nanaša na povečano število članov in razumljivo na porast cen.

S to informacijo smo prikazali nedvomno uspešno in pozitivno delovanje stanovanjske zadruga, vsi zainteresirani za sodelovanje z njo pa lahko dobite podrobne informacije pri vseh pospeševalnih službah TZO.

Predsednik zadruga sveta
stanovanjske zadruga
Mirko GRABNER, inž. agr.

O zadrugi to in ono

MILAN PANDEV

star 56 let, Zidarstvo Prevalje

Pravzaprav s kmetijsko zadrugo nimam nobenih stikov in se ne spoznam na posle, ki jih opravlja. Toliko pa mi je kot domačinu — Korošcu vendarle znano, da se mi zdi, da je bila združitev naših koroških kmetijskih zadruga pred desetimi leti v skupno KKZ zelo pravilna in pomembna. V zadnjih letih je bilo zelo veliko storjenega za naše kmete. Vem, ker slišim naokoli, da kmetom zadruga še nikoli doslej ni toliko pomagala in jim toliko nudila, kakor pa danes. Tudi kadrovske je zadruga sedaj dobro zasledena in preskrbljena.

Na našem koroškem področju so povsod enaki problemi, pa naj bo to v Slovenj Gradcu, Mislinji, Dravogradu, Kotljah, Libelčah, Črni ali pa tu na Prevaljah in Ravnah. Zato je kar prav da so šle zadruga skupaj. Star slovenski pregovor pravi: V slogi je

moč! Posamezno palico lahko zlomiš, v snop povezanih pa ne moreš.

Čestitamo KKZ k njenemu jubileju in ji želimo še veliko več in večjih uspehov pri njenem prizadevanju na vseh področjih njenega delovanja.

ROK GORENŠEK

JANKO LAUKO

poslovodja v prodajalni Kmetijska tehnika TZO LEDINA

Organizacijska oblika Koroške kmetijske zadruga, formirana pred 10 leti, je bila vsekakor pozitivna, kar potrjujejo tudi proizvodni rezultati. V vseh temeljnih organizacijah in pri kmetih se izboljšujejo pogoji dela. Življenjski standard in splošni napredek na kmetijah je velik. Tu so vedno nove adaptacije in nove gradnje, nabavlja se nova mehanizacija in še bi lahko našteval. Seveda pa je vse to dalo našo pridno in prizadevno delo, kar se odraža v vsakoletni večji proizvodnji. Mislim, da ne bom edini, če rečem, da

je svojo vlogo pri tem odigrala tudi trgovina. Z združitvijo smo postali večja organizacija, ki lahko sklepa pogodbe s posameznimi proizvajalci direktno, prej pa vedno to ni bilo mogoče. Oskrba z reprodukcijskim in potrošnim blagom je v celoti zadovoljiva, pravočasna, ponudba je pestrejša in kvalitetnejša. Seveda so še odprte stvari, ki jih mora izboljšati trgovska dejavnost, vendar vedno to ni vse odvisno od nas. Da posamezna poslovalnica uspešno trguje, je v veliki meri odvisno od organiziranosti dela, da se trgovci prilagajamo kupcem in da znamo ob pravem trenutku poiskati pravega dobavitelja. Jože Krevh

PRILOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika. Ureja uredniški odbor. Glavna urednica Rok Gorenšek in Jože Krevh. Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska cesta 7, telefon 842-341. Tisk: CGP Večer Maribor, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1986.

KOTNIK BENO

— kmet član TZO
TRATA, prvi predsednik
zadružnega sveta
v obdobju 10. 3. 1976
do 8. 8. 1978

Delegati prvega zadružnega sveta ste zorali njivo skupni organiziranosti kmetijstva na Koroškem. Kako ocenjujete delo zadruga v 10 letih?

Do združitve v Koroško kmetijsko zadrugo je prišlo, ker smo kmetje in delavci prej samostojnih temeljnih organizacij na podlagi izdelanega elaborata o družbeni in ekonomski opravičenosti spoznali, da bi s skupnim delom in sredstvi dosegli večjo učinkovitost svojega dela oziroma, da obstojajo skupni interesi med nami, kar bo povečalo dohodek temeljnih organizacij.

Skratka, vsi smo pričakovali od te oblike združevanja boljši družbenoekonomski razvoj svoje organizacije ter večjo storilnost in večji dohodek združenih kmetov.

Vsekakor so se določene stvari uredile na bolje, tu bi predvsem omenil delovanje oz. izgradnjo skupne

klavnice in prostorov za predelavo mesa in zamrzovalnice, ki dajejo nam kmetom vsekakor garancijo za nemoten odkup živine. Z združitvijo se je okrepila in dobila moč hranilno-kreditna služba, ki pa sicer že ima tradicijo uspešnega poslovanja na Koroškem. Stvari, ki so ostale po starem ali so se le malo izboljšale, pa je delovanje trgovine oziroma oskrba z reprodukcijskim in investicijskim materialom. Tu ne mislim toliko na slabo oskrbo oziroma založenost trgovin, ampak na neenotno nabavno politiko. Sam sem večkrat pričal, da so cene v posameznih temeljnih organizacijah za enako blago ob istem času različne. Ne vem, ali dosegamo zaradi skupne nabave in dolgoročnih pogodb in sporazumov kakšne popuste. Ob združitvi je bilo rečeno in sprejeto, da se bo v Dravogradu v obstoječih prostorih ob železniški postaji formiralo skupno skladišče, ki bi zagotavljalo poslovanje trgovine boljše, ceneje in hitreje.

Zdi se mi tudi, da imajo zadružne enote premalo vpliva na učinkovito delo skupnih služb, čeprav morajo nekatere stvari pri tem sodelovanju drugače zastaviti tudi temeljne organizacije. Skratka, kmetje čutimo, da ta organizacija še ni povsem naša, kazalo bi morda oblikovati posamezne zadružne enote in razne odbore v njej.

Na koncu bi dejal, da je potrebno to organiziranost obdržati, slabe stvari je potrebno odpraviti, dobre stvari pa ohraniti in utrditi. Ne vidim nobenih razlogov, da bi organiziranost spreminjali, kar so v naši TZO včasih že razpravljali.

Rezultati v teh 10. letih so vsekakor vidni in prav je, da ste jih s posebno številko glasila proslavili in obeležili.

JOŽE KREVIH

STERN FRANC

— kmet, član TZO
TRATA, predsednik
zadružnega sveta
od 4. 8. 1986 dalje

Vaš mandat v ZS se je pričel prav v obdobju novega srednjeročnega obdobja. Zastavljeni cilji so znani. Kako, mislite, da bi za realizacijo teh ciljev moral zastaviti delo ZS?

Izhajati moramo iz trenutnega stanja, oziroma gospodarjenja v kmetijstvu. Interes vseh nas je, da si z združevanjem svojega dela, zemljišč, delovnih in drugih sredstev ustvarjamo materialno podlago za svoj ekonomski položaj, ki bi naj bil v osnovi enak družbenemu položaju delavca. Vsi si želimo čim več pridelati in čim ceneje. Vedno pa se to ne da, na to vplivajo tako objektivni kot subjektivni faktorji. Omenim naj samo neugodno kreditno politiko, neurejena cenovna razmerja, nedodelano davčno politiko in še bi lahko našteval. Kljub temu pa ugotavljam, da smo v zadnjih letih dosegli planirane cilje, še več, plan celo presežemo, to pa z zagnanostjo vseh kmetov in delavcev. Sem član upravnega odbora ZZ Slovenije

in lahko rečem, da smo Korošci vedno ohranjali osnovno čredo, kljub slabim pogojem gospodarjenja v primarni proizvodnji, kar pa marsikje niso uspeli.

Delegati zadružnega sveta moramo usmerjati poslovanje politiko ob znanem dejstvu, da imamo na Koroškem še rezerve pri pridelavi hrane: skratka, da je skupna politika vseh temeljnih organizacij v KKZ, da se maksimalno izkoristijo obstoječi proizvodni dejavniki in zmogljivosti, s katerimi razpolagamo.

Da bomo to dosegli, pa je odvisno od zunanjih in notranjih faktorjev. Družbenopolitične skupnosti morajo hitreje spodbujati z ukrepi ekonomske in davčne politike ter drugimi ukrepi združevanje dela in sredstev, da se bo zagotovila večja kmetijska proizvodnja, storilnost in dohodek kmetov in delavcev.

Marsikaj bo treba spremeniti, oziroma drugače organizirati v sami zadrugi. Verjetno nisem edini, ki pogrešam enotno oskrbo z reprodukcijskim in investicijskim materialom. Še pomembneje pa se mi zdi, da odigra svojo vlogo stroka oziroma pospeševalna služba.

Relacija kmet — pospeševalec in obratno bi morala biti bistveno drugačna, kot je sedaj in ne bi smela segati le na strokovno pomoč. Pospeševalčevo poslanstvo bi naj bilo skratka vidno na vseh področjih kmetovega življenja.

Če se bodo prej navedene stvari realizirale v praksi, sem prepričan, da bomo lahko ob koncu srednjeročnega obdobja oz. mandata zadružnega sveta ocenjevali ugodne rezultate v kmetijstvu v koroški regiji.

JOŽE KREVIH

RAMŠAK MAKŠ

— kmetijski delovodja
pri TZO ODOR,
predsednik od 8. 8. 1978
do 10. 12. 1980

V vsakem mandatu je bil zadružni svet precej aktiven. Kaj bi posebej poudarili za vaš mandat?

Delegati zadružnega sveta v Koroški kmetijski zadruzi bi naj delovali v interesu vseh združenih temeljnih organizacij. Za svoj mandat bi lahko dejal, da smo se tega načela držali, vendar v celoti vedno nismo uspeli. Vedeti moramo, da naša zadruga deluje

na območju treh občin in, če smo včasih deležni določenih nepoenotenih mnenj med posameznimi družbenopolitičnimi skupnostmi, so nesoglasja vsekakor prisotna tudi med gospodarskimi subjekti. Aktualna zadeva za naš mandat je bilo nedvomno potrditev izgradnje oziroma sovlaganje sredstev v investicijo za predelavo in zamrzovalnico mesa. Precej sestankov in usklajevanj je bilo potrebno, da smo dokončno spoznali, da je izgradnja neobhodno potrebna, čeprav smo se predhodno za to investicijo dogovorili že s srednjeročnim planom razvoja zadruge. Da je do gradnje prišlo, je v veliki meri pripomogel dobro pripravljen investicijski program in zagnanost posameznikov, ki so z dodatnimi argumenti prikazali družbeno in ekonomsko upravičenost projekta in zagotovili finančno konstrukcijo investicije. Nobenega dvoma ni, da je ta investicija vse do danes upravičila svoj namen in da je prilagojena tehnološkim, tehničnim in higienskim zahtevam, ki nam kmetom oz. proizvajalcem surovin zagotavljajo stalen in tudi povečan odkup živine. Potrošniki pa so deležni boljše in večje ponudbe mesnih izdelkov in svežega mesa.

JOŽE KREVH

KORAT MIHA

— zaposlen pri TOZD
MESNINA kot vodja
klavnice, predsednik
od 10. 12. 1980 do
15. 3. 1983

Ali bi lahko za vaš mandat dejali, da je zadružni svet vodil uspešno poslovno politiko in skrbel za izvršitev plana ter izvajanje le-tega?

Rečem lahko, da sem bil presenečen, da sem bil tako hitro predlagan za predsednika zadružnega sveta, saj sem bil v tem kolektivu takrat zaposlen šele dobro leto. Naloga je še bila toliko težja, ker večina delegatov zastopa TZO, to je iz vrst primarne proizvodnje, kjer pa so včasih interesi drugi kot v našem TOZD. Kljub temu pa ocenjujem, da je zadružni svet dokaj zadovoljivo opravil svojo vlogo glede na pogoje, ki jih je takrat družba oblikovala za kmetijstvo. Večjih nesoglasij s strani posameznih temeljnih organizacij ni bilo.

Strokovne službe so vedno pripravile ustrezno gradivo, seje so bile kratke in jedrnat, sklepi pa so bili več ali manj realizirani.

Na koncu naj dodam, da bi za uspešno delo bilo potrebno izobraževati delegate. Sam sem se udeležil posvetovanj, ki ga je pripravila ZZ Slovenije in rečem lahko, da mi je posvetovanje zelo koristilo za vodenje sej zadružnega sveta.

JOŽE KREVH

GLASENČNIK IVAN

— kmet, član TZO
LEDINA, predsednik
zadružnega sveta
od 15. 3. 1983 do 4. 8. 1986

Bili ste predsednik zadružnega sveta KKZ. Naloge in kompetence poznate. Kako bi ocenili delo zadružnega sveta?

Zadružni svet KKZ je skupni organ upravljanja, ki ima po naših samoupravnih aktih res precej pristojnosti. Delegati, izvoljeni v zadružni svet, odgovarjamo za svoje delo tistim, ki so nas izvolili. Zato ne bi bilo prav, če bi dejal, da je skupni zadružni svet v celoti zadovoljivo opravil svojo nalogo. Delegati bi

morali vedno imeti pred očmi, da je KKZ naša skupna zadruga in da moramo s skupnimi močmi doseči učinkovitejše poslovanje in hitrejši razvoj vseh temeljnih organizacij.

Na določene pomanjkljivosti pri usmerjanju poslovne politike smo delegati sicer opozarjali in sprejeli tudi ustrezne sklepe, vendar se v praksi niso realizirali zaradi že večkrat omenjenih razlogov. V prvi vrsti bi omenil na neenake pogoje pri intervencijskih ukrepih. Sredstva, ki se zbirajo v intervencijske sklade, bi se morala zbirati pri koroški hranilnici skupaj iz vseh treh občin. Izključno pristojnost za delitev teh sredstev pa naj bi na podlagi proizvodnje v posamezni TZO in porabe hrane v posamezni občini imel zadružni svet KKZ. Čim prej je treba tudi opraviti kategorizacijo kmetij glede na naravne danosti, oziroma razmere in lego posameznih kmetij in temu prilagoditi višino premij in regresov. Zunanje institucije pa bi morale dokončno spoznati ekonomske zakonitosti pri oblikovanju cen in odpraviti občutna nesorazmerja cen med vloženim materialom in ceno kmetijskih pridelkov. Ob koncu bi dejal, da je bila organiziranost kmetijstva v koroški regiji pravilno zastavljena, ciljev pa ne bomo dosegli, če ne bomo dosledno spoštovali vsega dogovorjenega.

JOŽE KREVH

JOŽE LOGAR

direktor LESNA TOK Gozdarstvo Ravne na Koroškem

Združitev koroških kmetijskih zadrug pred desetimi leti je bil nedvomno napredek za kmetijsko organizacijo koroške regije. Pametno in pozitivno je, da se v regiji enotno nastopa, še posebno pa tedaj, ko gre za kontakte z združenim delom.

Združena KKZ je tudi pogoj in pot da združitev raznih uslužnostnih funkcij za kmete, kar sta konkretno dokazali Mesnina in Koroška zadruga hranilnica. Gotovo pa bi bilo treba imeti tega še več. Tu so še trgovina, računovodstvo, razvojni oddelki in tako naprej. Pristop k vsemu temu bi seveda moral biti resen, dosleden in brez režijske navlake. Naj še enkrat poudarim, da sta HKS in Mesnina zelo zadovoljiv dosežek, saj oba presegata meje KKZ.

Druga stran KKZ pa je kmet-zadružnik. Tudi za to stran lahko rečemo, da je zadovoljivo rešena, čeprav nekateri kmetje trdijo, da je zadruga preveč oddaljena. Mislim pa, da je to samo vprašanje dobre notranje organizacije, ki se da rešiti.

Oskrba kmetov bi bila lahko bolj organizirana iz neke centrale, in to z dostavo na dom.

Vprašanje zase pa je kmetijska pospeševalna služba. Kmetijski pospeševalci bi v bodoče morali zares obvladati in odigrati svojo vlogo, vsak na svojem terenu. In to na vseh področjih, ki tarjeta kmeta: od setve do žetve; nikakor pa ne bi smeli biti le administratorji. Ugotavljamo, da se kmetijski pospeševalci premalo bavijo s konkretnimi, operativnimi zadevami na kmetijah. Imamo še dosti kmetov, ki še niso dovolj usposobljeni za reševanje prav vseh problemov, s katerimi se srečujejo v proizvodnji in drugod. Prav tu je največ dela za kmetijskega pospeševalca: od načrtov za stavbe in objekte, do načrtovanja in spreminjanja kmetijske proizvodnje. Kmetu namreč počasi mine volja do dela, če vidi, da ni rezultatov. Vseeno pa lahko trdim, da je bilo do danes res veliko storjenega. Povsod, kjer so rešena kadrovska vprašanja, so uspehi vidni. Tega ne smemo pozabiti, prav tako pa tudi ne, da je še dobra tretjina naših kmetov na samem začetku svojega razvoja. Tudi za te kmete je treba čimprej doseči tržno proizvodnjo. Doseženi rezultati namreč lepo kažejo, da se da tudi na našem goratem in hribovitem področju v kmetijskem pogledu veliko storiti. Skoraj 1000 ha kmečke zemlje, ki danes stagnira, se splača aktivirati.

Lahko trdimo, da je sodelovanje med KKZ in gozdarsko organizacijo nujno potrebno. Kajti vse, kar smo uspeli storiti, je rezultat našega skupnega dela in to si želimo tudi za naprej.

Na koncu KKZ priskrbo čestitam k njeni deseti obletnici z željo, da v bodoče ob takšnem in še boljšem sodelovanju z gozdarji doseže še večje in lepše uspehe pri svojem prizadevanju za napredek našega koroškega kmetijstva in zadrugištva.

Rok Gorenšek

FRANC VEČKO

Završe, gospodarji 25 let na kmetiji PRISTOVNIK na nadmorski višini ca 700 m in je član TZO LEDINA

Najprej bi dejal, da si danes ne morem predstavljati kmeta brez zadruge in mislim, da tisti, ki govorijo, da od zadruge nimajo nobene koristi, govorijo zgrešeno. Že od mladih nog mi opravljanje kmetijske dejavnosti pomeni edini poklic in lahko rečem, da se razmere in pogoji gospodarjenja bestveno izboljšujejo, čeprav smo včasih pričali tudi občasni krizi, toda kje pa se danes ne soočajo s podobnimi problemi. Kar spomnimo se leta nazaj, ko je marsikateri kmet prišel v situacijo, da je za svoj obstoj moral prodati zemljo ali celo kmetijo, oziroma kot smo temu rekli, da je prišel grunt na kant. Obvezne oddaje kmetijskih pridelkov so v celoti izčrpale kmetije, ni bilo možno nabaviti najosnovnejših delovnih pripomočkov. Kje pa smo takrat poznali ali vedeli za moderno mehanizacijo? Strokovnih nasvetov nismo bili deležni v taki meri, ni bilo kreditov, nerešen je bil kmetijski maksimum in še bi lahko našteval.

Z leti so se vse te stvari odpravljale in pogoji za kmetijsko proizvodnjo se vedno bolj izboljšujejo. Zaživela je kreditna politika, odprlo se je tržišče, deležni smo raznih regresov, premij in drugih denarnih bonitet, zagotovljena je večja socialna varnost, skratka sedaj smo kmetje združeni v zadrugo prostovoljno, na podlagi svojih lastnih in skupnih gospodarskih in drugih koristi.

Ljubezen do zemlje mora biti še naprej trdna, roke še naprej delovne in mlade moramo vzgajati v tem duhu in zadruga bo postala resnično naša. Rezultati in zadovoljstvo ne more zaostati in širša družba in kmečki življenjski korektni in pristni medsebojni odnosi, da smo drug drugemu potrebni. Zato si želim v prihodnje še več korektnih in pristnih medsebojnih odnosov, ki bodo v dobro nas vseh in ponosni bomo lahko tudi izven naših meja.

Jože Krevh

MATEVŽ POTOČNIK

»Združitev pred 10-timi leti je bila za naše zadruge nujna,« je povedal poslovodja trgovske poslovalnice KKZ-TZO TRATA v Ravnah na Koroškem

Prepričan sem, da je bila združitev naših koroških zadrug pred 10 leti nujna. Saj smo bili preveč razdrobljeni in majhni, da bi mogli gospodarsko uspevati, se razvijati in kaj pomeniti vsak zase na našem koroškem področju, ki je po svoje pa le specifično in neka-ko spada skupaj tudi v širšem slovenskem prostoru.

Dodal bi le, da je bila velika škoda, da takrat nismo pridobili tudi Dravske doline, oz. radeljske občine v sklop KKZ. Upam, da bo to postala potreba in naloga za naslednje desetletje obstoja KKZ.

Ker delam že 20 let v zadrugi, lahko trdim, da smo v teh 10 letih zabeležili in dosegli vendarle velike uspehe in spremembe na bolje. Uredili in modernizirali so se naši trgovski lokali. Izboljšal in olajšal se je način dela po naših poslovalnicah. Mislim pa, da bi bila naša trgovska dejavnost lahko še veliko bolj organizirana, če bi bili zgradili osrednji kmetijski oskrbovalni trgovski center, kjer bi lahko imeli zares vse, kar potrebujemo na zalogi.

Želim, da bi dobili skupno komercialno KKZ, ki bi bila tako močna in sposobna, da bi dobili enake cene po vsej KKZ, kar bi naredilo konec jezi in negotovanju naših kmetov oziroma naših kupcev.

Trgovin ni nikoli preveč, urejene in močne morajo biti. Najlepše in vsestransko zadovoljstvo je tedaj, kadar je blaga, po katerem je povpraševanje, dovolj, tako da lahko stranke solidno, hitro in dobro postrežemo.

Mislim, da je za našo TZO TRATA kakor tudi za celotno KKZ trgovska dejavnost nujna, saj s samo kmetijsko proizvodnjo nikakor ni mogoče v sedanjih pogojih ustvariti dovolj sredstev. Čudim se, da naši strokovnjaki, ki hodijo v tujino, na primer v Holandijo, ne vidijo tega, kako močna in razširjena je tam združena trgovina.

Želim, da bi se naša trgovska dejavnost v sklopu KKZ krepila in razvijala naprej, prav tako pa tudi celotna naša KKZ, da bi vsaj za njeno 20 letnico lahko rekli, da so zastavljeni cilji uresničeni, zadruga pa naša od Uršlje gore do Ojstrice, od Pece do Pohorja.

Rok Gorenšek

MARJAN BOGAR

kravar KKZ TZO Ledina Slovenj Gradec

Kot živinorejec — kravar lahko ob desetletnici naše Koroške kmetijske zadruge rečem, da je bila združitev v skupno zadrugo pravilna, pravilna že zato, ker smo dobili v teh letih skupno klavnico in s tem trg za našo živino.

Združitev se mi zdi pravilna zato, ker so pri nas povsod isti problemi, katere bi najlažje rešili skupno. V tem tudi, da je še veliko takega, kar bi našo KKZ še tesneje povežalo.

Kot kravar, ki sem celo leto zaprt v hlevu pri živini, občutim veliko potrebo po izmenjavi izkušenj z drugimi kravarji po farmah naše KKZ.

Rad bi, da bi v naslednjih desetih letih le prišlo tako daleč, da bi se delavci, ki delamo v hlevih, vsaj enkrat ali dvakrat na leto dobili, vsakič v drugem hlevu in drugi TZO ter se pogovorili o našem skupnem delu.

KKZ za njeno desetletnico priskrbo čestitam!

Rok Gorenšek

VIKTOR VRHOVNIK

star 54 let, šofer, zaposlen v KKZ TZO ODOR DRAVOGRAD

V kmetijski zadrugi vozim tovornjak že skoraj 30 let. Ob desetletnici, ki jo

praznuje naša združena KKZ, bi rekel, da je bila odločitev za združitev koroških kmetijskih zadrug pred desetiimi leti vsekakor pravilna, saj imamo povsod mnogo skupnega. Največja dosežka v teh letih, odkar smo skupaj, sta brez dvoma klavnica in predelava mesa v Otiškem vrhu in Koroška zadruga hranilnica v Slovenj Gradcu. Gotovo pa je, da moramo še mnogo storiti za to, da bomo dejansko združeni in ne le na papirju. Obljube, ki so bile dane za Dravograd ob združitvi, so še vedno le obljube.

Čutim določeno odtujenost naših TZO med seboj. Zdi se mi, da je med nami premalo resnično iskrenega sodelovanja in medsebojne pomoči. Zelo bi bila potrebna pogostejša skupna srečanja, tako delavcev zadruga kot kmetov — združnikov celotne KKZ, da bi se bolje spoznali med seboj. Upam, da bo to v naslednjih letih krenilo na bolje. Želim si močno združeno KKZ, da bomo lahko s skupnimi močmi obnovili in vzdrževali naš vojni park, tako kot to zahtevajo predpisi in se za tako podjetje, kot je naša KKZ, tudi spodobijo.

Čestitam KKZ ob njenem prazniku in ji želim še veliko uspehov!

Rok Gorenšek

ROK MOČILNIK

iz Lokovice, gospodari na kmetiji ŠKOF že 25 let in je med tremi najuspešnejšimi proizvajalci v TZO TRATA v prireji mleka (njegova lanska tržna oddaja je znašala 73.817 l mleka)

V razgovoru o sodelovanju z zadrugo, kaj gre pri tem, kaj se mu zdi dobro, je nanizal sledeče misli:

»Rečem lahko, da je bila samoupravna organiziranost zadruga v letu 1976 pravilna in da se je že dosegel postopoma usklajen razvoj temeljnih združnih organizacij. Seveda pa z doseženim še ne smemo biti zadovoljni, zlasti me moti neenotno formiranje cen za reprodukcijski material po posameznih TZO, kar povzroča negotovanje med kmeti, morda pa je pri tem prisotna tudi slaba informiranost. Veliko nedorečenega pa je še vedno pri cenah za naše proizvode. Tu zadruga in kmet nimata nobenega vpliva. Kmet samoupravno odloča v večini primerov le na papirju, saj mora veliko stvari sprejeti z direktivo od zgoraj. Nekatere stvari se vse prepočasno uvajajo: kot na primer plačilo mleka po individualni tolsči. Kot povsod v Sloveniji tudi mi pogrešamo pospeševalce na terenu, ki so vse preveč obremenjeni z administracijo. Včasih pride s pospeševalcem tudi do ostrih besed, kar pa mislim, da je prav in da ima to največkrat pozitiven rezultat za obe strani.

Zanima me tudi, kje so vzroki, da se ničesar ne naredi pri vključevanju kmetov v sindikat.

Kmetje pogrešamo tudi razne družabne aktivnosti. Kar ne morem pozabiti letošnjega vzpona na TRIGLAV z našimi kmečkimi družinami.

Na koncu bi še dodal, da gre zahvala združenemu delu za sredstva, ki se stekajo v intervencijski sklad. Če bodo ta sredstva še nadalje na razpolago, bo zagotovo obveljalo geslo »VI NAM — MI VAM...«

Jože Krevh

ALOJZ DANIEL

gozdni delavec — manipulant KKZ — TZO — TRATA Prevalje

Najprej bi rad našli KKZ ob desetletnici prisrčno čestital k doseženim uspehom.

Zadruga klavnica v Otiškem vrhu in Koroška zadruga hranilnica v Slovenj Gradcu sta že dva takšna velika skupna dosežka. Seveda so še tudi pomankljivosti, toda te bomo morali vsi skupaj odpravljati. Premalo pa se med seboj poznamo in spoznavamo. To se čuti v odnosih, ki so med našimi TZO in TOZD. Preveč smo vsak sebi. Isto je tudi v sami TZO, kjer se kmetijski delavci, gozdni delavci, trgovci in drugi premalo poznajo med seboj, oziroma ne vedo za probleme, ki tarejo ene in druge.

Želim bi tudi, da bi bili vsi gozdovi, kar jih premore celotna KKZ, združeni pod enotnim strokovnim vodstvom, da bi gozdove ne samo izkoriščali, pač pa še mnogo bolj kot do sedaj varovali in obnavljali.

Rok Gorenšek

MARJANA KOGLNIK

kmetijski tehnik, skladišče semenskega krompirja KKZ-TZO ODOR Dravograd

Po mojem smo v teh 10 letih, odkar obstoja združena Koroška kmetijska zadruga kljub raznim težavam vendarle napredovali in dosegli vrsto uspehov. Eden največjih je bil dosežen prav pri nas na TZO ODOR, kjer smo obnovili in modernizirali skladišče semenskega krompirja, ki je važen pridelek v naši proizvodnji in ima še veliko bodočnost. Ta uspeh smo dosegli s svojim delom, z moralno pomočjo KKZ in finančno pomočjo Koroške zadruga hranilnice. Sedaj lahko nudimo kvalitetno seme našim kupcem, le poskrbeti bo treba, da ga bomo imeli čimprej toliko, kolikor znašajo naše kapacitete; to pa je najmanj 700 ton.

ROK GORENŠEK

ZLATKA ARL

trgovka
Prodajno skladišče KKZ-TZO TRATA Prevalje

Mislim, da je bila združitev naših koroških zadrug pred 10 leti pravilna. Poglejmo samo, kako so se izboljšali pogoji dela ne samo v trgovini, pač pa v celi KKZ.

Najbolj vesela pa sem, da smo zgradili to prodajno skladišče, kjer lahko skladiščimo večje količine blaga — (umetnih gnojil, koruze, cementa, stroje itd.).

Zgrajeno je bilo tudi s pomočjo ostale KKZ.

Škoda je, da takega globljega in tesnejšega sodelovanja v KKZ ni še več, saj bi lahko dosegli še lepše uspehe. Upam pa, da bo v naslednjih 10 letih to sodelovanje med enotami naše KKZ zraslo in se razvilo in bo postalo takšno, kot se za našo združeno Koroško kmetijsko zadrugo spodobi. Moje čestitke zato ne veljajo le desetletnici obstoja KKZ, pač pa še bolj za naprej.

ROK GORENŠEK

OTO CERU — p. d. Zajsnik

z Ojstrice nad Dravogradom, kmet in bivši predsednik Zadrugskega sveta KKZ TZO »ODOR«

Čestitam naši KKZ za njeno desetletnico. Danes vidimo, da je bila takratna odločitev, da se združimo, kljub temu, da v teh desetih letih niso bili doseženi vsi postavljeni cilji, vendarle pravilna. To trdim v kljub temu, da niso bili izvršeni prav sklepi, ki se tičejo prav naše TZO »ODOR« v Dravogradu: trgovina, skladišče, mehanična delavnica, sedež zadruga. Prepričan sem, da bi bila najbrž že tudi radeljska zadruga v sklopu KKZ, če bi bil sedež zadruga v Dravogradu, ki je naravno stičišče treh naših koroških dolin. Nedvomno največji dosežek teh 10 let, kar smo združeni v skupni KKZ, je Koroška zadruga hranilnica za urejanje finančnih potreb našega kmetijstva in zadrugištva, za obnovo in utrditve naših kmetij, za njihovo preusmeritev v tržno gospodarstvo. Velika pridobitev je tudi zadruga klavnica in predelava mesa »MESNINA« na Otiškem vrhu. Ta je zagotovila našemu kmetu trg in reden odjem pitane živine. Minili so časi, ko je kmet moral čakati, da je lahko oddal pitano žival v zakol in imel pri tem nepotrebne stroške in izgubo. To je za naše kmete prav gotovo velika pridobitev. Pridobitev pa je tudi za naše delavce in njihovo oskrbo z mesom in mesnimi izdelki. Prav bi bilo, če bi se v drugem desetletju obstoja KKZ ta utrdila in konsolidirala tako, da bi se realizirali že pred desetimi leti zastavljeni cilji, saj so še zmeraj aktualni. Kmetje čutimo vedno večjo potrebo po mehanični delavnici. Traktorji in kmetijski stroji se starajo in terjajo vedno več popravil. Trgovska dejavnost KKZ je potrebna, le organizirana bi morala biti bolj centralno. Kmetijski pospeševalec spada h kmetu na kmetijo, ne pa da se večino svojega delovnega časa ukvarja s pisarniško papirno vojno.

Nujno bi bilo tudi, da bi se v okviru KKZ organiziral odkup in prodaja telet kmetom zadrugišnikom, ki bi jih redili za pitanje in poznejši zakol v zadrugi klavnici. Pri tem poslu bi morala sodelovati in biti zainteresirana tudi naša Mesnina, ki dobi končni proizvod, pitano žival za zakol, predelavo in prodajo.

ROK GORENŠEK

EDVARD AMBROZ

poslovodja v poslovalnici v Dravogradu in združuje delo v TOZD MESNINA

Delovanje skupne Koroške kmetijske zadruga v vsakem primeru ocenjujem pozitivno. Precej stvari se je v teh 10 letih izboljšalo, to še zlasti lahko rečem za gospodarjenje v našem TOZD MESNINA. Velik vpliv na to pa imajo tudi TZO in v njej združeni kmetje, ki zagotavljajo pravočasno in redno oskrbo klavne živine. Mislim, da so z nami lahko zadovoljni tudi naši kupci. Skratka dejal bi še naprej tako in še bolj naša zadruga in zadovoljni bomo mi v kolektivu kot tudi celotna koroška regija in kupci izven regije.

JOŽE KREVH

Računalnik bo prej ko slej spodrinil
registre

ZADRUGA V SLIKI

Nepokvarjena hribovska vasica

Roke ne bolijo več

Idila na pašnikih

Traktor, koruza in silaža — osnova
sodobnega kmetijstva

Škoda — to bi bil lahko počitniški
dom

